

Na srečanju med podtajnikom Rosatom in prefekti konkretni koraki za izvajanje zakona za zaščito slovenske manjšine

8

Na slovenskih šolah v Trstu in Gorici se je začelo novo šolsko leto

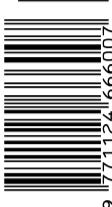
9-14

Dvaindvajseta Soška regata rekordna in zadnjič z dokumentom

15

SLOVLIK
Izbiranje je naložba, je jasnejši pogled,
je kapital za prihodnost.
Multidisciplinarni program
za kakovostno kadrovska rast
Rok prijave zapade 15. septembra 2007
info@slovlik.org

70911
977124 666007

Primorski dnevnik

1,00 € CENA
V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 ST)

Podlaga za uspeh je medsebojno zaupanje

DUŠAN UDovič

Predsednik vlade Romano Prodi je včeraj zapustil Slovenijo z najboljšimi vtisi. Žna biti, da je k temu prispeval svoje tudi zasebni del obiska s Postojnsko jamo, sončnimi vinorodnimi Brdi in zgodovinsko pomenljivim Kobaridom, kjer je bil Prodi deležen še posebno toprega sprejema. Pravi razlogi za zadoščenje pa vendarle tičijo v včerajnjih razgovorih s slovenskim kolego Janezom Janšo in drugimi gostitelji. Zadovoljstvo je vsekakor lahko upravičeno in obojestransko. Morda se motimo, a vtič je, da so pogovori in snovanje skupnih načrtov med državama tokrat segli na strateško raven, tako kot še nikoli doslej. Iztočnice so vse velikega pomena za prihodnost srednje Evrope in Balkana, na tem scenariju pa želite državi odigrati vlogo kot partnerici, ki sta lucidno identificirali skupne interese.

Najprej trdna podpora Italije predsedovanju Slovenije v prihodnjem semestru. Ne gre za simbolično gesto, pač pa za interes, da se pospeši proces utrjevanja Evropske unije v trenutku, ko ta doživlja zastoje in zaplete. Slovenija bo imela odgovorno nalogo, pri kateri je pomembno imeti trdne zavezniche.

Drugo poglavje zadeva energetiko, pristanišča, logistiko in prometne povezave, kar vse je za razvoj tega prostora ključnega pomena. Prodi je včeraj že kar obsesivno vztrajal na povezavi severnojadranskih pristanišč, brez katere zanje ni prave prihodnosti, konkurenca severa je sicer nepremagljiva. V sistemu Trsta, Kopra in Reke pa je velik potencial, nič drugega ni treba narediti kot to, kar že zdavnaj delajo Nemčija, Belgija in Nizozemska.

Tretja točka na dnevnem redu pogovorov je bil zahodni Balkan, glede katerega se Italija in Slovenija ujemata v oceni, da je vprašanje rešljivo samo s čim prejšnjo integracijo republik nekdanje Jugoslavije v Evropsko unijo. Ne gre le za vprašanje varnosti, pač pa tudi gospodarskega in družbenega razvoja, kar je za varnost in stabilnost pravzaprav prvi pogoj.

V ta strateška gledanja sta Prodi in Janša smiseln vključila odnos do manjšin. Dosedanje poteze Prodijeve vlade kažejo na voljo, da se z uveljavljanjem zaščite za našo skupnost nadaljuje s konkretnimi koraki. Italijani in Istri pa bodo v prihodnjih letih potrebiti še posebne pozornosti, ker jih bo dodatno ločevala schengenska meja, ki bo obenem zunanjia meja Evropske unije.

Ovseh navedenih vprašanjih je včeraj v glavnem vladalo soglasje, Prodi in Janša pa sta dala tudi občutek, da se je realno okrepilo medsebojno zaupanje, kar je navsezadnje najpomembnejše, saj je le na tej podlagi možno graditi.

BRDO PRI KRANJU - Italijanski predsednik vlade včeraj na uradnem delu obiska v Sloveniji

Med Prodijem in Janšo soglasje in skupna vizija

V parlamentu srečanji s Cukatijem in Pahorjem

BAZOVICA 2007 - Spominska svečanost

Poziv k sožitju

Osrednja govornika Alessandro Tesini in Vasja Klavora

IRAK - Petraeus Umik ameriških sil ni še mogoč

WASHINGTON - Poveljnik ameriških vojaških sil v Iraku general David Petraeus je včeraj nastopal pred skupnim odborom za mednarodne odnose in obrambo predstavnika doma kongresa, kjer je skupaj z veleposlanikom v Iraku Ryannom Crockerjem poročal o položaju v Iraku. Težko pričakovanje poročilo so takoj na začetku zmotili protestniki, ki so generalu vzklikali, naj pove resnico. Sicer pa v njem ni bilo bistvenih novosti. Petraeus je dejal, da bo mogoče začeti umikati ameriške sile iz Iraka šele čez čas.

Na 13. strani

ŠPANŠČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA

ANGLEŠČINA-SLOVENŠČINA-NEMŠČINA-HRVAŠČINA

TRINITY COLLEGE LONDON

Pooblaščeni center št. 5934

- Dnevni in večerni jezikovni tečaji vseh stopenj
- Posebni tečaji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke, srednješolsko mladino
- Intenzivni tečaji in konverzacija
- Tečaji za podjetja
- Prpraviljni tečaji za izpit University of Cambridge
- Predavatelji v materinščini

Cast: upravlji center in opora Trinity za Furlanijo Julijsko krajino predavateljem angleščine

Sedež izpitov Trinity College London

Jezikovni tečaji

SCUOLA PER INTERPRETI

Trst, UI. S. Francesco 6 - Tel./Fax 040.371300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: info@scuolaperinterpreti.it

SPANSKI-FRANCOSKI-NEMŠKI-SLOVENSKI

BRDO PRI KRANJU - Po nedeljskem srečanju s predstavniki italijanske skupnosti v Sloveniji, zasebnem obisku Postojnske jame, Goriških Brd in muzeja 1. svetovne vojne ter kostnice italijanskih vojakov v Kobaridu, je bil včeraj na Brdu pri Kranju uradni del obiska predsednika italijanske vlade Romana Prodi v Sloveniji. Po pregledu častne vojaške enote se je Prodi zadržal v pogovoru s predsednikom slovenske vlade Janezom Janšo. Na srečanju vladnih delegacij Slovenije in Italije sta sodelovala tudi slovenski zunanj minister Dimitrij Rupel in državni podsekretar italijanskega ministrstva za zunanj trgovino Miloš Budin. Pozneje se je Prodi v slovenskem parlamentu sestal s predsednikom Francetom Cukatijem in predsednikom Socialnih demokratov Borutom Pahorjem.

Na 2. strani

Pozitivna ocena Bruslja za povezavo Trst - Divača

Na 7. strani

Občina Trst: predlog za združitev kraških rajonov

Na 8. strani

Ženske ideje za ustanovno skupščino Demokratske stranke

Na 9. strani

Aleš Doktorič ob trideseti obletnici Kinoateljeja: Manjšina še ni posvojila filma

Na 12. strani

Skerlavai draguljarna

DARILA ZA VSAKO PRIMOŽNOST

Trst
Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

BRDO PRI KRAJU - Po neformalnem obisku v nedeljo včeraj uradni del pogovorov Prodi v Sloveniji

Italija in Slovenija v bistvenih vprašanjih povsem usklajeni

Predsednik italijanske vlade se je po srečanju z Janezom Janšo v parlamentu sestal s predsednikom Francetom Cukatijem

BRDO PRI KRAJU - Italijanski premier Romano Prodi je v okviru uradnega obiska v Sloveniji obljudil polno podporo Italije slovenskemu predsedovanju Evropske unije. Z gostiteljem, slovenskim premierom Janezom Janšo, sta včeraj na Brdu pri Kranju govorila o poglobitvi gospodarskega sodelovanja, pa tudi o položaju obeh manjšin, pri čemer sta ocenila, da je bil na tem področju storjen občuten napredok. Kot je na skupni novinarski konferenci po srečanju v pondeljek povedal Janša, je italijanski premier podporo Sloveniji zagotovil tudi pri reševanju vprašanj med Slovenijo in Hrvaško, potem ko ga je Janša seznanil z načelnim dogovorom, ki ga je sklenil s hrvaškim premierom Ivom Sanaderjem konec avgusta na Bledu. Janša sicer ni natančneje pojasnil, ali sta s Prodijem v okviru teh vprašanj govorila tudi o hrvaški zaščitni ekološko-ribolovni enoti v Jadranu, ki jo namerava Zagreb do 1.

januarja 2008 uveljaviti tudi za države EU, se pravi tudi za Italijo in Slovenijo.

So pa iz kabineta predsednika DZ Franceta Cukatijeta po pogovorih predsednika DZ s Prodijem sporočili, da je Prodi dejal, da vidi edino rešitev odprtga vprašanja s Hrvaško glede ribolova v dogovoru med Hrvaško, Slovenijo, Italijo in Evropsko komisijo. »Ni možnosti za enostransko, niti dvostransko rešitev«, je dejal Prodi. Italijanski premier je v pogovoru s Cukatijem sicer poudaril pomen sodelovanja med državama v EU, še posebej v času slovenskega predsedovanja.

Tudi Janša in Prodi sta se posvetila predvsem programu in prioritetam slovenskega predsedovanja EU v prvi polovici prihodnjega leta. Kot je dejal Janša, ima Italija kot ustanovna članica povezave veliko izkušenj s predsedovanju EU, zato so bili pogovori s Prodijem, sicer nekdanjim predsednikom Evropske komisije, še posebej pomembni. Prodi pa je zagotovil, da Italija slovensko predsedovanje EU v celoti podpira, tudi politično.

Z Janšo sta ob tem dejala, da se strinjata glede vseh prioritet, ki jih je izpostavila Slovenija, zlasti glede Zahodnega Balkana. »Z veseljem ugotavljam, da imamo zelo podobne poglede na reševanje problemov v regiji,« je dejal Janša.

Prodi je ob tem pojasnil pisno pobudo italijanske vlade portugalskemu predsedstvu EU, da je treba Srbiji posvetiti posebno pozornost in ji dokazati, da v tem težavnem obdobju, ko se odloča o prihodnjem statusu Kosova, ni sama. Kot je poudaril, se bodo tragedije na območju bivše Jugoslavije končale šele, ko bodo vse države v EU. Janša je ob tem izrazil upanje, da se z realizacijo tovrstnih pobud ne bo čakalo do rešitve kosovskega vprašanja.

Sicer sta premiera veliko pozornosti posvetila tudi gospodarskemu sodelovanju med državama, ki je po njunem mnenju dobro, a so možnosti za še večje sodelovanje še vedno odprte. Pri tem sta izpostavila dobro rast dvostranske trgovine, Prodi pa se je zavzel tudi za povečanje neposrednih investicij. V okviru gospodarskega sodelovanja sta sicer govorila predvsem o sodelovanju na energetskem in prometnem področju, pri čemer se je Prodi zavzel za združevanje pristanišč v Kopru in Trstu, kar naj bi razširili še na Reko, oba pa sta se zavzela za izboljšanje infrastrukture v regiji, kar naj bi dosegli s skupnimi projekti. Glede upravljalnika v tržaškem zalivu je Prodi dejal, da ga Italija potrebuje, ne namerava pa narediti nobenega koraka brez usklajevanja s Slovenijo in upoštevanja ekoloških problemov. Vodilo naj bo pri tem transparenta.

Janša in Prodi sta govorila tudi o položaju slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Sloveniji, pri čemer sta ocenila, da je bil na tem področju storjen velik napredok. Zlasti Janša je bil zadovoljen z dejani, ki jih je vlada v Rimu storila v zadnjem letu glede izvajanja zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Pri tem je izpostavil sprejetje sezna-

Predsednika italijanske in slovenske vlade Romano Prodi in Janez Janša pregledujejo častno vojaško enoto
ANSA

PRODI V SLOVENIJI - Zelo pozitivna ocena podsekretarja Miloša Budina

Z vsakim srečanjem se v dvostranskih odnosih krepijo poznavanje, iskrenost in zaupanje

Podsekretar Miloš Budin je ves čas spremjal predsednika vlade na razgovorih, sodeloval je tudi pri načrtovanju obiska, njegova ocena Prodi je zelo pozitivna. »Prodi uživa v Sloveniji velik ugled, saj je znano, da si je veliko prizadeval za njen vključitev v Evropsko unijo in to na vseh ravneh. Po vsakem bilateralnem srečanju so odnosi med sosedama vse bolj spontani, naraščata iskrenost im medsebojno in zaupanje«, ocenjuje Budin.

Podsekretar ugotavlja, da je bistveno spoznanje obeh držav, da sta krepitev sodelovanja in gospodarska integracija v tem prostoru neobhodno potrebni. »Integracija gre v vsakem primeru po neki svoji poti in državi bi bili anahronistični, če se ne bi tega zavedali. V tem prostoru smo v fazi preseganja delitve na državni osnovi, ki je v preteklosti zaznamovala tudi gospodarske sisteme. Zato je povsem realistično in logično, da

želite obe državi v procesu integracije tega prostora razviti ves potencial in sinergije. V tem smislu sta pristanišči Trsta in Kopra emblematični. Skupaj in še v povezavi z Reko sta najblžji izhod na Mediteran za države Evropske unije, učinkovita in konkurenčna pa so lahko samo kot poenoten sistem, tudi alternativ. Vendar ne gre samo za pristanišča, temveč za ves logistični sistem, ki povezuje Evropo z morjem«, poudarja Budin ob ugotovitvi, da poteze Prodijeve vlade navduhuje zavest, da je treba ta prostor integrirati.

Budin ocenjuje kot bistven tudi dogovor o skupni vlogi Italije in Slovenije na Balkanu, kjer bo tudi Kosovsko vprašanje gotovo lažje reševa-

PODSEKRETAR ZA ZUNANJO TRGOVINO MILOŠ BUDIN
KROMA

ti v sklopu procesa evropske integracije. To sta Prodi in Janša upravičeno zelo poddarila. V splošno krepitev odnosov in ustvarjanje skupnih vizij pa se uokvirja tudi manjšinsko vprašanje, kateremu je bila po oceni Budina tudi v okviru Prodijevega obiska dana potrebna pozornost, bodisi kar zadeva Slovence v Italiji kot Italijane v Sloveniji. Signali so jasni, pomembni rezultati so vidni, očiten pa je tudi namen, da se nadaljuje po tej poti. Na našo pripombo, da še ni podpisa predsednika republike pod dekret o seznamu občin, ki ga je odobril Paritetni odbor, je Budin ocenil, da je podpis pričakovati v prihodnjih dneh. (du)

LJUBLJANA - Srečanje

Prodi tudi z Borutom Pahorjem

LJUBLJANA - Italijanski premier Romano Prodi se je včeraj v okviru uradnega obiska v Sloveniji srečel tudi s predsednikom največje opozicijske stranke Socialni demokratov Borutom Pahorjem, vodjo poslanske skupine SD Miranom Potrčem in poslancem SD, nekdanjim premierom Antonom Ropom. Kot je po srečanju v Ljubljani povedal Pahor, so s Prodijem spregovorili o odprtih vprašanjih med državama in o priložnostih, ki jih imata spričo skupnih projektov, govorili pa so tudi o položaju manjšine. V zvezi s slednjim je Pahor izpostavil, da bi moralna Italija slovenski manjšini zagotoviti pravice, ki jih bodo dale možnost, da okrepi svojo slovensko narodno identiteto; pri tem je pomembno, da Italija Slovenijo obravnava kot partnerico in sosedo, tako kot vse druge sosedje. Po mnenju Pahorja bi bilo tudi treba ustvariti »ozračje zaupanja in spo-

štovanja, ki bo šlo preko predsednikov, ki jih je za seboj pustila zgodbina.«

Poleg odprtih vprašanj so na srečanju s Prodijem spregovorili tudi o možnostih, da Italija in Slovenija s skupnimi močmi storita kaj več za to, da »sinergični učinek pri različnih projektilih učinkuje na obe državi«. Po mnenju Pahorja so možnosti spričo skupnega sodelovanja v EU sedaj bistveno večje, kot so bile kdajkoli prej. Priložnosti, ki jih imata obe državi ob projekti, kot so peti koridor ter sodelovanje koprskega in tržaškega pristanišča, so tako velike, da jih ne smeta izpustiti, je še poudaril Pahor.

Pahor je v izjavi še pojasnil, da je bil glavni razlog za srečanje s Prodijem ta, da imajo v italijanski vladni koaliciji pod vodstvom Prodija večino Levi demokrati Piera Fassina, s katero je SD skupaj v Stranki evropskih socialistov (PES).

UNIJA ISTRANOV »Izjave Prodija sramotne«

Tržaška euzulska Unija Istranov je ob včerajnjem obisku predsednika vlade Prodija v Sloveniji izdala tiskovno novo, s katero poudarja, da so besede, ki naj bi jih izrekli med nedeljskim obiskom v Kobaridu »sramotne«. V sporočilu se predsednik organizacije Massimiliano Lacota nanaša na Prodijev stavek, da je treba z »Evropo izbrisati dvajset stoletij tragedij«. V sporočilu Lacota ugotavlja, da se o Ezhulih ni reklo niti besede, po njegovi oceni pa ni nič bolj lažnivega in sramotnega od tega, kar je rekel Prodi, »ki bi moral kot bivši predsednik Evropske komisije vedeti, da je v Evropi več kot dvajset milijonov beguncov, državljanov Evropske unije, ki čakajo na pravično rešitev svojih problemov«. Vendar, ugotavlja Lacota, geslo je kot vedno posel in nič drugega. Predsedni euzulske organizacije ugotavlja, da Italija dosledno nadaljuje s politiko gospodarske krepitve na koži euzulov in pregazi vse, kar ni funkcionalno njenim načrtom, Slovenija pa bo to spremeno izkoristila.

KOBARID - Člani sveta slovenske vlade za manjšine na srečanju s premierom Janezom Janšo

Pozitivne rešitve a tudi vrsta odprtih vprašanj

Položaj naše skupnosti so orisali Jole Namor (SKGZ), Drago Štoka (SSO) in Damijan Terpin (SSk)

Tako kot je že nekaj časa redna praksa, se je predsednik slovenske vlade Janez Janša pred uradnim srečanjem s Prodijem sestal s predstavniki Slovencev v Italiji. Namen srečanja je bil pregled stanja v manjšini zato, da se na srečanju Janša-Prodi opozori na odprta vprašanje in spodbudi njihovo reševanje. Do srečanja je prišlo v nedeljo popoldne v kobariškem hotelu Hvala.

Poleg Janše so slovensko vlado zastopali še zunanj minister Dimitrij Rupel, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan, svetovalec predsednika vlade za zunanje zadeve Andrej Rahten in svetovalka iz predsednikovega kabineta Andreja Šimenc. Naša skupnost pa so zastopali člani sveta za manjšino pri predsedniku vlade Jole Namor (SKGZ), Drago Štoku (SSO) in Damijanom Terpinom (SSk).

Predsednik SSO Drago Štoka je obrazložil trenutni položaj Slovencev v Italiji, v katerem je glede zaščitnega zakona pod Prodijevo vlado prišlo do pozitivnih premikov. Ponovno je bil aktivirani Paritetni odbor, ki je bil prej deležen bojkota, potrijen je bil seznam občin, kjer se bo izvajala zaščita, manjka pa še podpis predsednika republike pod ustrezni dekret. Dober znak je tudi ustanovitev dvojezične niže srednje šole v videmski pokrajini, z izvajanjem zaščite pa morajo državni organi nadlehati v vseh njenih aspektih.

Informacije sta dopolnila Damjan Terpin in Jole Namor. Terpin je poleg potrebe po nadaljnjem izvajaju zaščitne zakonodaje omenil volilni zakon, pri katerem se je na deželnih ravni uveljavil tako imenovan evropski model, ki bo manjšini olajšal izvolev svojega predstavnika v deželnem svetu. Podobno bi moral biti nadalje zagotovljena možnost izvolitve tudi v parlament. Jole Namor je prav tako pozitivno ocenila premike v izvajaju zaščite, opozorila pa je tudi na več nerešenih problemov, med drugim na dejstvo, da manjšina že 15 let prejema enake finančne prispevke, kar njen delo omejuje na minimum in ne dopušča razvoja. Opozorila je na problem financiranja in razvoja slovenskih medijev v zamejstvu, Primorski dnevnik in dva tednika, kjer je kriza vedno latentna, brez dodatnih prispevkov prav tako ne bo možnosti za razvoj. Med razgovorom je bil poudarjen tudi pomen zaščite italijanske manjšine v Sloveniji in sodelovanja s Slovenci v Italiji.

Predsednik slovenske vlade Janez

Janša je v pogovoru z novinarji po srečanju naglasil pomen manjšinskega vprašanja, ki bo gotovo v ospredju pogovorov s predsednikom italijanske vlade. Vrsta vprašanj se rešuje, so pozitivni premiki, a je še veliko problemov na dnevnem redu, je dejal Janša in izrazil zadovoljstvo, da stvari vendarle gredo v optimistično smer. Izrekel je željo, da bi predsednik države čim prej podpisal odlok o 32 občinah, ki jih je določil Paritetni odbor, zadovoljen pa je bil tudi za šolo v Benečiji, saj gre za najšibkejši člen Slovencev v Italiji, kjer je bilo na pozitivne posege treba dolgo čakati. Glede italijanske manjšine v Sloveniji je premier zagotovil, da bo ohranjen in presežen evropski standard zaščite, na novinarjevo vprašanje o vidnosti signala TV Slovenije med Slovenci videmske pokrajine pa je Janša dejal, da očitno še niso bili narejeni vsi potrebni koraki, čeprav zakonska podlaga obstaja. To bo vsekakor treba urediti, kajti tudi sodobna tehnika danes to omogoča, je dejal Janša. (du)

Predsednik slovenske vlade Janez Janša, zunanj minister Dimitrij Rupel in državni sekretar za Slovence po svetu Zorko Pelikan so se v hotelu Hvala sestali z Jole Namor (SKGZ), Dragom Štoko (SSO) in Damijonom Terpinom (SSk)

BUMBACA

KOBARID - Prodi v nedeljo obiskal muzej 1. svetovne vojne in kostnico italijanskih vojakov

Z Evropo izbrisati dvajset stoletij tragedij, da se kaj takega nikoli več ne bi zgodilo

Direktor Kobariškega muzeja Jože Šerbec je gostom obrazložil eksponate muzejske zbirke

BUMBACA

KOBARID - Pred muzejem 1. svetovne vojne v Kobaridu je italijanskega predsednika vlade v nedeljo po polnem spontano pričakala množica domačinov in časnikarjev. Med ljudmi je krožila vest, da je to prvi obisk nekega predsednika italijanske vlade v Kobaridu po Benitu Mussoliniju, ki je prišel leta 1938 na odprtje kostnice italijanskim vojakom, padlim v prvi svetovni vojni. Takrat je fašističnega diktatorja čkal naš nekdanji novinarski kolega Franček Kavs, ki se je kot mlad tigrovec opatal z razstrelivom v pripravljen atentat na dučeja. Množica šolskih otrok mu je preprečila namesto, ker ni hotel povzročiti pokola nedolžnih žrtev.

Na ta dogodek se je spomnil marsikdo od prisotnih, Romano Prodi pa je kajpak doživel vse kaj drugič sprejem. Ko je v spremstvu slovenskega premiera Janeza Janše izstoupil iz avtomobila, so ga ljudje sprejeli s toplim aplavzom. Prav tako so malo potem z aplavzom sprejeli njegovo soproga Flavio in spremljevalko Janeza Janše Urško Baćovnik. Poleg domačinov je bilo veliko italijanskih in tujih turistov, precej je bilo tudi alpincev, ki so bili na izletu po Soški dolini in so si ob tej priložnosti prišli ogledati muzej, ne da bi vedeli, da bodo srečali predsednika italijanske vlade.

Prodiju so izrekli dobrodošlico kobariški župan Robert Kavčič, načelnik tolminske upravne enote Zdravko Likar in celoten kolektiv muzeja, ki ga je vodil Jože Šerbec.

Muzej je na Prodija naredil velik vtis, napisal je tudi daljše posvetilo v spominsko knjigo. Na srečanju s časnikarji je predsednik vlade povedal, da je potrebno z dograditvijo Evrope izbrisati dvajset stoletij tragedij. Dejal je, da bo Italija trdno ob strani Sloveniji v njenem semestru predsedovanja Evropski uniji in izrazil upanje, da bo to obdobje ključno za premostitev zastojev, pred katerimi se nahaja Evropa. Prodi je tudi povedal, da je kljub zasebnemu značaju prvega dne obiska dejansko že začel pogovore s predsednikom slovenske vlade, s katerim je takoj našel skupni jezik.

Prodi se je po ogledu muzeja odpravil na kostnico, kjer se je poklonil padlim italijanskim vojakom z željo, da bi se kaj takega nikoli več ne zgodilo. K spomeniku je predsednik položil cvetje. (du)

GORIŠKA BRDA - Prodi na vinogradniškem posestvu Aleša Kristančiča

Prvič na pokušnji »čezmejnega« vina, pol iz vinograda v Sloveniji, pol iz briškega griča v Italiji

GORIŠKA BRDA - Romano Prodi je v nedeljo po srečanju s predstavniki italijanske manjšine in obisku Postojnske jame ob 13. uri skupaj s predsednikom vlade Janezom Janšo, zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom ter drugimi člani spremstva s helikopterjem prispel k družini Kristančič v Medano. Aleš Kristančič je o obisku povedal, da je bilo vzdude bolj prijateljsko kot uradno, kljub temu, da je beseda tekla tudi o politiki. Med Prodijevimi najbolj zanimivimi izjavami je bila ta, da se Italija o nobenih slovenskih odločitvah ne bo odločala enostransko, tudi glede odnosov s Hrvaško ne. Na Rupljevo pobudo za odprtje mejnega prehoda Neblo tudi preko noči je povedal, da se bo sam zavzel za to. Prodi je vino hiše Movia primerjal z mejo: »Saj ko človek drži kozarec v rokah, ne misli na to, v kateri državi so trte rasle, ampak kako dobro je.« Prodi je bil namreč zelo začuden nad dejstvom, da imajo nekateri Brici, med njimi tudi Kristančičevi, polovico vinograda v Sloveniji, polovico pa v Italiji. (sj)

V znameniti kleti Kristančičevih je vladalo prijateljsko in neformalno vzdušje

BUMBACA

OSREDNJA SPOMINSKA SVEČANOST - Ob 77. obletnici ustrelitve Ferda Bidovca, Franja

Z bazovske gmajne odločno in sodelovanju med tu živimi narodi

Glavna govornika sta bila podpredsednik državnega zbora RS Vasja Klapar in podpredsednik občine Nova Gorica Milko Pahor.

Ferdo Bidovec, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Alojz Valenčič so bili junaki in ne teroristi, in to je neizpodbitno dejstvo. Svoje življenje so v duhu antifašizma žrtvovali za vrednote, kot so svoboda, sožitev in strpnost, in so obenem postavili temelje narodnoosvobodilnega boja. Bazoviški junaki so bili v tem smislu prelomniča v primorski zgodovini. Antifašizem pa je še danes potreben, ker skušajo nekatere enačiti partizane s kolaboracionisti, prav partizanski boj pa je v današnji Sloveniji pogostokrat zamolčan z namenom, da se bi se predvsem njegove pozitivne plati porazgubile v poplavi zlonamernih načelcevanj.

To je naglasil podpredsednik Državnega zbora Republike Slovenije Vasja Klapar, ki je imel osrednji govor na nedeljski spominski svečanosti v spomin na bazoviške junake ob 77. obletnici njihove ustrelitve. Bazoviški junaki so potrdili, da je treba za pridobitev svobode tudi darovati življenje, je povedal. Bazovica je obenem tudi spoznanje, da je s priznanjem odgovornosti mogoče ustvariti nova pota sožitja med slovenskim in italijanskim narodom. Če pa je po eni strani Klavora (čigar govor objavljamo v celoti) pred spomenikom potrdil, da so bili bazoviški junaki na pravi strani zgodovine in da je Bazovica legitimen odgovor tlačenega na terorizem tlačitelja, je svečanost na bazovski gmajni po drugi zaznamovala sla oziroma zahteva po sodelovanju in sožitju med tu živečimi narodi. Odločen znak odprtosti je prinesel osrednji govornik v italijanskem jeziku, predsednik deželnega sveta Furlanije-julijske krajine Alessandro Tesini, ki je med drugim poudaril, da je fašizem prizadel ogromno gorja slovenski in drugimi manjšinskim skupnostim na tem ozemlju. V tem smislu se je med drugim zavzel za tak način spominjanja teh dogodkov, ki bi iz prestatega trpljenja privedel do prihodnosti bratstva in sožitja. Nujo po sodelovanju je poudaril tudi predsednik Hrvatske zajednice v Trstu Damir Murković, ki je pozval h krepiti sodelovanja med slovensko in italijansko narodnostno skupnostjo.

Sicer je svečanost pred spomenikom bazoviškim junakom, ki jo je pripredil Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, občuteno spremljala množica ljudi. Med njimi so bili podtajnik na ministrstvu za evropske zadeve in mednarodno trgovino Miloš Budin, podtajnik na notranjem ministrstvu Ettore Rosato, predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Poropat, tržaški pokrajinski predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Igor Gabro-

Množica na osrednji slovesnosti
KROMA

vec, član izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij Igor Šab, generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Jože Šušmelj, župan občine Zgonik in Dolina Mirko Sardoč in Fulvia Premolin, podžupan Občine Repentabor Marco Pisani, občinski odbornik Občine Milje Piero Veronese, občinska odbronica Občine Devin-Nabrežina Tjaša Švara, podžupanja Občine Nova Gorica Darinka Kozinc, predsednik Zvezde združenj borcev NOB Slovenije Janez Stanovnik in številni predstavniki političnih strank ter stanovskih, borčevskih in športnih organizacij z obe strani meje.

Niz prireditev Bazovica 2007 je v nedeljo dosegel svoj vrhunc, je podprt predsednik Odборa za proslavo bazoviških junakov pri NŠK Milan Pahor. Svečanost so ob častni straži tabornikov Rodu modrega vala, skavtov Slovenske zamejske skavtske organizacije in ob prisotnosti tabornikov iz številnih rodov iz Slovenije oblikovali združeni pevski zbor pod vodstvom Pie Cah in Godbeno društvo Viktor Parma iz Trebiš. Prireditev se je kot običajno začela po prihodu udeležencev pla-

ninskega pohoda ŠZ Sloga, ki so jih prisotni spremeli s ploskanjem. Pred polaganjem vencev je zbrane nagovoril Pahor, ki se je v slovenščini in italijanščini zamislil nad ponomenom Bazovice. Še pred tem sta trobentnača Janko Andolšek in Jan Foraus zaigrala note pesmi Kaj ti je deklica. Njihova imena, vključana v kraški kamen, pričajo o nezljomljivem odporu do italijanskega fašizma, ki je teptal Slovence in Hrvate v tedanji Julijski krajini in Istri, je uvodoma poudaril Pahor. Bazovica je zato spomin na tragične dogodke nasilja nad slovenskim in hrvaškim narodom, vendar želi na podlagi spoštljivejšega spomina in zavesti postati simbol prijateljstva in sodelovanja med narodi. To so naše želje in težnje, je naglasil, čeprav je za nekatera kroge Bazovica še vedno problem, nevaren sindrom, nevaren strah, stereotip slovenske in slovanske grožnje in nevarnosti. V Bazovici je italijanska država storila nasilje in zločin nad svojimi državljeni slovenske in hrvaške narodnosti, ker so hoteli ostati Slovenci in Hrvati, govoriti svoj jezik, ohraniti svojo kulturo. Po drugi strani nam niso po godu nekateri gla-

sovi iz Slovenije, ki so se slišali na letošnji Dragi, pravi Pahor. Bazovica je jasna in nedotakljiva stalnica vseh Slovencev v Italiji: isto mora postati tudi v matični Sloveniji. Radi bi tudi, da bi se v Bazovici dokončno uredil zgodovinski, spominski in naravni park, je naglasil Pahor in dodal, da v slovenskih krogih pravijo, da bo do tega res prišlo. Zaradi vsega tega in mnogo drugega je Bazovica še kako potrebna, je zaključil, ker hočemo ohraniti svoj pravi, lasten obraz v Evropi. In pri tem je Bazovica prav v primer.

Pahorjevemu posegu je sledilo slovensko polaganje vencev, ki so jih prinesle številne delegacije. Na spomenik bazoviškim junakom so vence ob notah pesmi Žrtvam prispevali Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, skupna delegacija SKGZ in SSO, vladna delegacija Republike Slovenije in generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu, Republiški odbor Zvezze združenj borcev Republike Slovenije, Odbor zvezze združenj borcev Sežana, Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizaci-

je Tigri Primorske, pokrajinski odbor Anpi-Aned-Anppia, Občina Nova Gorica in Upravna enota Nova Gorica, župani občin Dolina, Repentabor in Zgonik, sekcija Anpi-Vzpi Dolina-Prebeneg-Mačkolje, sekcija Anpi-Vzpi Boršt-Zabrežec, sekcija Anpi-Vzpi Boljunc, taborniki in tabornice Rodu Modrega vala, Stranka slovenskih in italijanskih komunistov, stranka Levih demokratov, Stranka komunistične prenove, stranka Slovenske skupnosti, ŠZ Sloga, Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škednje, od ŠV. Ane in s Kolonkovca, KD Ivan Grbec in ženski zbor iz Škednje ter družina Bidovec iz Kranja.

Polaganju vencev so sledili Murkovičev nagovor in glavna govorica Tesinija ter Klavore. Pred zaključnim Pahorjevim pozdravom, ki se je zahvalil vsem sodelujčim, so spominsko svečanost sklenili združeni zbori s pesmijo Vstajenje Primorske. Pesem je občinstvo spremljalo z bučnim ploskanjem, z ostalimi pa je zapela tudi desnosredinska devinsko-nabrežinska odbornica.

Aljoša Gašperlin

PLANINSKI ODSEK AŠZ SLOGA

Tudi letos uspel tradicijo

odvija se vse od leta 1980 - Udeležujejo pa se ga ob pohodnikih s Tržaškega in Goriškega tudi študenti in profesori

Požrtvovalni planinski odsek AŠZ Sloga v Viktorjem Stoparjem na čelu je v nedeljo priredil tradicionalni pohod »Bazoviški junaki«, ki se na dan osrednje spominske svečanosti odvija vse od leta 1980. Pri bazovskem kalu se je že krepko pred napovedanim startom zbrala velika množica ljubiteljev pohodov: skupno jih je bilo letos okoli 400, med temi 116 takih, ki so se tokrat na pohod prišli prvič. Veliko je bilo izkušenih planincev, prav tako veliko navadnih izletnikov in ljubiteljev Krasa, ki so se že leli tudi na tak način pokloniti spomini Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča. Poleg zamejskih pohodnikov jih je bilo veliko tudi z druge strani meje, iz Ilirske Bistrike, z Raven na Koroškem, iz Sežane in skupina Kulturnega društva Bazovica z Reke.

Pohod je potekal po običajni poti: od bazovskega kala so se podali proti Jezeru, nato ob robu doline Glinščice do Drage in preko Peska in Gročane prišli do dvolastniškega mejnega prehoda, ki je bil tokrat odprt za vse. Udeleženci pohoda so se nato povzpeli do koče na Jermancu, kjer so

jih s toplim čajem pogostili člani PD Sežana in nato odšli na vrh hriba Kokoš, od koder so se po krajšem postanku v strnjeni koloni spustili do bazovskega streliča, kjer so se udeležili letosnje osrednje svečanosti v čast bazoviškim junakom. Udeleženci so bili vseh starosti, od prav majhnih do odraslih in manj mladih, ki jih združuje vera v vrednote, za katere so padli štiri slovenski fantje.

Tudi letos so zvesti udeleženci prejeli simbolična priznanja, in sicer bronasto značko za dva, srebrno za štiri in zlato za šest opravljenih pohodov. Posebno priznanje - delo umetnika Pavla Hrovatina - je namenjeno najzvestejšim, torej tistim, ki so se pohoda udeležili desetkrat ali dvajsetkrat. AŠZ Sloga bo športni del praznovanja ob 77. obletnici usmrtilje bazoviških junakov zaključilo prihodnji konec tedna: v soboto, 15. in nedeljo, 16. septembra bo v sodelovanju z Uradom Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu priredilo še tradicionalni moški in ženski mednarodni odbojkarski turnir za Pokal bazoviških žrtev.

NASTOP TPPZ

Partizanska pesem poziva k bratstvu, svobodi in miru

Kot je že večletna tradicija, je v sklopu prireditve v spomin na štiri bazoviške junake nastopil tudi tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič. Po sveti maši in procesiji s petjem ob prazniku Matere Božje je v soboto okrog 20.30 na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici glasno zadonela tudi uporniška pe-

sem. Pod taktirko dirigentke Pie Cah in ob spremljavi štirih harmonikarjev so partizanske pevke in pevci številnim poslušalcem postregli s sklopom slovenskih, italijanskih, bolgarskih, španskih in srbskih revolucionarnih ljudskih napevov, ki hrepenijo po svobodi in miru, po bratstvu in ljubezni med narodi.

Prihod letosnjih pohodnikov na bazovske gmajne

KROMA

Marušiča, Zvonimirja Miloša in Alojza Valenčiča

čen poziv k sožitju ivečimi narodnostnimi skupnostmi

avora in predsednik deželnega sveta FJK Alessandro Tesini - Pozdravil je tudi Damir Murković

ALESSANDRO TESINI

Prihodnost naj bo v duhu sožitja in sodelovanja

Alessandro Tesini, predsednik deželnega sveta Furlanije Julijske krajine

Poziv k sodelovanju in sožitju ter k odpravljanju diskriminacij v duhu prijateljstva med narodi je zaznamoval poseg predsednika deželnega sveta Furlanije-julijske krajine Alessandra Tesinija, ki je na svečanosti na bazovski gmajni imel glavni govor v italijansčini. Zgodovina nas danes ne deli več, je med drugim poudaril, saj je veliko več stvari, ki slovenski in italijanski narod združujejo. Zato gre gojiti vrednote, kot so spoštovanje družavnosti, varovanja človekovih pravic in spoštovanje osebe ob novi etiki sožitja.

Tesini je uvodoma spomnil na žrtvovanje bazoviških junakov in pozval, naj se iz gorja, ki ga je fašizem pripadel Slovencem, rodji novo obdobje sožitja in medsebojnega sodelovanja. Posvečati vsako leto en dan spominu na žrtve fašizma morda ni dovolj, pa je vendar simbolična gesta, katere cilj mora biti nova prihodnost, v kateri ne bi manjšine več bile podvržene diskriminacijam, socialnemu zapostavljanju ali političnemu preganjanju, če ne celo uničevanju na osnovi ideoloških predvodov. Fašizem je večkrat kruto udaril po Slovencih in Hrvatih in je njegova raznarovalna politika pustila še ne povsem zacetljene rane, tudi zaradi stalnega zlorabljanja zgodovine in politične namene. Temu se moramo vselej upirati mirno, a odločno, je naglasil Tesini.

Danes je ozračje drugačno, umirjeno in takšno mora ostati s prispevkom vseh, Italijanov in Slovencev, saj k sreči zgodovina ne deli več teh dveh narodov. Zato je treba obdobje etničnega in ideološkega sovraštva pustiti za sabo in kmalu bo prišel dan, ko bomo vsi skupaj počastili spomin vseh padlih, je poudaril Tesini. Vendar zgodovinskega spomina ne moremo površno zbrisati. Toda spomin na tragične dogodke ne sme vezati ljudi na

ALESSANDRO TESINI

preteklost in gojiti v njih sovraštvo. Naspotno, treba je zavračati nove predstode in diskriminacije. Še zlasti nesprijemljivo pa bi bilo, ko bi Italijani in Slovenci pod pretezo lastnih mrtvih podžigali medsebojno sovraštvo na območju, ki ga je stoletja zaznamovalo sobivanje različnih kulturnih. To je namreč zemlja vseh nas, je naglasil. Zato sta nujna sodelovanje in solidarnost v duhu enakosti in spoštovanja različnosti. Nekdo je rekel, da se družbo sodi po tem, kako ravna v manjšinami: to drži, ker je to pokazatelj njene kulture in vrednot.

Vrednote, na katerih graditi prihodnost, so torej v tej luči spoštovanje in ovrednotenje različnosti, dialog, strpnost in nova etika sožitja. Strpnost je v tem okviru temeljni pogoj, toda ne v smislu pasivnega sprejemanja različnosti, ampak kot pogoj za razvijanje komuniciranja v luči medsebojne izmenjave med posamezniki in med kulturnimi s ciljem resnične integracije. Slovenija in Italija sta skupaj v Evropi in pred nami so pomembni mejniki (npr. odprava schengenske meje in skorajšnje slovensko predsedovanje Evropske unije). Evropa zavrača vojno in je s širitevijo na vzhod po 50 letih postala enotna celina, ki živi v miru. Varovanje človekovih pravic, spoštovanje manjšin in zaščita osebe so med temelji EU. Diskriminacije so zato povsem v protislovju. »Na proslavi smo torej prav zato, da se obevezemo v tem smislu,« je zaključil Tesini: »bazoviški junaki, ki tu nas poslušajo, pa nam pravijo, naj po tej poti nadaljujemo.« (ag)

VASJA KLAJORA

Bazoviški junaki so prvi heroji evropskega borbenega antifašizma

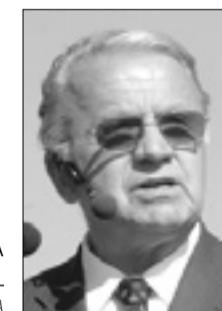
Vasja Klavora, podpredsednik Državnega zbora Slovenije

Od septembra leta 1945, ko se je na tem, da Slovence svetem kraju, prvič javno in v svobodi počastilo štiri ustreljene bazoviške junake, se tu vsako leto zbirajo množice, ki ne oziraje se na jezikovno različnost obujajo spomin na tragičnost preteklosti in utrijejo željo, da se ne bi njeni zlo nikdar več ponovilo. Druži jih skupna želja po spravljivem sožitju. Do volite mi, da nekaj začetnih misli tega priložnostnega nagovora poiščem še v medvenjem obdobju.

Šestega septembra 1944. leta, je bil v pravkar dograjeni ilegalni tiskarni Slovenija v gozdovih na Vojskem v drugo natiskan Partizanski dnevnik. V tej številki je bil objavljen uvodnik dr. Jožeta Vilfana »Bazovica - prelomnica v primorski zgodovini«. Eden izmed političnih voditeljev antifašističnega odpora na Primorskem med drugo svetovno vojno, je v svojem spominskem uvodniku povzel bistvena spoznanja o tedaj že skoraj četrto stoletju trajajočem odporu primorskih Slovencev zoper najhujše preganjanje, kar ga poznata slovenski narod v svoji zgodovini. »Na poti tega zoperstavljanja«, piše dr. Vilfan, »so se leta 1930 dvignili med nami štirje fantje: Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič, štirje primorski fantje, in izpovedali pred vsem narodom ter z dejanim potrdili, da je za pridobitev svobode treba znati žrtvovati tudi svoje življenje.«

Strelji 6. septembra 1930 na Bazovici niso ubili štirje fantje, pač pa so ubili za Primorce vso suženjsko preteklost. Zato pomeni Bazovica začetek novih oblik odpora, pomeni začetek oborožene akcije in pomeni začetek preoblikovanja slovenskega narodnega značaja. »Zato je Bazovica,« meni dr. Vilfan, »prelomnica v primorski zgodovini in hkrati mejnik na poti, ki je pripeljal Primorsko v Osvobodilno fronto.«

Danes nas od časov bazoviških strelovcov loči sedeminsedemdeset let, od objave članka v Partizanskem dnevniku pa triinšestdeset. Kar precej desetletje, ki niso skoparila z dogodki in s prelomnimi obdobji, z vojno in mirom, s prijatel-

VASJA KLAJORA

KROMA

jstvom in sovraštvo, z veseljem in razočaranji. Vsa ta desetletja so znova obudila in dokazovala burno raznovrstnost, ki je značilnost prostora, koder se Balkan bližuje z Apeninskim polotokom. Zasesti ta prostor je že tisočletja mikala tako ljudstva kot države, ki so sem silili v zahod, kot ona, ki jim ozemlja zahodno od reke Soče niso omogočala ustrezne politične in gospodarske ekspanzije. Tako moremo in moramo razumeti tisti nemir, ki je spremiljalo stoletno življenje na ozemljih slovansko-romanskega ločevanja, ozemlja, ki ga Slovenci imenujemo Primorska.

Dvajseto stoletje nam je bolj kot druga postreglo z vso ostrino političnega in vojaškega sočanja. Takrat se je stoletno razlikovanje preoblikovalo prav na tem razlikovanju zgrajene državne skupnosti. Politični spopadi za nacionalna ozemlja med italijanskim in slovenskim oziroma hrvaškim narodnim gibanjem, prva svetovna vojna, čas fašizma, druga svetovna vojna z italijansko okupacijo Ljubljanske pokrajine, narodnoosvobodilni boj, v katerem so se slovenskim pridružili tudi italijanski antifašisti, diplomatska borba za meje po drugi svetovni vojni, reševanje tržaškega vprašanja, londonska spomenica, očimski sporazumi in nastope, ki so najbolj vidno zaznamovalo življenje tega prostora. V tem nemirnem ozračju, ki je poznalo tudi obdobja naklonjenega sodelovanja in veliko želja po spravi in sožitju brez maščevalnih strasti, so strelji na Bazovici, 6. septembra 1930, krvavi dogodek, kakršnih je bilo kasneje še veliko in preveč.

Bazovica je pravzaprav etapa, epi-

zoda iz sočanja v boju za lastna nacionalna ozemlja. Bazovica je znamenje upora, ko preti narodu pogin. Bazovica je potrdilo tolkokrat povedane resnice, da brez žrtev ni svobode. Bazovica je legitimen odgovor tlačenega na terorizem tlačitelja. Bazovica je tudi izliv tistim, ki se danes gojijo rasistična čustva, ta anahronizem v našem in evropskem prostoru. Navsezadnjie je Bazovica tudi spočnjanje, da je mogoče s priznanjem odgovornosti ter negativnih izkušenj preteklosti in tudi sedanosti, ustvariti pota sožitju med italijanskim in slovenskim narodom.

Antifašizem, ki je ena največjih moralnih vrednot in spoznaj 20. stoletja, je še vedno stalnica našega vsakdanja in potreben je prav tam, kjer se nekatere politične izbire pojigravajo z zgodovino, zlasti z njenimi pozitivnimi spoznaji. Antifašizmu se danes v nekaterih državah z močno antifašistično tradicijo želi zmanjšati zgodovinski pomen in ga izenačevati tudi s kolaboracijo. Tudi bazoviški gmajni je kraj moriča. V našem obmejnem prostoru je takih prioritov kar nekaj, a govorji in piše se mnogo več o tistih, ki bi lahko posredno pripomogla k utrjevanju tiste politične izbire, ki ni osnovana na boju zoper fašizem in nacizem.

In ko naj bi se kolaboraciji zmanjševalo pomen se lahko vprašamo, zakaj je bil med slovenskim ilegalno izhajajočim dnevnim časopisom leta 1944, le Partizanski dnevnik tisti, ki se je v ilegalni spomnil bazoviških žrtev. To se zdi vredno poudariti, saj je prav partizanski boj v današnji demokratični Sloveniji pogostokrat nezasluženo zamolčan z namenom, da bi se predvsem njegove pozitivne plati porazgubile v poplavi zlonamernih natolcevanj.

Veliko je razlogov, da se zbiramo tu, na bazoviški gmajni. Poglavitven pa je zagotovo spomin na prve žrteve prvega evropskega borbenega antifašizma. Tiste hrabre in dalekosežne odločitve, ki je vodila v narodno-osvobodilno borbo med drugo svetovno vojno. Tu so umrli primorski fantje, so bili prvi heroji tega boja, kljub temu, da jim ta čast formalno nikoli ni bila podeljena. Slava njihovemu spominu!

onalni pohod

teviline skupine z druge strani meje

DAMIR MURKOVIĆ

Skupaj moramo graditi boljšo prihodnost

Na obletnicah se spominjam, da pripadamo nekemu kraju in nekemu narodu in da nosimo v sebi bogato preteklost, a tudi da smo odgovorni za se danost in torej prihodnost. Tako je predsednik Hrvatske zajednice v Trstu Damir Murković uvedel svoj poseg na svečanosti, med katerim se je zamislil nad stanjem na tem območju živečih narodov. V tem smislu je izrazil željo, da bi se sodelovanje med slovensko in hrvaško narodnostno skupnostjo obnovilo in krepilo, prej v Trstu, nato pa še v maticnih domovinah. Slovence in Hrvate veže namreč mnogo stvari (od sorodnosti jezika do bivanja v isti državi), na katerih graditi bodoče sodelovanje. Kar je doseglj slovenska manjšina v Italiji, je dodal, naj bo znamenje in vočilo tudi za hrvaško skupnost, ki ne uživa nobenega priznanja. Svet se spreminja in padajo pregrade, je dodal Murković, in moramo zato vsi skupaj graditi boljšo prihodnost. Potrebna je torej večja odgovornost, da pustimo za seboj vidno sled in da ne ostanejo za nami le prazne želje. (ag)

DAMIR MURKOVIĆ

KROMA

OB ROBU SVEČANOSTI - Janez Stanovnik

Revizionizem nima zveze z zgodovinsko resnico

Spominske svečanosti na bazovski gmajni se je udeležil tudi predsednik Zveze združenj borcev Slovenije Janez Stanovnik, ki je proslavi sledil v prvi vrsti. Pred začetkom komemoracije nam je rade volje ponudil svoje mnenje glede revizionizma.

Vlogo partizanov in sploh narodnoosvobodilnega boja skušajo nekateri v zadnjem obdobju spravljati pod vprašaj. Kako to komentirate?

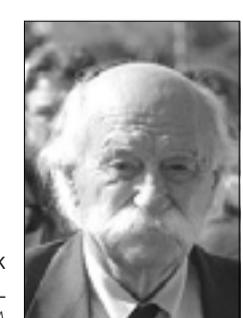
Pojavlja se danes - ne samo v Sloveniji in v Italiji, temveč tudi v drugih deželah - poskus revizije zgodovine. Kot da zaveznički niso zmagali, kot da partizani niso bili del zaveznih armad. Zgleda, kot da bi nazadnje zmagali domobranci, pa Hitler.

Kako vi na to odgovarjate?

Da to nimata nobene zveze z zgodovinsko resnico!

Kakšno je po vašem mnenju sporočilo bazoviških junakov danes in kakšen je pomen proslave na bazovski gmajni?

Bazoviški junaki odnosno Tigr, ki so ga bazoviški junaki dejansko osnovali, so bili začetniki antifašistične borbe. Kot je za-

JANEZ STANOVNIK

KROMA

pisala Milica Kacin, je to bila prva antifašistična organizacija v Evropi, kateri je treba pristeti tudi Giacomo Matteottiju, ki je bil ubit kot antifašist. Antifašisti so namreč bili na slovenski in italijanski strani, ker antifašizem ni bil samo imperializem proti Sloveniji, temveč tudi antideometratičizem proti Italijanom. V tem pogledu je obstajala »fratellanza« med slovenskimi in italijanskimi antifašisti, in je bila zaradi tega zmaga nad nacifašizmom skupna zmaga Slovencev in Italijanov. Nikdar ne bi torej imeli demokratične družbe, kakršno danes imamo, če ne bi te vrednote takrat zmagale. (A.G.)

ISTRSKI ZORNI KOT

Prodi pogosto tudi v Istri

MIRO KOČJAN

Zanimivo je, da na telefonskih pogovorih, ki sem jih imel te dni, pa tudi še v nedeljo, dasiravno je bil praznik, z znanci v Istri, je bil njihov odgovor na to, kaj sodijo o Prodiem obisku v Sloveniji, v glavnem spominsko opremljen s tem, kako je Prodi bil že često v Istri in da je njenozahodno obalo tudi smelo prekolesaril s prijatelji. In seveda z običajnim spremstvom. To je bilo pred kakim 12 leti, tedaj še ni bil predsednik vlade, bil pa je že visoka in velika osebnost v italijanski politiki. In gospodarstvu. V bistvu so mi sognovniki naglašali, da Istro dobro pozna in da bo pri njih zmeraj dragocen gost.

Na Prodi pa me je sicer že bled spomin popeljal v leto 1966, ko sem bil spet na obisku pri takratnem še vedno bolonjskem županu komunistu Dozzi (seveda je bil govor o naši meji, ki pa jo takrat ni več označevala demarkacijska črta med cono A in B Svobodnega tržaškega ozemlja, ki ni bilo nikoli uresničeno). Kot pribito mi je ostalo, kako mi je parat omenil »nekoga« Prodi, ki je sicer bil član krščanske demokracije, je pa bil nadvse demokratično naranvan, pa bi ga tudi komunisti po potrebi podprli za tako pomembno mesto. Nota bene, Prodi je takrat bil kolikor se spominjam, asistent na pravni fakulteti v Bolgini.

Skratka, za tega moža je značilno, da povsod vzbuja simpatijo, da še kako dobro pozna probleme, s katerimi se ubada, pa ne samo gospodarska vprašanja in da je bil vselej na pogovorih sposoben ubrati nekako sredinsko konstruktivno pot. V tej luči te dni izstopa, da so istrski časniki kar veliko prostora namenili temu obisku, dasiravno je tokrat šlo za Slovenijo.

In kaj v glavnem poudarjajo: da se Prodi zavzema za globlje sodelovanje v jadranskem bazenu, da bo seveda podprt stališča italijanske manjšine, v prvi vrsti to, da jo je treba politično in zgodovinsko dojeti enovito, na pa ločeno, ker je v dveh državah, da bo Italija rade volje sodelovala s Slovenijo, ko bo ta država prihodnje leto gostiteljica zasedanj Evropske unije, glede bodočih neposrednih odnosov med dvema sosedoma pa da je in da Prodi kar vztrajno govori o vzhodno-balkanski politiki, v katero se je treba odločenje usmeriti. To naj bi kajpak veljalo za vso Evropsko unijo.

Zanimivo je prav tako, da italijanski mediji v Istri s poudarkom objavljajo pismo, ki sta ga glavni slovenski organizaciji v Italiji te dni nabolj na predsednika vlade. Tako je pri eni in drugi manjšini upravičeno pričakovanje, da bo visoki gost z enako mero razumevanja in podpore obravnaval tako slovensko manjšino v Italiji kot italijansko na drugi strani Jadranu.

V Istri (pravzaprav po vsem Hrvaškem) so čedalje bolj kričeča vprašanja, čemu je moralno umreti enajst gasilcev na Kornatihi. Uradni krogi na ves glas trdijo, da so pripravljeni, bolje zaprli voditelja gasilcev v šibenškem okrožju, češ, da je v glavnem kriv za nesrečo, z druge strani pa, kakor je bilo pričakovati, se oglašajo gasilske organizacije (osrednja in krajevna vodstva), češ, da bodo začeli sodno preganjati človeka, ki da v bistvu ni kriv za tragedijo, so pač morali nekoga obdolžiti. Pa ne samo to, neredke so priponbe, naj bi vlada raje globlje pogledala okoli sebe, kako je in kakšno podporo uživajo gasilske organizacije, dalje, da ima Hrvaška vsega štiri »canadairje« in da so enega neodgovorno poslali na pomoč v Grčijo ter podobno. V vsakem primeru je kornatska tragedija boleče zarezala v hrvaško razpoloženje.

V zadru pa se nadaljuje četrtja

konferenca ministrov za kulturo jugovzhodne Evrope. Tema: »Most v smeri skupne prihodnosti«. Sprejeti nameravajo nekako sklepno deklaracijo, po kateri naj bi sleherna država tega področja kar najbolj skrbno ščitila svojo kulturno - zgodovinsko dediščino tudi s stališča, da je to dediščina, ki velja za vse to evropsko območje. Navzoči so ministri Albanije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije, Bolgarije, Moldavije, Romunije, Italije in predstavniki UNESCA. Vnovič izstopa, da na seznamu ni slovenskega predstavnika. Predstavniki Hrvaške in Italije pa nameravajo podpisati dogovor o sodelovanju zlasti na področju kinematografije, tako tehničnem kakor vsebinskem.

V Izoli pa so v zgradbi Manzoli odprli bogato razstavo pod naslovom »Morska pota«, ki pa predstavlja in se zavzema za tesnejše muzejsko sodelovanje ne le na Jadranu, marveč na vsem Sredozemlju. Navzoči so bile muzejske osebnosti celo iz Palerma, Neaplja, Grčije in drugih držav, skratko predstavniki kar 50 muzejev, med katerimi je bilo nemalo univerzitetnih znanstvenikov. Pri organizaciji razstave je zgledno sodelovala Italijanska unija, predmeti pa bodo na ogledu vse do 27 tega meseca. Tudi ta kulturna manifestacija ima namen utrditi vse, kar skupaj sodi na omenjena »morska pota«.

Turistične organizacije pa so prišle do sklepa, da je planina Učka premalo ovrednotena, dasiravno predstavlja svojevrstno naravno atrakcijo v tem delu Jadranu. Prvo spoznanje te ugotovite je organizacija Učkega sejma na Poklonu, ki so ga odprli v nedeljo, na njem pa razstavljajo naravne posebnosti Učke, pa tudi razne jedi in produkte tega območja kot so uški sir, razne vrste skute, lovske pridobitve in drugo. Učka je s stališča turizma dejansko zaostala, kot je priznal tudi Zlatko Komadina, predsednik kvarnerske pokrajine. Domiselnje je dejal, da bi bilo še kako mikavno, če bi Kvarner ne bil samo obmorski, marveč tudi pomemben planinski del. Očitno je prezrl Gorski kotar.

Kvarnerska turistična organizacija na Reki pa letos ponosno sporoča, da so želi uspehe, kakršni so dosedaj bili bolj redki. Od januarja do avgusta je to področje, kakor pravijo, dobesedno »napadlo« milijon 700 tisoč turistov, ki so skupaj omogočili 9 milijonov 800 tisoč nočitev, v bistvu gre za okoli 8 odstotkov več kot lani, kar ni malo. Najbolj obiskan je bil Krk (milijon 200 tisoč nočitev), sledijo Mali Lošinj, Rab in Crikvenica. Pri gostih so vnovič prednjačili Nemci, za njimi so bili Italijani, Slovenci in Avstriji.

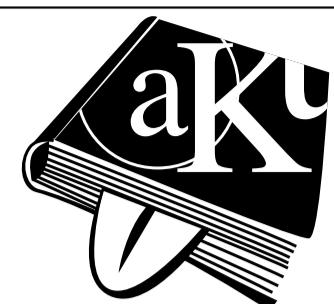
Cedalje bolj pa izstopajo ruski gostje, ki so zdaj zasedli peto mesto, vse pa kaže, da bodo napredovali. Še pred leti, pravijo ljudje, jih je bilo mogoče prešteti na prste ene roke. Pri njih je novost tudi ta, da so se dosedaj zadrževali zvečina na jugu Dalmacije (zlasti v Črni gori), tok pa se počasi preusmerja na sever. Za te goste je značilno, da jih ne mikajo zasebne sobe, marveč hoteli. Rekordno prisotni so bili Rusi tokrat v Poreču, kjer so zasedli kar tretje mesto.

V turistično sfero vsaj deloma sudi tudi novica, da bodo že letos pričeli gradnjo drugega pasu znane »Ipsylonke«, povsem turistična pa je vest, da je hrvaška vlada sklenila, da bo glavni hrvaški muzej (skratka, predstavljal naj bi temeljne vsehrvaške muzejske zanimivosti) v Opatiji, in sicer v znani vili Angiolina. Premier Sanader je potrdil, da je Opatija pravi simbol hrvaškega turizma, prvi oddelek muzeja pa naj bi pričaral prav opatijsko turistično zgodovino, ki se je dejansko začela prva leta XX stoletja v času Avstro-ogrskih.

BOGATIMO SVOJ JEZIK

Ob poslušanju tržaškega radija, gledanju televizije kot tudi ob prebiranju naših tiskanih medijev večkrat začutim tuj, neslovenski način izražanja. Zaradi vsakodnevnega vpliva večinskega jezika je to popolnoma razumljivo. O tem po navadi ne pišem, zato pogosto spregledam tudi besede, ki jih in osrednji Slovenci skorajda ne srečam več. Tudi **sama večkrat zapišem (in takoj prečrtam) povsem namesto splošno rabljene sopomenke polnoma**. Nam je povsem blizu zaredi italijanskega del tutto. Italijančina sicer uporablja v tem primeru celo vrsto sinonimov, medtem ko imamo mi samo prislov popolnoma.

Spregledala pa sem v naših medijih **skoraj dosledno zapisan prislov zatem namesto splošnega potem in nato**. Postala sem nanj pozorna šele, ko so se pri prepisovanju skoraj vsi moji potem spremenili v zatem. **Zadnji SP 2001 ima pri geslu zatem zapisano, da se uporablja takrat, ko se dejanje zgodi takoj po predhodnem dejantu**. Zgled: Močno je zabilaskalo. Hip zatem je počilo. **V vezalnem priprediju in v vezniški rabi SP že zapiše splošno rabljeno sopomenko potem**, prav tako v časovnih odvisnikih **v zvezi zatem ko priporoča potem ko**.

Poglejmo še, kako smo zatem uporabljali v preteklosti. V Pleteršnikovem Slovensko-nemškem slovarju (iz 1.1894 in 1895) je za besedo zatem natisjen enačaj (=) in sopomenka potem. Ko pa poiščemo geslo potem, za njim ni nobene sopomenke. Ima pa Pleteršnik tudi geslo nato s sopomenkama nato in potle, iz česar lahko sklepamo, da daje prednost prislovom potem in nato, oz. da sta bila že pred več kot stoletjem v splošni rabi. V Pravopisih iz 1.1932 in 1935 gesla zatem sploh ni. Našla pa bomo v obeh potem in potem ko, poleg njiju pa tudi nato s sopomenkama potem in potle. Pótle (po Pleteršniku) smo v knjižnem jeziku popolnoma opustili, ohranil pa se nam je v narečju, (poleg pole) kar nam potrebuje, kako dolgo živijo posamezne besede med ljudmi, ki s tem tudi ohranajo živo govorico, ki jo tuji vplivi le do neke mere prizadenejo, predvsem kadar vsakdanji govor ne more dosegati razvoja novih tehnologij in z njimi novih pojmenovanj. **Prav zaradi izjemne tankočutnosti in posluha govorcev si moramo na vse načine prizadevati, da se nam narečja ohranijo**. Tudi pri nas so bogata zakladnica slovenskega besedišča, še posebno, ker je kakovost samoglasnikov (široki in ozki o in e), če

odmislimo dvoglasnike (uo in ie, in pri njih izpuščimo u in e) skoraj vedno v skladu s knjižno slovenščino. Isto velja tudi za narečne besedne naglase. **To sicer ne pomeni, da naj tudi v pisani besedi vztrajamo pri zastarelih ali manj rabljenih besedah, vendar jih nikar ne izganjamo iz narečij**. Pred leti mi je neka gospa povedala, da njena nona ne zna »pravilne« slovenščine in zato še vedno govoril bacil. In prav ta naš napačni bacil se je, kdo ve zakaj, že pred desetletji »priklatil« v naš tisk in se v njem zasidral. Težko ga bomo pregnali, čeprav je v narečju še vedno živ bacil.

O prislovu zatem le še nekaj besed. Po objavi v Pleteršniku se nam prvič spet pojavi v SP 1952. in 1962. leta, obakrat s sopomenkama nato in potem, medtem ko pri teh dveh geslih ni sopomenke zatem, iz česar lahko sklepamo, da ni zaželena, ali da je vsaj manj rabljena.

Lelja Rehar Sancin

PORTOROŽ - V soboto sejem Agromin - kmetijstvo dveh manjšin

Dobrote iz Istre in Krasa

Sodelovanje Kmečke zveze in Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti Koper

MARIO GREGORIĆ

KROMA

MAURIZIO TREMUL

KROMA

bo prav tako uspešen kot lanski, ki je potekal v koprski športni dvorani Bonifika. Za razliko od lanskega sejma so privabili k sodelovanju tudi pridelovalce z območja Brij v hrvaskem delu Istre. Predstavila se bodo tudi nekatera združenja, ki vključujejo pretežno pripadnike večinskega naroda. Organizatorji imajo zato v nasprotju s priča-

kovanji že težave zaradi velike števila razstavljavcev. Sprva so zeleli letošnji sejem prrediti v starem središču Pirana, vendar so se na koncu odločili za manj privlačni, a prometno bolj dostopni Portorož. V primeru slabega vremena naj bi privedite preložili na nedeljo.

Bojan Kralj

PISMA UREDNIŠTVU

Poznopoletno razmišljjanje

Navezujem se na dopis g. Križmanča v P.d. 7. t.m., ki se huduje nad vedno pogostejo uporabo besede »manjšina« za to, čemur bi lahko rekli narodna skupnost. Kako prav ima!

Jaz bi temu izrazu dodala še atribus »zamejska«, ki mene ravno tako razburja, še posebno če se v enem in istem govoru prevečrat ponavlja. »Zamejski« ima namreč po mojem negativem, poniznjoč prizvok, kot ga imajo besede »zakoten, zakrit, zakrnjen, zapostavljen« in podobne. Saj zadostuje, da nas tako nazivajo Slovenci iz matice, ko se pa iz njihovega gledišča res nahajamo za mejo. A kmalu bodo morali skovati kak duhovitejši vzdevek, ko bo prišlo do toliko opevanega padca šengenske meje.

Mi pa, ki imamo tako imeniten izraz kot je »predmejstvo in predmejni«, kakršnega je uporabil prof. Miran Košuta v svojem lanskoletnem uvodnem predavanju na Dragi, se mu bomo morali tudi odpovedati in ga nadomestiti s kakim drugim, ki naj bi v nasprotju z dosedanjim zbuljal in krepil našo samozavest.

Slovenci se na splošno radi sklicujemo na svojo majhnost – kdaj upravičeno, kdaj pa tudi ne. Če osredotočimo svojo pozornost na dosežke, do

katerih se povzprnejo že naši najmlajši na raznih področjih tako na mestnem, deželnem ali celo državnem nivoju (da starejših sploh ne omenjam), lahko mirne duše prepustimo presojo drugim, če smo »majhen« ali »velik« narod. Da smo maloštevilni, vemo sami, a to bi moralo biti v spodbudo nam vsem, da se kot posamezniki uveljavimo.

Kar se tiče pomanjkanja sproščenosti, odprtosti in iniciativnosti do večinskega prebivalstva, ki nam ga nekateri očitajo, si dovolim pripomniti naslednje: v slovenskih solah smo se in se vedno učimo tudi jezika večinskega prebivalstva, tako da brez nepotrebnih kompleksov lahko nadaljujemo študij tudi na italijanski univerzi in lahko nudimo prevode naših avtorjev vsa komur, ki se zanje zanima. Ko bi zares bili tako zaprti, bi se v italijanski družbi ne znašli in bi ne imeli toliko mešanih zakonov. Če pa je z »zaprstijo« mišljeno, da se radi družimo med seboj, se o tem in onem pogovorimo, prisluhnemo izvajanjem predavatelja ali celo sami zapojemo po naše ... kaj je še lepšega?

Mirella Urdih Merku

EVROPSKA UNIJA - Gradnja petega koridorja

Brinkhorst: Zelo pozitivni rezultati na povezavi Trst - Divača

Evropski koordinator pa opozarja tudi na pomanjkljivosti preostalih odsekov

BRUSELJ - Evropski koordinator za šesti prednostni prometni projekt, ki vključuje železniško povezavo Lyon-Trst-Divača/Koper-Divača-Ljubljana-Budimpešta meja z Ukrajino, Laurens Jan Brinkhorst v drugem letnem poročilu o izvedbi projekta ugotavlja, da so bili s časovnega in finančnega vidika tistega dela projekta, ki se načina na odsek Trst-Divača, doseženi "zelo pozitivni rezultati". Hkrati koordinator opozarja, da je potrebna podrobna finančna analiza za preostale odseke.

Brinkhorst ugotavlja, da bodo cilji, zastavljeni v lanskem poročilu, "načeloma dosegeni", čeprav vse podrobnosti kompleksnega projekta "še niso popolnoma rešene".

Koordinator med drugim ugotavlja, da je "situacija na italijansko-slovenskem odseku sedaj jasnejša", čeprav so prizadetva vlad za zdaj "omejena na fazo študij" ter čeprav financiranje infrastrukture do madžarske meje še ni opredeljeno. Prav tako je še treba preveriti kontinuiteto osi do Budimpešte, piše v poročilu.

O slovenskih projektih avtor v poročilu navaja, da so slovenske oblasti lani jeseni predstavile program za posodobitev železniške infrastrukture. "Program je zelo ambiciozen in za obdobje 2007-2023 predvideva več kot osem milijard evrov, zgolj za šesti prednostni projekt," piše v poročilu. "Prvi načrtovani projekt bo posodobitev sedanja povezave Koper-Divača, vzporedno z gradnjo nove povezave med tem pristaniščem in Divačo. Gradbeniška dela naj bi bila končana leta 2015," izhaja iz poročila. Za gradnjo so predvidena sredstva iz kohezijskega sklada.

"Vprašanje financiranja preostale prednostne osi - čezmejnega italijansko-slovenskega odseka in odseka Divača-madžarske meje - še ni razjasnjeno," ugotavlja avtor poročila. Iz kohezijskega sklada je za železniško infrastrukturo namenjenih manj kot 450 milijonov evrov v obdobju 2007-2013. To je približno pet odstotkov finančnih potreb za slovenski del šestega prednostnega projekta. "To še zdaleč ni dovolj," opozarja avtor poročila in opozarja na pomen kontinuitete. V tem okviru je jasno, da je potrebna "podrobna analiza finančnega vidika teh odsekov", piše v poročilu.

Brinkhorst za odsek Trst-Ljubljana-Budimpešta tudi ugotavlja pospešitev pripravljalnih del za odsek Trst-Divača in Koper-Divača v letih 2006 in 2007. Prav tako ugotavlja napredok na politični ravni. Junija 2007 sta italijanski minister za infrastrukturo Antonio Di Pietro in slovenski minister za promet Janez Božič sklenila dogovor o odseku med Trstom in Divačo, ugotav-

Italijanski minister za infrastrukture Antonio Di Pietro (desno) in njegov slovenski kolega Janez Božič sta 17. julija v Rimu podpisala memorandum o soglasju o izvedbi čezmejne železniške povezave Trst-Divača

lja koordinator. Pred koncem leta bo "postavljena na noge" medvladna komisija Italije in Slovenije. Božič in Di Pietro sta 17. julija v Rimu podpisala tudi memorandum o soglasju med ministrstvoma o izvedbi

čezmejne železniške povezave Trst-Divača kot del šestega prednostnega projekta.

Koordinatorji za izvedbo prednostnih vseevropskih prometnih projektov so včeraj komisarju za promet Jacquesu Bar-

rotu predali drugo letno poročilo o izvedbi teh projektov, v katerem so podali analizo svojih dejavnosti ter pripravili pripomočki, s katerimi bi lahko olajšali izvedbo predostrostnih projektov. (STA)

NA KOROŠKEM - Začetek novega šolskega leta

Nadaljuje se pozitiven trend v manjšinskem šolstvu

CELOVEC/DUNAJ - Upad števila šolarjev v Avstriji in s tem tudi na Koroškem se nadaljuje tudi z novim šolskim letom 2007/2008, ki se je - teden dni po začetku na vzhodu in severu - včeraj začelo tudi v južnih in zahodnih zveznih deželah. Na Koroškem je število šolobveznih otrok letos padlo na manj kot 79.000 deklet in fantov, kar predstavlja nadaljnjih 1300 šolarjev in šolark manj kot pred letom dni. Edini pozitiven podatek prihaja iz manjšinskih šol, kjer se tudi v novem šolskem letu nadaljuje pozitiven trend naraščanja prijav k učenju slovenščine na skoraj vseh šolskih stopnjah in šolah.

Kot je znano, na Koroškem velja poseben zakon o manjšinskem šolstvu tako za učence na ljudskih (osnovnih) in glavnih šolah, kakor tudi za dijake na gimnazijah in poklicno-izobraževalnih višjih šolah. Za vse pa velja, da se morajo prija-

viti, če želijo obiskovati dvojezični (nemško-slovenski) pouk, oziroma pouk slovenskega jezika. Pri tem so različni prijavni roki, poudarjata vodja manjšinsko šolskega oddelka pri deželnem šolskem svetu za Koroško Tomaž Ogris in Teodor Domaj, strokovni nadzornik za slovenščino na splošnih in poklicnih izobraževalnih srednjih in višjih šolah.

Čeprav tečejo prijavni roki še dobrih deset dni, visoka šolska uradnika že sedaj računata z nadaljnji naraščanjem števila prijav k dvojezičnemu pouku na ljudskih šolah (6 do 10 let), zagotovljeno pa je tudi že, da bodo na Slovenski gimnaziji v Celovcu spet trije prvi razredi oz. skupno bližu 550 dijakov in dijakinj, na Dvojezični trgovski akademiji v Celovcu pa dva prva razreda, skupno pa nad 150 šolarjev.

Pozitiven razvoj števila šolarjev se obeta tudi na Višji šoli za go-

spodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu. Edini upad pri prijovah je pričakovati pri glavnih šolah (10 do 14 let).

Glede nove ureditve o znižaju najvišjega števila učenik in učencev na razred na število 25 pa je deželni šolski nadzornik Tomaž Ogris pojasnil, da znižano število nima učinka na dvojezične ljudske šole, oziroma ljudsko šolske razrede.

Drugače kot v preteklih letih, v novem šolskem letu zaradi prenizkega števila otrok ne bodo zaprli nobene od majhnih ljudskih šol na območju, kjer velja zakon o manjšinskem šolstvu, tudi nobene nove ekspoziture ne bo.

To pa še ne pomeni, da slovenska manjšina v prihodnjih letih ne bo soočena z nevarnostjo, da ob šolska oblast na Koroškem sprožila novo pobudo za zapiranje majhnih podeželskih šol.

Ivan Lukan

LJUBLJANA - Govor o položaju v Avstriji

Koroški in štajerski Slovenci pri Cukjatiju

FRANCE CUKJATI

LJUBLJANA - Predsednik slovenskega državnega zbora France Cukjati je včeraj sprejel predstavnike slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in Štajerskem, ki so predstavili aktualna vprašanja manjšinske problematike v sklopu sodelovanja med Avstrijo in Slovenijo. V pogovoru so izpostavili odprtoto vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov na Južnem Koroškem in pri tem izpostavili, da vztajajo pri njegovi pravni rešitvi, ki s članstvom Slovenije v Evropski uniji dobiva nov vidik in nove možnosti, ki jih je potreбno izkoristiti, so sporočili iz državnega zbora.

Po oceni predstavnikov Slovencev na avstrijskem Koroškem in Štajerskem je treba urediti tudi vprašanja financiranja, ki je v Avstriji že več kot deset let nespremenjeno. Izpostavili so tudi finančiranje slovenske glasbene šole, ki je nesorazmerno v primerjavi s finančiranjem deželne glasbene šole. Izrazili so še željo po zastopstvu slovenske manjšine v deželnem zboru avstrijske Koroške, za kar pa bi bile potrebne

ustavne spremembe, vendar pa za to še ni doseženega potrebnega soglasja kraljeviških partnerjev.

Cukjati je v pogovoru poudaril potmen čezmejnega sodelovanja, ki nudi veliko možnosti za izboljšanje položaja manjšin, hkrati pa je moč črpati finančna sredstva iz evropskih skladov. Udeleženci pogovora so še pozdravili predvideno bližnje srečanje Cukjatija s predsednico avstrijskega parlamenta Barbaro Prammer, saj so prepričani, da tovrstna srečanja krepijo tudi položaj manjšin. (STA)

LETALSKI PREVOZI - Ryanair na Ronkah naštel že 700 tisoč potnikov

Nova promocijska akcija

Od oktobra do februarja v London možno že samo s plačilom letaliških pristojbin - Omejeno število mest

Alessia Viviani in Andrera Sarto na včerajšnji predstavitvi nove promocijske akcije Ryanaira ob 700 tisoč prepeljanih potnikih z in na letališču v Ronkah

ALTRAN

Ryanair je največji nizkocenovni letalski prevoznik v Evropi. Njegova letalna letilo na 546 progah v 26 državah. Koncem marca 2008 bo družba razpolagala s 163 novimi boeingi 737-800, naročenih pa bo

Jutri začetek pouka na dvojezični nižji srednji šoli v Špetru

ŠPETER - Jutri se bo začelo šolsko leto tudi za učence novo ustanovljene dvojezične srednje šole v Špetru.

Ob tej priložnosti bo, na sedežu Didaktičnega ravnateljstva v Špetru, ob 10. uri kratko srečanje, na katerem se bodo zahvalili vsem tistim, ki so pripomogli k temu dosegšku.

Po radiu Koper jutri radijski »portret« Draga Štoke

KOPER - Jutri bo v oddaji »Slovenci ob meji« predstavitev radijskega portreta Draga Štoke, predsednika Sveta slovenskih organizacij, ki je 16. avgusta praznoval svoj 70. jubilej. Poleg svojega portala, ki mu spočetka ni bil namenjen, pa Štoke opravlja številne naloge v družbenem in političnem okluju slovenske narodne skupnosti v Italiji. V pogovoru je naneslo tako, da sta se z avtorjem oddaje Božom Marincem dotaknila številnih obdobj, ki so pomenila tudi težke trenutke. Oddaja bo na sporednu jutri ob 20.30 na Radiu Koper.

Ministrska kandidata uspešno čez prvo oviro

LJUBLJANA - Kandidatka za slovensko ministrico za zdravje Zofija Mazej Kukovič in kandidat za novega ministra za promet Radojan Žerjav sta včeraj uspešno preškočila prvo oviro. Pristojna parlamentarna odbora sta namreč podprli njuno kandidaturo. Če bosta uspešno prestala še današnje glasovanje v državnem zboru, o čemer pa glede na razmerje sil ni dvoma, bosta postala nova ministra v Janševi vladi.

Slovenske ceste minuli teden terjale življenja štirih oseb

LJUBLJANA - Na cestah po Sloveniji se je minuli teden zgodilo 159 prometnih nesreč, v katerih so umrle štiri osebe, 223 pa se jih je poškodovalo. Letos so ceste zahvale življenja 215 oseb, v enakem obdobju lani pa 174, so sporočili z Generalne policisce uprave. Zadnji konec tedna se je na cestah zgodilo 20 prometnih nesreč, v katerih so štiri osebe umrle, 36 pa se jih je poškodovalo. Letos so ceste zahvale življenja 215 oseb, v enakem obdobju lani pa 174, so sporočili z Generalne policisce uprave.

Zadnji konec tedna se je na cestah zgodilo 20 prometnih nesreč, v katerih so štiri osebe umrle, 36 pa se jih je poškodovalo. Po podatkih policistov sta bila najpogosteja dejavnika prometnih nesreč neprilagojena hitrost in nepravilna stran oz. smer vožnje.

SESTANEK - Podtajnik Rosato in prefekti iz FJK

Konkretni koraki za izvajanje zaščitnega zakona

V ta namen bo 18. t.m. nov sestanek na tržaški prefekturi - Velika pozornost izvajaju protokola Amato - Illy

»S prefekti smo proučili, kako je trenutno z izvajanjem zakona št. 38 o zaščiti slovenske manjšine, in sicer z namenom, da čim hitreje pride do njegovega izvajanja po šestih letih nepotrebnega čakanja. Še posebej smo obravnavali vprašanja v zvezi s pristojnostmi notranjega ministrstva glede matičnih uradov, slovenske pisave in vseh vidikov rabe slovenskega jezika v javni upravi.« Tako je po včerajnjem sestanku na tržaški prefekturi izjavil podtajnik na notranjem ministrstvu Ettore Rosato, poleg katerega so se sestanka udeležili še deželnji odbornik za krajevne avtonomije Franco Iacop ter štirje prefekti iz naše dežele. »Končno smo torej začeli izvajati zakon, potem ko je vlada odobrila odlok, ki predstavlja kontinuiteto med predlogi, ki jih je paritetni odbor izdal v prejšnji in v sedanji sestavi, «je dejal Rosato, ki je dodal, da trenutno niso našli vseh rešitev, zato je tržaški prefekt Giovanni Balsam za torek, 18. septembra, sklical sestanek. Sestanek, na katerega sta povabljena tudi predstavniki z goriške in viševmske prefekture, bodo razširili še na občino in pokrajino Trst ter na ustanove, ki opravljajo javne storitve, kot na primer prevozno podjetje Trieste Trasporti, Acegas, ki morajo sprejeti ukrepe glede izvajanja zaščite naše manjšine. Govor bo o tem, kako z razpoložljivimi sredstvi najbolje organizirati to prvo fazo izvajanja zaščite. Z nekaterimi dokumenti, kot na primer osebnimi izkaznicami, so v dobro fazi, vendar morajo organizirati še urade, v katerih bodo s prebivalci, ki bodo za to zaprosili, poslovali v slovenskem jeziku. Papirnate dvojezične osebne imajo na zalogi, na razpolago bodo v vseh 32 občinah, elektronske osebne izkaznice so trenutno le v tržaški občini in na prefekturi upajo, da ji bodo ta mesec priskrbili 10 tisoč takih izkaznic ter tudi potreben program za vključitev slovenske pisave. Istočasno so se lotili tudi davčne številke in ustrezne slovenske pisave.

Kot nam je povedal podtajnik Rosato, »bodo podobna zasedanja priredili tudi v ostalih dveh pokrajinalah. Ker pa je Trst glavno mesto dežele, bodo na sestanek prišli deželni direktorji: na primer odločitev, ki se gleda obrazcev nanaša na tržaški urad za prihodke, bo veljala tudi za Gorico in Videm. Konkretna izvajanje, izbiro uradov, osrednjega urada, ki ga predvideva zakon,

Ob tržaškem prefektu Giovanniju Balsamu (prvi z desne) se je sestanka udeležil tudi podtajnik Ettore Rosato (drugi z desne)

KROMA

to je drugo vprašanje.« »Za izvajanje takšnega zakona bo treba veliko dela, je še pristavil Rosato, »prilagoditi je treba informatske programe, in podobno, nič ni samo po sebi umevno in avtomatsko.«

Vlada se je torej odločila, da preide h konkretnemu izvajaju zaščitnega zakona, čeprav predsednik Napolitano do včeraj še ni podpisal odloka, ki ga je Prodijeva vlada odobrila 3. avgusta. »Ne dvomim, da bo predsednik republike odlok podpisal, «je menil Rosato, »ni nobenega razloga, da tega ne bi storil. Ne posegam v pristojnosti predsednika republike, a če je ministrski svet sprejel tak sklep, pomeni, da je prepričan, da je brez napak in se temu primerno ravna.«

Večji del novinarske konference pa je Rosato posvetil protokolu o integriranih politikah varnosti v mestnem okolju, ki sta ga podpisala notranji minister Giuliano Amato in predsednik dežele Furiani-Julijanske krajine Riccardo Illy. Rosato je uvodoma naglasil, da gre za prvi dokument te vrste, ki ga je vlada podpisala s katero od dežel. Pri tem je še posebej izpostavil, da varnost ni samo tista, ki izhaja iz delovanja sil javnega reda, temveč tudi tista, ki izhaja iz pričakovanih prebivalstva: na srečo je pri nas kazinovih dejav malo v primerjavi z drugimi deli države, tudi zahvaljujoč se učinkovitosti

sil javnega reda, zato pa je občutek negotovosti občanov zelo velik in temu občutku je treba dati primerne odgovore. V tem okviru je naglasil sinergije med dejelno in krajevnimi upravami.

Tudi deželnji odbornik za krajevne avtonomije Franco Iacop je izpostavil, da je pokazatelj kazinovih dejav pri nas najnižji, občutljivost za probleme varnosti pa najvišja in zato gredo obvezne za varnost občanov v to smer. Dežela ima zakonske in finančne pristojnosti, potrebno pa je tudi sodelovanje krajevnih uprav in to je treba razvijati v štirih smereh, kot predvideva protokol, torej skupno usposabljanje sil javnega reda, večja angažiranost krajevnih policij na operativnem področju, izmenjava informacij med silami javnega reda s skupnimi datotekami, povezane operativne centrale in večja razširjenost mestne policije na teritoriju.

Z namenom, da bi omogočili uresničitev štirih vodilnih projektov protokola, dežela FJK namenja 300 tisoč evrov, katerim je treba prijeti še poldruži milijon evrov, ki jih osrednja vlada namenja v okviru državnega zakona o krajevnih policijah.

Odbornik Jacop je spomnil tudi na zakonski osnutek o reformi krajevne policije, ki se bo »integriral z omenjenimi ukrepi, postavljal bo splošna načela o kvalitetni ravni krajevne policije. Rosato je še

glede najnovejših polemik o ukrepih proti čistilcem avtomobilskih šip menil, da je v vseh zadevah potrebna uravnovesenost, »varnostni ukrepi pa niso upareni proti šibkejšim, to je jasno in to je tudi smer, ki jo je ubrala vlada, «je menil Rosato, »Ministrstvo pa pravi, da obstajajo zakoni in da jih je treba spoštovati, spoštovanje obstoječih predpisov pa pripada javnim upravam, z instrumenti, s katerimi razpolagajo.« O odklokih županov iz Trsta in Finc je izrazil prepričanje, da sodita v njuni pristojnosti, vendar je dodal, naj ne dobitimo, da med nami prevlada varnost, grajena na ramenih redkih nesrečnežev.

Glede sobotnega V-daya pa je Rosato opozoril na nevarnost, da manifestacije, kot jo je priredil Beppe Grillo, lahko zdrinkejo v demagogijo. Po njegovem mnenju italijanska politika potrebuje konjenito obnovno in okrepitev, s pristopom novih ljudi in energij.

Na tiskovni konferenci so omenili tudi problem kartic z davčno številko, in sicer v zvezi z italijanskimi begunci iz krajev nekdanje Jugoslavije. V ta namen so izdali okrožnico, ki jih bodo prejeli v vseh italijanskih občinah s seznamom vseh tistih občin, ki so pred sklenitvijo mirovne pogodbe pripadale Italiji: v teh primerih bodo navedli samo ime kraja, npr. Pulj, ne pa tudi države.

TRŽAŠKA OBČINA - V poročilu občinskega odbornika za decentralizacijo Rovisa

Predlog za združitev kraških rajonov

Vzhodnokraški in zahodnokraški rajon naj bi združili v enotni kraški rajon - Sinoči javno srečanje občanov pri Banih

Tržaška občinska uprava je včeraj uradno odgovorila na odcepitve ne težje v dveh kraških rajonih. Občinski odbornik za decentralizacijo Paolo Rovis je na seji občinskega odbora vložil predlog za združitev vzhodnokraškega in zahodnokraškega rajona v skupni kraški rajon.

V svojem poročilu je izhajal iz vsedržavnega in deželnega trenda o spremembah upravnih enot za znižanje upravnih stroškov, omenil pa je tudi »posege raznih krajevnih predstavnikov, pripadnikov več političnih sil«, ki so iznesli svoja mnenja o »odcepitvah«. Tej premisi je sledil predlog: občinski tekniki naj bi preverili možnost postopka za spremembo pravilnika o delovanju rajonskih svetov, in sicer zato, da bi »spremenili meje rajonskih svetov in omogočili združitev rajona št. 1 - Zahodni Kras in rajona št. 2 - Vzhodni Kras.«

Rovis je nadalje zapisal, da znaša skupno število prebivalcev obeh

rajonov 13.780 ljudi (kot izhaja iz podatka statističnega urada iz avgusta 2007). Združitev je po njegovem možna, ker oba rajona imata »podobne probleme v vseh kraških vseh, in ti so vezani na ozemlje in na samo prebivalstvo.«

Odbornik je ob koncu še zapisal: »Z združitvijo bi imel novi rajonski svet bolj učinkovito predstavnino v občinskem obsegu in s tem večjo možnost za reševanje odprtih vprašanj ozemlja, ki ga zastopa.«

Občinski odbor je Rovisovo poročilo sprejel kot »usmeritev«. Občinski uradi bodo morali sedaj pripraviti predlog postopka za združitev obhaja kraških rajonov v enotnega. Odbornik Paolo Rovis je včeraj potrdil, da njegov predlog nekako »odgovarja na nekatere aktualne težje o »odcepitvah« dveh kraških rajonov. Ponovil je, da bo imel enotni kraški rajon »večjo možnost pri občinski upravi«, poleg tega se bodo upravn

stroški s poenotenjem dveh rajonov razpolovili, kar bo občina s tem prispevala, pa bo lahko investirala na kraškem ozemlju.«

Po Rovisovem mnenju je tržaška občinska uprava s tem predlogom prisluhnila težnjam kraškega prebivalstva, a tudi pokrajinskega tajništva Levih demokratov in nekaterih deželnih svetnikov - odbornik je izrecno imenoval Tamara Blažina in Uberta Fortuno Drossija - ki so v preteklih dneh omenili možnost združitve obhaja kraških rajonov.

Občinski odbornik je nakazal nadaljnjo pot njegovega predloga. Občinski uradi bodo morali sedaj pripraviti uradni predlog za združitev obhaja kraških rajonov. O predlogu bodo morali razpravljati posamezni rajonski sveti, nato pristojna občinska komisija. Zatem se bo moral dokončno izreči občinski odbor, njegov odlok pa bo moral potrditi še občinski svet.

V primeru, ko bi v tej mandatni dobi mestna skupščina odobrila odlok o združitvi obhaja kraških rajonov, bosta sedanja zahodnokraški in vzhodnokraški rajonski svet ostala v veljavi vse do prihodnjih občinskih volitev, na katerih pa bi nato izvolili le en skupni kraški rajonski svet.

Nekaj ur potem, ko je bil uradno predložen predlog za poenotenje obhaja kraških rajonov, se je sinoči na sedežu Kulturnega društva Ban pri Banih začelo prvo vaško srečanje pri-

PAOLO ROVIS

KROMA

stašev »odcepitve« kraškega ozemlja od tržaške občine. Na dnevnem redu je bila izvolitev vaškega predstavnika v bodočem odboru, ki bo pripravil predlog za posvetovalni referendum za »odcepitev«.

Podobno srečanje bo drevi (- ob 20.30) na sedežu Kluturnega društva Skala v Gropadi. Sledila bodo srečanja v Trebčah (jutri ob 20.30 v Ljudskem domu), na Općinah (v četrtek, 13. septembra, ob 20.30 v dvorani Zadružne kraške banke), na Prosek (v petek, 14. septembra, ob 20.30 v krožku ŠD Primorje), v Bazovici (v ponedeljek, 17. septembra, ob 20.30 na sedežu Gospodarske zadruge), v križu (v torek, 18. septembra, ob 20.30 v Kulturnem domu Alberta Sirka), na Padričah (v sredo, 19. septembra, ob 20.30 na sedežu Gozdne zadruge) in na Kontovelu (v četrtek, 30. septembra, ob 20.30 v dvorani Društvene gostilne).

Antoine Bernheim za obsežnejšo kapitalizacijo

Borzna kapitalizacija družbe Generali obsegata trenutno 42 milijard evrov, predsednik Antoine Bernheim pa je v intervjuju za dnevnik La Repubblica dejal, da bi jo bilo nujno povečati še za kakih 20 do 30 odstotkov. Do tega naj bi prišlo z veliko mednarodno operacijo. Obenem je Bernheim napovedal, da si družba prizadeva za večji delež v bančnem zavodu Intesa San Paolo, v katerem ima trenutno pet odstotkov delnic.

Svečanost ob 11. septembru

Danes se bo ob 14.45 odvijala spominska svečanost ob 6. obletnični atentatov v New Yorku. Na Trgu žrtv 11. septembra v Barkovljah bo prisoten tržaški župan Dipiazza.

Tečaj joge v Škednju

V petek (ob 20. uri) bo škedensko društvo Ivan Grbec gostilo predstavitev tečaja joge, ki bo stekel v ponedeljek ob 18.30. Tečaj je namenjen izboljšanju telesnega in duševnega počutja udeležencev. Informacije: 328-1839881 in 040-307665.

Odsel je Callisto Cosulich

V 95. letu starosti je umrl Callisto Gherolimich Cosulich, predsednik znanega podjetja Fratelli Cosulich. V mladih letih je bil mornar, nato je vse do zadnjega vodil podjetje, nekaj let pa je bil tudi konzul Švedske in Finske. Njegova slovita strica z Lošinja, Callisto in Alberto, sta načelovala največji pomorski družbi avstro-ogrškega cesarstva, leta 1908 pa sta ustanovila ladjedelnico v Tržiču.

ŠOLA - Včeraj prvi dan pouka tudi na številnih slovenskih šolah na Tržaškem

Tako prvošolci kot »veterani« sproščeno v novo šolsko leto

Pouk se je začel na štirih višjih in štirih nižjih srednjih šolah ter na enem didaktičnem ravnateljstvu

Slika levo: prvi dan pouka na svetoivanski nižji srednji šoli Sv. Cirila in Metoda
Slika desno: poletnih počitnicah je prišlo tudi do prisrčnih ponovnih srečanj

KROMA

Za dijake višjih srednjih šol, večino dijakov nižjih srednjih šol in učence Didaktičnega ravnateljstva Dolina je včeraj bil prvi dan pouka v novem šolskem letu 2007-2008. Šolska vrata so se tako odprla za dijake Liceja Franceta Prešerna, Trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa, Poklicnega zavoda Jožefa Stefana ter Pedagoškega in družboslovnega liceja Antonia Martina Slomška. Poleg njih so se v šolske klopi vrnili (ali se vanje na novo usedli) dijaki nižjih srednjih šol Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu in na Katinari, Srečka Kosovela na Općinah in Proseku, Simona Gregorčiča v Dolini in Iga Grudna v Nabrežini ter otroci oz. učenci otroških vrtcev in osnovnih šol Didaktičnega ravnateljstva Dolina.

Vzdušje na prvi dan pouka je bilo dokaj brezkrbno: pred šolskim poslopjem je bilo še nekaj minut časa za kramljanje med učencimi oz. dijaki. Nekateri so se po poletnih počitnicah zopet srečali, prihajalo je tudi do zelo

prisrčnega pozdravljanja. »Veterani« so ponovno prihajali v prostore, ki jih že predobro poznajo, prvošolci pa so se radovedno ozirali naokoli in spraševali sluge, kje se nahaja učilnica prvega razreda. Pred usodnim klicem šolskega zvonca ob 8. uri zjutraj je bil čas za odpošiljanje še zadnjih »svobodnih« SMS sporočil z mobilnimi telefoni, zatem pa so se vsi podali v razred (ponekod tudi na prvi dan pouka ni šlo brez zamudnikov), kjer so dobili prve napotke s strani razrednikov oz. razredničark. Za prvošolce so na nekaterih šolah pripravili poseben program sprejemanja, ki je obsegal krajšo uvodno dobrodošlico, v naslednjih dneh pa bodo »novinci« spoznavali svoje šole in tudi širše okolje, v katerem te delujejo. Včeraj se je pouk na vseh šolah začel že ob 8. uri (marsikje imajo že od prvega dneva pouka poln urnik), le na Liceju Franceta Prešerna so začeli ob 10. uri. Uro pred tem, ob 9. uri, pa je bila v svetoivanski župnijski cerkvi za dijake Pre-

šerna tudi šolska maša, ki jo je daroval veroučitelj Žarko Škerlj.

Vsega skupaj je včeraj s poukom začelo 1.117 malčkov, učencev in dijakov, ki so takole razporejeni: višje srednje šole obiskuje 536 dijakov, nižje srednje šole 333 dijakov, vrtce in osnovne šole dolinskega ravnateljstva pa 248 otrok (107 malčkov v vrtcih in 141 učencev v osnovnih šolah). Prvošolcev je na višjih srednjih šolah 143, na nižjih 108, na osnovnih šolah 30 in v vrtcih prav tako 30. Seveda so to le začasne številke, saj bodo ostale šole in vrtci začeli s poukom jutri. Vrata se bodo tako odprla za dijake Nižje srednje šole Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu ter za malčke oz. učence vrtcev in osnovnih šol didaktičnih ravnateljstev pri Sv. Jakobu, Sv. Ivanu, na Općinah in v Nabrežini. Vsega skupaj bo šlo za 901 malčkov, učencev in dijakov, ki so takole razporejeni: vrtce bo obiskovalo 359 otrok, osnovne šole 602 učenca, šentjakobsko nižjo srednjo šolo pa 40 dijakov. V prvem let-

niku se bo znašlo 262 otrok, učencev in dijakov: 18 jih bo obiskovalo prvi razred NSŠ Ivana Cankarja, 139 bo učencev v osnovnih šolah štirih didaktičnih ravnateljstev, medtem ko bo prvi letnik otroških vrtcev obiskovalo 135 malčkov. Opozoriti je treba, da pri številu šolske populacije dotičnega ravnateljstva lahko v prihodnjih dneh pride do manjših sprememb.

Letošnje šolsko leto se je začelo tudi v znamenju nekaterih novosti. Ena od teh, o kateri smo pred časom že poročali, je ta, da bo marsikateri ravnatelj moral voditi dve šoli zaradi letošnje upokojitve kar štirih ravnateljev. Tako bo šentjakobski didaktični ravnatelj Marijan Kravos vodil tudi opensko didaktično ravnateljstvo, Zvonko Legiša bo ravnateljeval tako openski kot nabrežinski nižji srednji šoli, Emil Bole bo imel čez nižji srednji šoli pri Sv. Jakobu in v Dolini, Ksenija Dobrila pa bo vodila tako NSŠ Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu kot dolinsko didaktično ravnateljstvo.

SNOVANJE DS Ženske hočejo prelomen statut

Ženske, ki se prepoznavajo v Demokratski stranki (DS), bi rade zavzele v novem političnem osebku vidnejšo vlogo od one, katere so navedene v sklopu tradicionalnih strank. Bodoče vodstvo stranke hočejo obenem opozoriti, naj v statut vključi nekatere pomembne postavke, ki bi preverile politični oder in italijansko družbo nasprotno. V kavarni Tommaseo so se včeraj zbrale članice krajevnega odbora, ki ga sestavljajo ženske iz strank LD in Marjetice ter predstavnice raznih društev, torej t. i. »civilne družbe«. Predstavile so besedilo, ki ga bodo naslovile kandidatom za deželnega in državnega tajnika DS. Tekst vsebuje razne točke, ki jih članice odbora želijo izpostaviti pred 27. oktobrom, ko bo prvič zasedala ustanovna skupščina DS. Deželna svetinja Tamara Blažina nam je razložila, da članice odbora niso posebej zadovoljne z vsebino manifesta stranke. Rade bi dosegle bolj pogumen in inovativen strankin statut, zato so sestavljene besedilo, ki obravnava teme zastopanosti žensk v politiki, zaposlovanja, laičnosti države in obnove italijanske politike.

Ustanovna skupščina DS bo sestavljena po načelu enake zastopanosti za moške in ženske. Odbor meni, da bi moral isti princip obveljati na vseh ravneh znotraj stranke in politike nasprotni. Ob tem predlagata ustanovitev nadzornih odborov, ki bi zagotavljali spoštvovanje omenjenega pravila. Kandidati za vodstvo DS radi napovedujejo, da se bo z oktobrom za državno politiko začelo novo obdobje. Odbor opozarja, da bi do pravil sprememb prišlo le v primeru, ko bi izvoljeni predstavniki znali poslušati ljudi in z njimi sodelovati. Koraka v to smer bi bila končna preobrazba vodilnega razreda in omejitev števila mandatov. Na italijanskem trgu dela je položaj žensk vse prej kot idealen: stopnja zaposlitve je za 10% nižja od evropske, dohodki so prenizki, ženske pa tudi teže pridejo do stalnega delovnega mesta. Neenakopravnost ni goli odraz ostankov machizma, temveč je rezultat oligarhičnega sistema, ki prevladuje v Italiji. Zgovorjen je primer akademskoga sveta, ki je za ženske še vedno tuje ozemlje: v Italiji je trenutno le en rektor ženskega spola. Odbor se je dotaknil še teme laičnosti države, ki jo je treba odločno braniti, še zlasti v šoli. (af)

TRŽAŠKA POKRAJINA - Odbornik za javna dela Mauro Tommasini

Tlakovanje pokrajinskih cest na Krasu

V Nabrežini, Vižovljah, Sesljanu, Mavhinjah, Gabrovcu, Briščikih in Repnu - Prihodnje leto začetek nadvoza pri Šempolaju

Železniški prehod pri Šempolaju

KROMA

Tržaška pokrajinska uprava bo v kratkem asfaltirala odsek šestih cest na Krasu. Ta teden so bo začelo tlakovanje ceste od Nabrežine do Nabrežine postaja. »Ta cesta je vsa luknasta, res potrebuje tlakovanja. Predvsem zato, ker je zelo prometna, saj vodi do nabrežinskega sanatorija. Na odseku ob bolnišnici nameščava občinska uprava urediti pločnik, tako bo, s tlakovanjem in pločnikom, dobila cesta novo, primernejšo podobo,« je povedal pokrajinski odbornik za javna dela »Mauro Tommasini.«

Po asfaltiranju ceste od križišča v Nabrežini do nabrežinske postaje pri Šempolalu bo na vrsti tlakovanje odseka pokrajinske ceste od krožišča v Sesljanu (ob začetku Obalne ceste) do železniške postaje v Vižovljah. Zatem bo občinska uprava asfaltirala že zadnji odsek pokrajinske ceste v Sesljanu in odsek pokrajinske ceste v Mavhinjah.

Konec leta bo pokrajina poskrbela za asfaltiranje odseka ceste pri Gabrovcu, zatem pa bo tlakovala še pokrajinsko cesto od Briščikov do Repna.

Po napovedih tehnikov naj bi vsa dela opravili v štirih mesecih. Odbornik Tommasini je bil pri napovedi bolj oprezan. »Pri takih delih na prostem je treba vedno upoštevati vremenske razmere. Jeseni rado dežuje, kar zaustavi dela. Zato naj bi vsa sedanja cestna dela dokončali do marca prihodnjega leta.«

Skupni strošek za tlakovanje vseh cest znaša milijon 300 tisoč evrov.

Odbornik Tommasini je ob ureditvi pokrajinskih cest omenil tudi enega od največjih cestnih »problemov« na Krasu: nadvoz nad železnicu pri Šempolaju.

O ureditvi prehoda čez železnicu je govor že več kot desetletje. Sedaj kaže, da bo do konca leta vendarle podpisano dogovor med italijanskimi železnicami, tržaško pokrajino in devinsko-nabrežinsko občino za gradnjo nadvoza. Delo bo stalo 2 milijona 700 tisoč evrov, tej vsoti pa je treba dodati še »tehnične stroške« (kot jim pravi odbornik Tommasini), da bo skupna vsota krepko presegla 3 milijone evrov. Začetek del je predviden prihodnje leto, je zagotovil pokrajinski odbornik.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 11. septembra 2007

MILAN

Sonce vzide ob 6.38 in zatone ob 19.25 - Dolžina dneva 12.47. Luna vzide ob 6.24 in zatone ob 19.17.

Jutri, SREDA, 12. septembra 2007

GVIDO

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 21,2 stopinje C, zračni tlak 1015,7 mb ustaljen, veter 5 km na uro jugo-zahodnik, vlag 60-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,2 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 10. septembra, do sobote, 15. septembra 2007

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 15 - 040-639042, Ul. Piccardi 16 - 040-633050, Milje - Beneško nabrežje 3 - 040-274998, Nabrežina - 040-200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. S. Giusto 1, Milje - Beneško nabrežje 3, Nabrežina - 040-200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - 17.00, 19.00, 21.00 »4 mesi, 3 settimane, 2 giorni«.

AMBASCIATORI - 15.45, 17.15, 18.50, 20.30, 22.15 »Shrek terzo«.

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Gli amori di Astrea e Céladon«.

CINECITY - 15.50, 17.55, 20.00, 22.05 »Io vi dichiaro marito e ... marito«; 16.30, 19.10, 21.45 »Io non sono qui«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Premonition«; 16.05, 18.10, 22.00 »Il bacio che aspettavo«; 15.50, 20.10, 22.15 »Captivity« (prepovedan mladim pod 14. letom); 16.00, 16.30, 17.30, 18.00, 18.30, 19.30, 20.00, 20.30, 21.30, 22.00 »Shrek terzo«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Le ragioni dell'aragosta«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 19.00, 21.30 »Io non sono qui«.

FELLINI - 16.30, 22.15 »Licenza di matrimonio«; 18.45, 20.30 »L'ora di punta«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.15, 20.20, 22.20 »Sicko«; 18.10 »Le vite degli altri«.

GIOTTO MULTISALA 2 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il dolore e l'amore«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.00, 21.30 »Zlom«; 18.40, 21.00 »Čež mejo«; 18.20, 20.20 »Vsemogočni Evan«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.20, 22.20 »Io vi dichiaro marito e ... marito«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Premonition«; Dvorana 3: 16.30, 20.30 »Pathfinder: la leggenda del guerriero vichingo«; 18.15, 22.15 »Captivity« (prepovedan mladim pod 14. letom); Dvorana 4: 16.00, 18.30, 20.30, 22.15 »Il bacio che aspettavo«.

SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.00, 20.00, 22.00 »Shrek terzo«; Dvorana 2: 16.00, 18.10 »Shrek terzo«; 20.00, 22.15 »Captivity« (prepovedan mladim pod 14. letom); Dvorana 3: 18.00, 20.15, 22.15 »Premonition«; Dvorana 4: 17.40, 20.10, 22.10 »L'ora di punta«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.10 »Transylvania«.

Obvestila

BALETNO DRUŠTVO SEŽANA vabi k vpisu klasičnega baleta (od 5 let dalje) jazz baleta (od 11 let dalje). Vpis poteka ob torkih, sredah in četrtekih, med 16. in 18. uro, v garderobi Koseovelovega doma (službeni vhod) v Sežani. Dodatne informacije GSM: 041-524310, 041-784754.

PIHALNI ORKESTER BREG s sodelovanjem z Glasbeno matico obvešča, da je v teku vpisovanje v glasbeno solo za pihala, trobila, tolkala in za glasbeno vzgojo predšolskih otrok. Za informacije vsak četrtek od 20. ure dalje na sedežu godbe ali na tel. št. 338-6439938.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo tržaški uradi do 14. septembra poslovali po poletnem urniku, od 9. do 13. ure.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča občanom, da je pri okencu urada za stike z javnostjo v Grudnovi hiši (Nabrežina 158, urnik: od ponedeljka do petka 9-13, v sredo in četrtek tudi 14-17) na razpolago kartica za znižano parkirino za parkirišče v Sesljanskem zalivu, ki velja do 30. septembra 2009. Vsak lastnik avtomobila lahko dobi 1 kartico; za izdajo kartice je treba imeti s sabo pravno dovoljenje in izpolnitvi, ki je na razpolago na glavnih spletnih strani Občine www.comune.duino-aurisina.ts.it oziroma pri Uradu za stike z javnostjo. Za podrobnejše informacije je na razpolago brezplačna telefonska številka 800-002291.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča občanom, ki še niso dopolnili 26. leta starosti, da je pri okencu urada za stike z javnostjo v Grudnovi hiši (Nabrežina 158, urnik: od ponedeljka do petka 9-13, v sredo in četrtek tudi 14-17) na razpolago Mladinska kartica/Carta giovani. Kartica, ki velja v 39 evropskih državah, omogoča popuste na vseh prodajnih mestih, ki so pristopila k pobudi. Mladim pod 26. letom starosti nudimo kartico brezplačno; kdor želi zaprositi za kartico, naj se osebno oglaši pri Okencu Urada za stike z javnostjo in s seboj prinese osebni dokument in fotografijo. Za podrobnejše informacije je na razpolago brezplačna telefonska številka 800-002291.

SEČNJA 2007/2007 - openski jus sprejema prijave za letošnjo sečnjo danes, 11. septembra, na upravnem sedežu v Proseški ulici, od 18.00 do 19.30. Prijaviti se mora vsak osebno. Samo prijava pri openskem jusu jamči, da boste letos smeli sodelovati pri sečnji na srenjskih zemljiščih, kot je razvidno od sklepa državnega tožilstva z dne 12. marca, ki je potrdilo polno veljavnost deželnega zakona 3/96 in sklepov, ki izvirajo iz njega.

GODBENO DRUŠTVO VIKTOR PARMA IZ TREBČ obvešča, da se je začelo vpisovanje gojencev v glasbeno solo za leto 2007-2008. Za informacije pokličite na tel. št.: 346-3056368 v večernih urah ali se osebno javite v Ljudskem domu v Trebčah, ob torkih in petkih, od 20.30 dalje.

KRUT obvešča, da je na razpolago še nekaj prostih mest za 14-dnevno skupinsko bivanje na otoku Ischia, od 7. do 20. oktobra 2007. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, ul. Cicerone 8/b, tel.: 040-360072.

TELOVADBA-YOGA PRI SKD IGO GRUDEN se začne v oktobru, dve predhodni srečanji pa bosta v ponedeljek, 17. in 24. septembra 2007, od 18.00 do 19.30.

PIHALNI ORKESTER RICMANJE obvešča, da je v teku vpisovanje v Glabeno šolo vse do 20. septembra 2007. Odprtji so razredi pihal, trobil in tolkal, najmlajšim pa je namenjena pripravnica. Pouk se bo začel 1. oktobra 2007. Za vse informacije smo vam na razpolago na tel. številki 320-4511592 ali na spletnem naslovu www.ricmanje.org.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da v petek, 21. septembra zapade rok za vložitev prošenj za uporabo občinskih telovadnic v osnovni šoli v Devinu in srednji šoli C. de Marchesetti v Sesljanu za šolsko leto 2007/2008. Prošnje, naslovljene na Občino Devin Nabrežina - Področje služb in uslug namenjenih javnosti, mora podpisati predsednik oz. pravni predstavnik zainteresiranega društva. Interesenti lahko dvignejo obrazce v Občinski knjižnici v Nabrežini - v Uradu za šport in prosti čas - Nabrežina 102 (tel. 040-2017370-371) ter pri okencu za stike z javnostjo v Grudnovi hiši v Nabrežini 158 (tel. 040-200824).

PILATES: SKD IGO GRUDEN obvešča, da se bo 25. septembra, pričel tečaj Pilates vadbe s sledečim urnikom; ob torkih in petkih od 19. do 20. ure ter od 20.10 do 21.10. Začetnikom je namenjen 4 kratni uvodni tečaj ob torkih, od 18. do 19. ure. Prijava in info: 040-200620 (Mileva).

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča pevce, zborodaje in korepetitorje da se bo »Tri dnevi mednarodni pevski seminar« z angleškim in ameriškim repertoarem odvijal od 25. do 27. oktobra

udobno oblačilo, armafleks in odejo. Gre za sistematično vadbo joge po sistemu svetovno priznanega indijskega učitelja Paramhans Swami ahešwaranande, ki omogoča zdravje, dobro počutje in notranjo umirjenost.

SKUPNI SESTANKI ZA NOVO OBČINSKO UPRAVO KRAŠKIH VASI: Gropada danes, 11. septembra 2007, ob 20.30, v prostorju K.D. Skala (v Gropadi); Trebče v sredo, 12. septembra 2007, ob 20.30, v Ljudskem domu (v Trebčah); Prosek v petek, 14. septembra 2007 ob 20.30 v Športnem društvu Primorje (Prosek).

SPORTNA ŠOLA POLET V SODELOVANJU Z AŠD KONTOVELOM obvešča, da se bo vadba začela v ponedeljek, 10. septembra 2007, s sledečimi urniki: motorika (letniki 2000-2001-2002) ponedeljek in sreda od 16.15 do 17.15; minibasket (letniki 1996-1997-1998-1999) ponedeljek in sreda od 17.15 do 18.15 in petek, ob 16.15 do 17.15; minimotorika (letnika 2003 in 2004) se bo začela v mesecu oktobru, ob sobotah, od 10.30 do 11.30. Vadba se bo odvijala v telovadnici Ervatti pri Bričkih. Inš: Andrej Vremec 338-5889958.

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR P. TOMAŽIČ obvešča, da bo danes, 11. septembra, ob 20.45, pevška vaja na sedežu na Padričah. Na to vajo so toplo vabljeni tudi novi pevci in orkestraši.

MEŠANI PEVSKI ZBOR IGO GRUDEN vabi vso Nabrežino in okolico, da se pridruži zborovskemu petju. Prva vaja bo v sredo, 12. septembra ob 20.30. Zborovodja je Mikela Šimac iz Sežane.

MPZ JAKOBUS GALLUS išče nove moči. Pevke in pevci, toplo vabljeni na prvo vajo v sredo, 12. septembra 2007, na Glasbeni matici, ul. Montorsino 2, ob 20. uri.

ŠTUDIJSKI CENTER MELANIE KLEIN

obvešča, da bo od sobote, 15. septembra, urad v ul. Cicerone 8 (3. nadstropje) zopet odprt z zimskim urnikom in sicer ob sobotah od 16.30 do 18.ure. Ostali dnevi po dogovoru. Informacije na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org«.

TEČAJ SLOVENŠCINE ZA ODRASLE

- ŠC Melanie Klein prieja večstopenjski tečaj slovenščine za odrasle. Prvo informativno srečanje bo v četrtek, 18. oktobra, ob 20. uri na društvenem sedežu, ul. Cicerone 8. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org« in na spletni strani www.melanieklein.org.

JEZIKOVNA DELAVNICA SLOVENSKE URICE je namenjena otrokom med 3. in 7. letom starosti. Otroci bodo glede na njihovo znanje razdeljeni v vsaj dve starostni skupini, prva bo namenjena otrokom iz mešanih ali italijansko govorečih družin, druga pa tistim, ki obiskujejo slovenske ustanove in želijo bogatiti svoj sedanji zaklad ter utrijevati slovenščino. Tečaj bo potekal ob sobotah na sedežu ŠC Melanie Klein, ul. Cicerone 8. Prvo srečanje bo v soboto, 20. oktobra. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org«.

TEČAJ SLOVENŠCINE ZA ODRASLE

- ŠC Melanie Klein prieja večstopenjski tečaj slovenščine za odrasle. Prvo informativno srečanje bo v četrtek, 18. oktobra, ob 20. uri na društvenem sedežu, ul. Cicerone 8. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org« in na spletni strani www.melanieklein.org.

JEZIKOVNA DELAVNICA SLOVENSKE URICE je namenjena otrokom med 3. in 7. letom starosti. Otroci bodo glede na njihovo znanje razdeljeni v vsaj dve starostni skupini, prva bo namenjena otrokom iz mešanih ali italijansko govorečih družin, druga pa tistim, ki obiskujejo slovenske ustanove in želijo bogatiti svoj sedanji zaklad ter utrijevati slovenščino. Tečaj bo potekal ob sobotah na sedežu ŠC Melanie Klein, ul. Cicerone 8. Prvo srečanje bo v soboto, 20. oktobra. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein

TRST 80 Fotovideo Trst 80 in Triestefotografia vabita

JUTRI, 12. SEPTEMBRA OB 20.30
V GREGORČEVO DVORANO - UL. SV. FRANČIŠKA 20
na predavanje Claudia Dominija

KAJ JE FOTOGRAFIJA - Teorija in poetika te umetnosti

Šolske vesti

UČITELJICE OSNOVNE ŠOLE Frančeta Bevka iz Općin sporočajo, da bo šolska maša v sredo, 12. septembra ob 10. uri v openski cerkvi.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO

DOLINA obvešča, da se pouk na osnovnih šolah in dejavnosti v otroških vrtcih pričnejo v ponedeljek, 10. septembra 2007, in sicer z naslednjim urnikom: osnovne šole od ponedeljka, 10. septembra, do srede, 12. septembra 2007, od 8.00 do 13.00; otroški vrtci od ponedeljka, 10. septembra, do petka, 14. septembra 2007, od 8.00 do 13.00. Podrobnejše informacije o poteku in organizaciji pouka bodo starši prejeli ob prihodu v vrtec oziroma šolo.

OBČINA REPENTABOR sporoča, da bo v ponedeljek, 10. septembra 2007, pričela delovati služba šolskega prevoza za srednjo šolo ter v sredo, 12. septembra 2007, za osnovno šolo in otroški vrtec. Odhod šolskega avtobusa je predviden ob 7.30, z repenskega trga in povratek ob koncu pouka. Informacije nudi občinsko tajništvo na tel. št.: 040-327122.

OBČINA ZGONIK sporoča, da bo od ponedeljka, 10. septembra 2007, redno delovala služba šolskega prevoza za srednjo šolo ter od srede, 12. septembra 2007, za osnovno šolo in otroški vrtec. Urnike bodo učenci dobili prvi dan pouka. Za razna pojasnila lahko poklicete na tel. št.: 040-229150.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO IZ NABREŽINE sporoča, da se bo pouk začel v sredo, 12. septembra 2007. Na osnovnih šolah od 8. do 13. ure, v otroških vrtcih pa po naslednjem urniku: otroški vrtec Nabrežina od 7.30 do 12.00; o.v. Devin od 7.45 do 12.00; o.v. Mavhinje od 7.45 do 12.00; o.v. Gabrovec od 7.30 do

12.00. Nadaljnje informacije dobijo starši na šoli, oziroma vrtcu, prvi dan pouka.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. IVANU

obvešča, da se bo pouk na osnovnih šolah začel v sredo, 12. septembra, prvi teden od 8.30 do 12.30, brez kosila. Pouk v vrtcih bo tudi stekel 12. septembra, prvi teden od 8.00 do 12.45, brez kosila. Nadaljnje informacije dobijo starši na šoli, oziroma vrtcih prvi dan pouka.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. JAKOBU sporoča, da se bo pouk na vseh osnovnih šolah in vrtcih začel v sredo, 12. septembra 2007. Prvi teden pouka bo potekal od 8. do 13. ure, vključno s kosiom.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO na Opčinah sporoča, da se bo pouk pričel v sredo, 12. septembra 2007 s sledеčim razporedom: OTROŠKI VRTCI: Prosek, A. Čok - Općine, E. Kralj - Trebče, U. Vrabec - Bazovica od 7.45 do 12.00, J. Košuta - Križ od 7.30 do 12.00, A. Fakin - Col od 7.45 do 12.15. OSNOVNE ŠOLE: Bevk - Općine, Černigoj - Prosek, Sirk - Križ od 8.00 do 13.15, Trubar/Kajuh - Bazovica od 8.00 do 12.30, Gradnik - Col od 8.00 do 12.15, Tomažič - Trebče od 8.00 do 13.00. Od 12. do 14. septembra bo pouk potekal brez kosil.

DSŠ I. CANKARJA pri Sv. Jakobu sporoča, da se bo pouk pričel v sredo, 12. septembra 2007, ob 7.50 in se bo zaključil ob 13.35.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA sporoča, da se bo pouk v otroškem vrtcu v Sesljani z italijanskim učnim jezikom ter v otroškem vrtcu v Šempolaju s slovenskim učnim jezikom, pričel v sredo, 12. septembra, s sledečim urnikom: od srede, 12. do petka, 14. septembra 2007, od 8. do 13. ure (brez kosila); od ponedeljka, 17. septembra do 27. junija 2008, od 8. do 16. ure.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE organizira v nedeljo, 7. oktobra 2007, izlet »po poteh Kiljana Ferluge« v Crikvenico in otok Krk. Zbirališče v Miljah pred avtobusno postajo ob 8.uri. Prijave sprejema gošpa Vesna (040-271862) od pondeljka, 10. septembra dalje. Izlet je organiziran v sodelovanju z Adriatice.net Centro viagri.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST IZ BOLJUNCA

prireja v soboto, 15. septembra, vsakoletno romanje na Brezje in izlet na Bled. Ob tej priliki bomo obiskali tudi župnijsko cerkev v Mošnjih (pri Radovljici), ki jo vodi bivši dolinski župnik p. Rafko Slejko. Vpisovanje in info: Just Vodopivec 040-227031 (338-7910633); šolske sestre v Borštu 040-228255.

SREČANJE ZAMEJSKIH PLANINSKIH DRUŠTEV

Ob priliki vsakoletnega srečanja zamejskih planinskih društev, ki bo v soboto, 15. septembra pri koči na Golici, SPDT vabi k udeležbi člane in priatelje. Na razpolago bo avtobus. Informacije in prijave dobite na tel. št.: 040-220155 Livio ali 040-2176855 Vojka.

IZLET NA LJUBLJANSKO TRŽNICO

Kmečka zveza prireja v soboto, 22. septembra, izlet z avtobusom na osrednjo ljubljansko tržnico na Počačarjevem trgu, kjer bo potekala že tradicionalna prireditev »Podeželje v mestu«. Na stojnicah se bodo kmetje iz celotne Slovenije in zamejstva (Italije in Avstrije) predstavili s krušni izdelki, domačimi siri, mesnim izdelki, vrhninskimi vini, pecivi in drugimi domačimi dobratomi. Odhod avtobusa ob 7. uri iz Štivana preko Nabrežine, Opčin in Bazovice. Cena izleta, ki vključuje samo prevoz je 15,00 evrov. Vpisovanje v uradih KZ v Trstu (040-362941).

POTOVANJE PO NOTRANJSKI: šolske sestre de Notre Dame vabimo v soboto, 6. oktobra 2007, na enodnevni romarski izlet v Stari trg pri Ložu in okolico. Avtobus bo odpeljal s trga Oberdan ob 6.30, s Sesljana ob 6.45, z Nabrežine ob 6.50, s Sv. Križa ob 7. uri, s Prosek ob 7.10 in z Opčin ob 7.20. Stroški za izlet, vključno s kosiom znašajo 40,00 evrov. Za vpis in podrobne informacije se čimprej obrnite na tel. št. 040-220693.

GROZDJE REFOŠK za teran prodam. Tel. 00386-415-18358.

OPČINE, stanovanje v pritličju, 60 kv.m, dajemo v najem za pisarno. Informacije: 3485289452.

PRIVATNIK KUPI enostanovanjsko hišo na Krasu. Tel. 3407846681.

PRODAMO GOSTINSKI OBRAT (dovoljenje in nepremičnina) v predmestju Trsta. Tel. 3286218084.

Mali oglasi

ZELO LEPA, črna mačka (samec), velike rasti, stara 7 ali 8 mesecev, išče dobrega gospodarja z vrtom. Klicati na tel. št. 040-820630 med 13.30 in 14.30.

DELAVNICA v Nabrežini, ki se ukvarja z aluminijastimi zasteklitvami in splošnim kovaštvo, zaposli vajenca. Tel. na št.: 040-200329.

ELEKTRIČARSKO PODJETJE na Krasu nujno išče izkušenega električarja. Poslati curriculum na fax št. 040-229465 ali klicati na št. 349-3918232 v večernih urah.

GOLF 1.6 Highline letnik 2001 EUR 1, 59.000 prevoženih km, tri vrata, sivo kovinske barve, prodam po 8.000 evrov. Tel. 335-6328351.

İŞÇEMO osebo z voljo do dela, ki bi upravljala trgovino. Možnost dobrega zasluga. Zahtevo se znanje v likanju in dobra komunikativnost. Možnost urnika part-time ali po dogovoru. Tel. na št.: 328-8289654.

İŞÇEMO trgovskega potnika za prodajo frizerkih kozmetičnih proizvodov (vključno območje). Tel. Roberto 049-8015988.

KMEČKI TURIZEM ŠKERLJ - Salež 44, je odprt ob petkih, sobotah in nedeljah. Tel. 040-229253.

NUJNO IŠČEM majhno enosobno stanovanje v najem, po možnosti na Kraju. Tel. na št.: 340-5312059.

PRODAM kad 7 hl. Tel. na št.: 040-353315.

PRODAM knjige za vse razrede jezikovne smeri liceja F. Prešerna. Tel. na št.: 333-6186640.

PRODAM knjige za zadnje razrede družboslovnega liceja A.M. Slomšek. Klicati na tel. št.: 320-8572541 ali 040-229577.

PRODAM majhne tibetanske kozličke. Tel. na št.: 340-2719034.

PRODAM skoraj novo fantovsko kolo 7-11 let, rabljeno eno poletje. Cena zanimiva. Klicite od 12. do 16. ure na tel. št.: 040-228074.

PRODAM knjige za prvi, drugi in tretji Klasični licej. Tel. 335-6453747.

PRODAM knjigo Moja prva fizika 1 in delovni zvezek (B. Beznev - Modrijan). Tel. 340-3968716.

PRODAM pasjo hišico, malo rabljeno, za pse velike pasme. Tel. 338-8912640.

PRODAM šolske knjige za znanstveni in klasični licej v Trstu. Pišite na elektronski naslov sarazup@hotmail.com

RESNA GOSPA z izkušnjami s starejšimi osebami nudi pomoč starejšim osebam. Klicati na tel. št.: 328-8161372.

Prireditve

SKD TABOR - V četrtek, 13. septembra 2007, ob 20.30, v Prosvetnem domu na Opčinah, odprtje razstave Lojze Spacial, Marijan Pfaifer »Kras, Istra, Posočje: podobe, krajinje, vtisi (fotografije). Predstavitev mag. Metka Gombač. Razstava je vključena v mednarodni fotografski festival Triestefotografia. Razstava bo odprta ob delavnikih med 17. in 20. uro do 29. septembra. Istočasno bo v prostorih Prosvetnega doma potekal sejem novih in rabljenih knjig.

ZADRUGA NAŠ KRAS IN ZA-LOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA Tiska vabita v petek, 14. septembra, ob 20. uri, v Kraško hišo v Repen, na pogovorno srečanje z Marijem Čukom in Acetom Mermoljo, ob izidu njunih pesniških zbirk »Zibelka neba in dna« in »To ni zame«. O živiljenjskem vijuganju med poklicno razpetostjo in pesniškim ustvarjanjem se bo z avtorjem zbirk pogovarjala Alenka Florenin.

V NEDELJO, 16. SEPTEMBRA 2007 se bo v kraju San Vito al Tagliamento odvijal celodnevni zborovski praznik »CORI IN FESTA«, na katerem bo na več koncertih nastopilo kar 28 odličnih zborov. Med njimi bo tudi Oktet Odmevi iz Zgonika (TS) - dirigent Rado Milič, ki bo predstavljal Zvezo slovenskih kulturnih društev na naslednjih koncertih: ob 11.30 koncert aperitiv v kavarni »Caffe Italia« v San Vito al Tagliamento, ob 17. uri koncert v cerkvi »Chiesa dell'Annunziata«, ob 19. uri zaključni koncert vseh udeleženih zborov na trgu »Piazza del Popolo«. Več informacij: Zveza slovenskih kulturnih društev, Ul. S. Francesco 20, Trst, e-mail: »trst@zskd.org«, tel.: 040-635626 ali na »www.uscipordenone.it«.

Prispevki

V spomin na Vilka Rebulo darujeta Franko in Inka Milič 50,00 evrov za SKD Vigred.

V spomin na Vilka Rebulo darujeta Albin in Olga 20,00 evrov za SKD Vigred.

V spomin na Vilka Rebulo daruje Fašni, Miloš in Gianni 100,00 evrov za SKD Vigred.

V spomin na Vilka Rebulo daruje Aleks Štrekelj z družino 20,00 evrov za SKD Vigred.

V spomin na Sveta Čufarja darujeta Peperi in Marija Stopper 25,00 evrov za OPZ Slomšek - Bazovica.

V spomin na Vilka Rebulo daruje S. J. z družino 100,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

Ob obletnici smrti sina Aleksandra Ciacchija daruje družina 50,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na Pepija Prašlja darujeta Drago in Dragica 25,00 evrov za ŠD Vesna.

Prerano nas je zapustil naš dragi

Vojko Bukavec

Zalostno vest sporočajo

žena Anne, sin Nikolaj, brat Marjan z Magdo ter ostalo sorodstvo.

Pogreb bo v četrtek, 13. septembra ob 13. uri iz ulice Costalunga na proseško pokopališče.

Zahvaljujemo se prijateljem in sorodnikom, ki so nam pomagali in bili ob strani.

Posebna zahvala pa naj gre prijatelju Egonu.

Prosek, 11. septembra 2007

Pogrebno podjetje Alabarda Općine

S svojci sočustvujemo

svaki Genevieve, Pierre, Etienne z družinami

Bruxelles, Virton, 11. septembra 2007

Ob izgubi dragega bratranca Vojko žalujeta z Ano, Nikolajem in Marjanom

Marta in Luciana z družinama

Dragi Vojko, tvoja do

GORICA - Trideset let Kinoateljeja, deset let po smrti Darka Bratine, na pragu padca meje

»Sešivalci« prostora

Aleš Doktorič: »Ostajamo daleč od Bratinove vizije, po kateri avdiovizualno ustvarjanje lahko odlično prispeva k družbeni emancipaciji male skupnosti, kot je naša«

»Kot za glasbeno ali kakšno drugo dejavnost je pri nas prostor tudi za kinematografsko,« je Darko Bratina nagovarjal svojega sogovornika, Gorazda Vesela, v pogovoru za naš dnevnik pred tridesetimi leti, 12. junija 1977: »Pri filmu se ne smemo omejiti samo na predvajanje in na razpravo o tem, kar smo videli na ekranu. Film nujno terja večjo angažiranost. Sili nas k temu, da ga razčlenjujemo, privaja nas na različne načine izražanja in gledanja. Zato je izvrsten pripomoček, da s filmom analiziramo razne družbe in tako dojemamo zgodovino našega stoletja.«

Bratina se je priselil v Gorico le nekaj mesecev prej. Kot navaja Vesel, je že takoj po vrtnitvi v rodni kraj polagal temelje za svojo filmsko delavnico oz. atelje. »Bratina v Gorici ni še dodata razvezal tistih nekaj desetin velikih zabojev knjig, revij in časnikov, ki jih je pripeljal iz Turina, niti ni doda obnovil vseh stikov, ki so se mu nekateri v času odsotnosti pretrgali - je zapisal Vesel -, že se poigrava z mislio o nastanku kinoateljeja, torej nekakšne filmske delavnice, kjer bi o filmu najprej razpravljali, kasneje pa se morda pričeli spopadati celo s filmsko proizvodnjo. Filmska delavnica je njegova ambicija, ki jo zagovarja s primereno gorečnostjo in prepričljivostjo. »Tudi naše zamejstvo ima veliko vprašanj - tako Bratina pred tridesetimi leti -. Zakaj jih ne bi skušali izpostaviti v filmskem jeziku in z našo problematiko in zgodovino, pa tudi z našimi ambicijami, druge opozarjati nase? Film se je rodil v velikih in bogatih družbah in je postal filmski fenomen zaradi obsežnosti tržišča in pehanja za dobičkom. V manjših družbah, kjer ti pogoji niso bili tako poudarjeni, se je razvijal počasneje. Zato pa morajo majhni narodi, in zakaj ne tudi naša zamejska narodna skupnost, film čim bolj postaviti v službo svojega boja za razvoj in enakopravnost. To je priložnost, da odpravijo zamudo.«

Zamejstvo ima veliko vprašanj, ki so filmskemu traku pisana na kožo. Za Kinoatelje je (bilo) na prvem mestu vprašanje meje, in to že v času, ko je bila mitologija o meji nepopularna in jo je prostor ob meji ignoriral in ni razmišljal, da bo nekoč meja padla. Bratina je svet po meji napovedoval pred tremi desetletji. Kinoatelje se je zato lotil sešivanja prostora. Od Bratinove smrti pred desetimi leti dalje je to počenjal pod taktiro Aleša Doktoriča, svojega predsednika.

Doktorič, trideset let preseganja meje in sešivanja prostora - s katerimi rezultati? Se sam imam za sešivalca?

Naučeni sešivalec morda, ki pa ne misli, da je to sila hvaležno početje, če ga počenja samoinicativno. Navadno šivaš po naročilu, za druge in ne zase. Moja mama, ki je niram več, je bila šivilja. Kot otrok sem jo opazoval pri njenem delu. Šivanje je ustvarjalo, a mora dvakrat upoštevati načrtnika: njegove želje, pa tudi njegov fizični stas, sicer postane vsa stvar lahko smešna. Mislim, da je kulturno sešivanje tu na meji še bolj komplikirana zadeva, pri kateri pa ima resnici na ljubo kulturno delo konkretne vzdah lahko le na same kulturnike. Ko se ekonomski tokovi spremenijo, ko padejo pomembne politične odločitve, je namreč čez noč vse tisto, kar je bilo prej težko in nehvaležno, naenkrat logično, naravno in zaželeno. Kar naenkrat spoznaš, da imaš veliko sopotnikov in konkurentov, ki jih prej sploh ni bilo, in da postane vsaka tvoja prejšnja previdnost neutemeljena, vsaka tvoja misel samoumevnina. Če nisi bil radikalni v svojih izbirah, si v novem kontekstu lahko celo izpostavljen posmehu. Mislim pa, da je bil Kinoatelje klub uglasjenemu profilu v teh tridesetih letih dovolj radikalni. In tudi dovolj mehak, kot je film Sešivalnica spomina avtorske dvojice Anja Medved in Nadja Velušček.

Vrniva se v čas pred tridesetimi leti. Ostajate nositelji Bratinovih ambicij? Jih je Kinoatelje presegel?

Kot po Bratinovi viziji, ki jo je izrazil v intervjuju Primorskemu dnevniku junija leta 1977, smo od filmske kulture prešli tudi na produkcijo, na ustvarjanje filma. Mislim pa, da so se ambicije Darka Bratine utesile v celiem filmskem centru, ki je nastal

Aleš Doktorič,
spodaj posnetek
iz Kinoateljejevih
začetkov
z Darkom Bratino
in režiserjem
Jožetom Babičem

FOTO KINOATELJE

in se še krepiti na Travniku v Gorici. To, kar je bil pred tridesetimi leti sredi goriške (zamejske) puščave v predstavi potencialen Kinoatelje, je sedaj Hiša filma, v kateri se prepletajo učenjaki, ustvarjalci, profesionalci in podjetniki. V tem smislu je na filmskem področju to, kar se je tu uresničilo, na dobrati poti, da preseže izhodišče Bratinove ambicije. Ni brez razloga po njem imenovano notranje dvorišče, ki je križišče v forum vseh prebivalcev Hiše filma. Nikakor seveda pa s tem ni presežena ali uresničena Bratinova vizija obmejne skupine Goriške na obeh straneh meje in prizadevanje za pravo Goriško in ne samo podružniško univerzo.

Kulturno društvo, produkcijska hiša, kulturna ustanova - kaj je Kinoatelje in kaj želi biti?

Društvo je Kinoatelje bil, ko je bil le skupina navdušencev, ki se je kralila v filmu. Naloge so sedaj kulturno verjetno linearnejše, razumljivejše, iz vizij smo prehajali na konkretno cilje, realizacijsko pa je delo veliko bolj zahteveno. Pravna oblika društva seveda lahko omogoča ustanovo, če ti kdo zagotavlja redna sredstva, s katerimi krijejo institucionalne naloge, ki so zapisane v tem programu. Kinoatelje je sedaj ustanova z nezagotovljenimi sredstvi in vendarle skrbi za pestro paleto dejavnosti, ki so v zadnjih letih do leta 2007 južno nasle svoje domovanje v Interreg projektu go&go - Avdiovizualni center Medkulturne storitve. V položaju kronične negotovosti, ki je značilen

za Kinoatelje, smo iskali rešitev v produkciji in izdajanju, ker se je vsebin res veliko nabralo in smo jih že zeleli izraziti. Ob institucionalnem delu, ki zajema filmske večere Gorica Kinema, Film Video Monitor, Nagrado Darko Bratina - Poklon viziji in projekte konserviranja naših filmskih gradiv, smo v letu 2005 izdali eno knjigo in dva dvd-ja, prizvedli pa kratki film, v letu 2006 spet izdali eno knjigo in dva dvd-ja ter producirali tri dokumentarne filme, v letu 2007 smo julija predstavili novo knjigo, prizavljena imamo dva nova dokumentarna filma, decembra pa predstavljen še tretji, pred izidom pa je še dvd s filmom ET(h)NOS o Fulviju Tomizzi in Darku Bratini.

Kateri prostor obvladujete?

Nobenega, seveda. Delujemo po podobi v kontekstu dežele Furlanije-Julijanske krajine kot v Sloveniji. Posamična javljanja imamo tudi v italijanskem vsedržavnem in evropskem prostoru. Verjetno pa smo najbolj uveljavljeni ravno v našem čezmejnem prostoru, kjer nas vodijo projekti od Trbiža, Benečije in Soške doline čez Vipavsko dolino in Kras do Trsta. Kinoatelje je seveda znani v obeh državnih prostorih. Sicer smo aprila predstavili knjigo o Nori Gregor na Dunaju, konec avgusta pa svoje delovanje na Lido ob priložnosti beneškega filmskega festivala.

Obsedeni ste z mejo. Bo po meji meja za film in Kinoatelje še zanimiva?

Obsedenost z našo mejo nadgrajujejo z objavo knjige »Confini di celluloida«

(Meje na celuloидu) sociologa Morena Zaga, ki se je že predstavil v Topolovem, na Nogradi Sergio Amidei in ob beneškem festivalu. V tem smislu pa se čezmejne meditacije likovnikov, ki jih je zbrala Anja Medved v videu Prehajanja / Passaggi, še vedno vrtijo na istoimenski likovni razstavi na goriskem gradu. Moreno Zago, avtor naše zadnje knjige in docent Tržaške univerze, ki je prevzel ogromno filmov na temo meje in svojo vizualno sociologijo meje pretopil v knjigo, pravi, da meje vztrajajo, ker imajo svojo vlogo. Upam, da je Kinoatelje namenjeno, da bo vsaj našo bližnjo mejo presegel, ker tudi nas zanima širi svet in je naš nadaljnji korak skok čez plot naše državne meje. Nič ne moremo k temu, da svet vse bolj postaja eno samo veliko mejno področje...

Kaj vse je nastalo iz Kinoateljejevih reber?

Res, pogosto imam vtis, da je Kinoatelje še vedno inkubator projektov, ki večkrat postanejo projekti drugih. Kar se konkretnih reber tiče, Zavodu Kinoatelje v Sloveniji smo dali najpomembnejše rebro, ker s slovensko enoto delujemo absolutno komplementarno. Nekoč smo rebro poklonili društvu Sergio Amidei, katerega smo soustanovitelji, potem tudi družbi Transmedia, pri kateri smo zgodovinski člani Kinoateljeja ustanovni delničarji, pred kratkim smo si zelo prizadevali s svojim rebrom pri ustanovitvi društva Palazzo del cinema - Hiša filma, ki je nosilec nastajajoče goriške

malno tudi prvo produkcijsko delo Zavoda Kinoatelje.

Je izpad iz seznama primarnih organizacij problem?

Izpad povzroča težave, ker v obračunu ni več prostora za splošne stroške, za stroške obstoja. To je, kot bi rekli: Kinoatelje, podpiramo posamezne projekte, ampak ti ne omogočamo rednih stroškov bivanja (najemnine npr.). Izločitev je žal imela »političen« pomen, ker je do tega prišlo tudi na podlagi nezanikanega očitka, da je Kinoatelje le društvo, ki je uživalo privilegiran status, ne da bi imelo do njega pravice: naj ne bi bilo ustanova, ker naj ne bi pokrivalo celotnega deželnega območja, predvsem pa ker naj bi delovalo tudi za italijansko skupnost in ne samo za slovenske zamejce. Dvomim, da so imeli nekateri gospodje v deželni komisiji (ki je sicer že zapadla pomlad) pravo sliko, kaj je realna korist slovenske manjšine v Italiji. Naše gledališče podpiram, a je po drugi strani čudno, da v isti deželni komisiji nikoli ni padel predlog, da bi iz istega seznama izločili Slovensko stalno gledališče: sedež ima samo v Trstu in vrh tega ustvarja ogromne izgube, ki posredno pogojujejo celoto zamejske kulture... Črтанju Kinoateljeja s seznama primarnih organizacij naj bi botrovali tudi čisto računovodski razlogi, vendar je odločitev v grobem nasprotju z dejstvom, da Dežela FJK upošteva Kinoatelje kot filmsko ustanovo Slovencov v Italiji in njegov predstavnik sedi prav v tem svojstvu v deželni komisiji za film. Povsem naravno pa je za nekatere, in tu ne mislim le na bivšo deželno komisijo, da morajo med primarne organizacije spadati očitni dvojni, za katere ni niti strokovne niti ekonomske podlage, in je razlog za njihovo vključenost samo nazorsko-poltičen.

Dinamični del Gorice se družbeno in kulturno ozavešča predvsem skozi film. Soglašaš?

Vem edinole, da je postala Hiša filma na Travniku vozlišče, nekakšna »free zone«, kjer prihaja v imenu filma do najrazličnejših prepletov, ki ne učinkujejo samo na filmsko kulturo. Filmska smer Videmsko univerze DAMS je izredno strokovno jedro, ki je obenem tudi izredno dinamično. Nestrpo pričakujem odprtje medijskih študijev Univerze Nova Gorica, ki bi morali oplaziti tudi Hišo filma. Družba Transmedia je nadalje zdaleč najpomembnejši filmski prikazovalec v goriški pokrajini in med prvimi v deželi; ima zavidljivo profesionalno strukturo in prostore. Nagrada Sergio Amidei pa je trenutno v Gorici ena maloštevilnih prireditvev, ki odmevajo čez lokalni plot in se je letos pogumneje komunikacijsko odprla tudi slovenskemu prostoru. Mediateka v Hiši filma je še v povoju, a sem prepričan, da bo v bodočem odločilnega pomena. Kinoatelje ima pri tem svojo vlogo, da še vedno in kljub vsemu oblikuje svoje vsebine - in ni jih malo - v slovenskem jeziku in k temu opozarja tudi svoje partnerje na Dvoru Darko Bratina.

Je manjšina posvojila film?

Iz povedanega je očitno, da ga ni. Kljub enormno manjšemu strošku v primerjavi recimo z gledališčem, film nima pri nas (pa tudi v Sloveniji) z njim primerljivega statusa in je v manjšinskem budgetu peljka. Po drugi strani pa je film velika fascinacija za slovenske posameznike. Manjšina je dobila svojo televizijo, prek katere se izražajo tudi vizualni talenti. Vendar ostajamo daleč od Bratinove vizije, po kateri avdiovizualno ustvarjanje lahko odlično prispeva k družbeni emancipaciji male skupnosti, kot je naša. Seveda ni imel v mislih tv dnevnika v slovenskem jeziku, ki ostaja vendarle le pri besedi. Trenutno se namreč manjšina promovira navzven še vedno v glavnem prek pisnih gradiv, ki so jim vizualni materiali prilepljeni. Delno to velja tudi za web strani, ki večkrat spominjajo na nesojene publikacije. In še, lahko se motim, a v zadnjih petnajstih letih ne pomnim kakega razpisa za realizacijo promocijskega videa o Slovencih v Italiji. Lahko bi to bila sugestija za bodočo akcijo krovnih organizacij. Kdor ne ustvarja mitologije o sebi, vanjo tudi več ne verjame...

Igor Devetak

ZDA - Poveljnik ameriških sil gen. Petraeus in veleposlanik Crocker nastopila pred kongresom

Ameriški vojaki bodo lahko začeli zapuščati Irak šele čez čas

Petraeusovo in Crockerjevo poročanje zmotili protestniki - Na obzorju ni večjih sprememb

WASHINGTON - Poveljnik ameriških vojaških sil v Iraku general David Petraeus je včeraj nastopil pred skupnim odborom za mednarodne odnose in obrambo predstavnika doma kongresa, kjer je skupaj z veleposlanikom v Iraku Ryanom Crockerjem poročal o položaju v Iraku. Težko pričakovano poročilo so takoj na začetku zmotili protestniki, ki so generalu vzlikali, naj pove resnico. Predsednik odbora za obrambo, demokrat Ike Skelton iz Missouri je ukazal protestnike odstraniti. Petraeus in Crocker bosta danes, na obletnico terorističnih napadov v ZDA 11. septembra 2001, nastopila še pred senatnima odboroma za mednarodne odnose in obrambo. V njunem poročilu ni nicensar presemtljivo novega, saj so bistveni deli prišli v javnost že pred njunim nastopom. Petraeus in Crocker menita, da je bil v zadnjih mesecih dosežen določen napredok na varnostnem področju, vendar pa na političnem ta ni bil zadovoljiv.

Bistveno vprašanje, ki zanima demokrate, je, kdaj se bo začel umik ameriške vojske iz Iraka, republikanci pa še vedno upajo, da bo nova strategija z napotitvijo 30.000 dodatnih vojakov kmalu prinesla pozitivne rezultate.

Pričanje generala in veleposlanika je pričakal ostater napad liberalne politične skupine MoveOn.org, ki ju je obtožila, da ponarejata podatke za Belo hišo in

republikanci so od demokratov nemudoma zahtevali, naj se ogradijo od takšnih otročjih izpadov. Demokrati so bili do obeh, še posebej pa do generala uvedoma zelo spoštljivi. Skelton je dejal, da ni nobenega dvoma, da je Petraeus pravi človek na pravem mestu, vendar pa tri leta prepozno in 250.000 vojakov prema-

lo. Republikanec Dincan Hunter iz Kalifornije pa je ob pohvalah na račun generala napadel neimenovane demokrate, ki so Petraeusa kritizirali, še preden je začel poročati. Hunter je izrazil prepričanje, da je bil napredek na vojaškem področju v zadnjih mesecih dober in da se iraška vojska postavlja na lastne noge.

Pričanje Petraeusa in Crockerja pred kongresom naj bi bilo ključnega pomena za nadaljevanje ameriške strategije v Iraku, vendar pa se spremembe ne pričakujejo, razen morda kakšnega simboličnega zmanjšanja vojaške prisotnosti do konca leta, najverjetnejše pa še spomladni. Demokrati, ki si želijo konca vojne, ki teče že peto leto in je doslej stala 3700 življenj ameriških vojakov, nimajo zadostne večine, da bi izsilili umik.

Republikanci pa za zdaj še vedno stojijo ob strani predsedniku Georgeu Bushu, ki ne namerava odnehati do vidnega uspeha ali pa slovesa od Bele hiše januarja leta 2009. (STA)

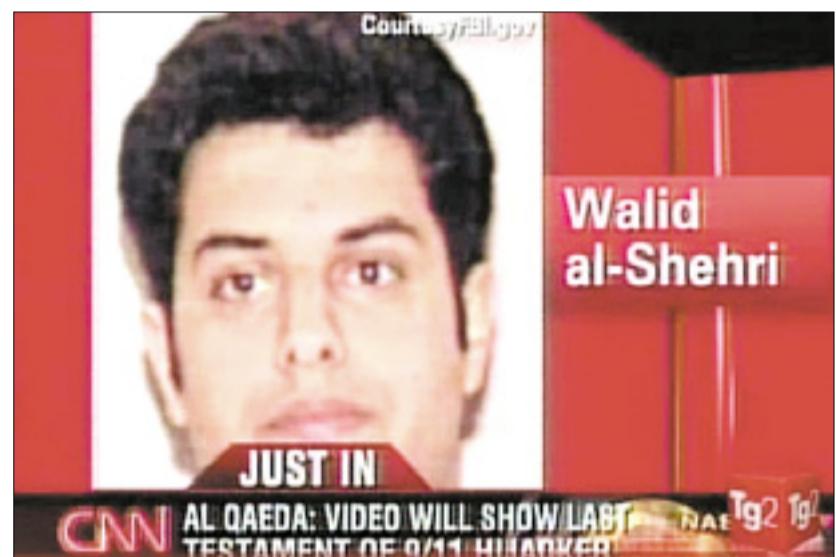

Gen. David Petraeus med nastopom v ameriškem kongresu

ANS

TERORIZEM - Ob današnjem 11. septembru

Napovedano novo bin Ladnovo sporočilo

Ob današnji šesti obletnici terorističnih napadov na ZDA bo voditelj Al Kaide Osama bin Laden objavil novo sporočilo prek video posnetka. Tako je včeraj napovedala spletna stran Al Ikl-

sa, se pravi organizacije, ki naj bi bila zelo blizu bin Ladnovi mreži. Posnetek naj bi obsegal tudi »duhovno oporoko« Abu Musaba Valida al Šaria, enega izmed atentatorjev izpred šestih let (na sliki).

PAKISTAN - Nekdanji premier

Šarif iz izgnanstva v novo izgnanstvo

ISLAMABAD - Nekdanji pakistanski premier Navaz Šarif se je včeraj iz izgnanstva vrnil v domovino, a je bil v Pakistanu le kratek čas. Ob prihodu in državo so ga pakistanske oblasti aretirale in ga nato izgnale v Savdsko Arabijo, kamor ga je Pakistan izgnal že pred osmimi leti. Šarifa so po poročanju pakistanske televizije vkrcali na letalo, ki je odletoval iz Islamabada, da so ga izgnali, pa je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil tudi visok predstavnik pakistanskih varnostnih sil.

Šarifa je sedanj pakistanski predsednik Pervez Mušaraf z oblasti vrgel oktobra 1999 po nenasilnem državnem udaru. Nekdanji premier je decembra 2000 z Mušarafom oblasti podpisal sporazum o 10 letih izgnanstva zase in za svoje, s čimer se je izognil dosmrtni ječi zaradi korupcije. Slednje so ga obtožili po državnem udaru. Konec avgusta letos je pakistansko vrhovno sodišče odlo-

čilo, da se lahko vrne v domovino.

Nekdanji premier, ki je dvakrat vodil pakistansko vlado - od leta 1990 do 1993 in od leta 1997 do 1999 -, je ob napovedi, da se bo vrnil v domovino, napovedal tudi udeležbo na parlamentarnih volitvah, ki bodo v Pakistanu potekale konec letosnjega ali v začetku prihodnjega leta. 57-letni Šarif namreč želi končati Mušarafovo oblast, ki jo označuje za »vojaško diktaturo«.

Na letališču v Islamabadu, kamor je s potniškim letalom priletel iz Londona, se je Šarif včeraj mudil z golj okoli štiri ure. Potem, ko se je dve uri preprial z oblastmi, ker jim na letalu ni želel predati svojega potnega lista, saj je hotel sam stopiti do okanca za vstop v državo, ga je policija pospremila z letala. Zatem so ga aretirali in obtožili korupcije, nato pa hitro pospremili na drugo letalo, ki je poletoval proti savdski Džedi, poroča ameriška tiskovna agencija AP. (STA)

Trichet: Kreditna kriza bi lahko imela širše posledice

BASEL - Predsednik Evropske centralne banke (ECB) Jean-Claude Trichet je v imenu vodij centralnih bank desetih največjih gospodarskih institucij sveta v Baslu dejal, da bi lahko imela kriza zaradi izgub vlagateljev v dolžniške instrumente, povezane s hipotekarnimi krediti v ZDA, posledice tudi za tamkajšnje realno gospodarstvo. »Zelo pozorno moramo spremljati, kaj se bo dogajalo v ZDA,« je dejal Trichet in menil, da je reševanje tistih vlagateljev, ki so svoja sredstva nepredvidno vlagali v nepregledne dolžniške instrumente, zadnja stvar, ki jo centralni bančniki misijo narediti. Kljub temu pa je Trichet poudaril, da želijo banke stabilne trge.

Abas in Olmert pospešila pogajanja pred konferenco

JERUZALEM - Palestinski predsednik Mahmud Abas in izraelski premier Ehud Olmert sta se na pogovorih v Jeruzalemu dogovorila za oblikovanje pogajalske skupine, ki bi prispevala k napredku palestinsko-izraelskega mirovnega procesa pred mednarodno bližnjevzhodno konferenco, ki so jo za november napovedale ZDA. Olmert pa je Abasu ponudil izpustitev palestinskih zapornikov ob muslimanskem svetem mesecu ramadan.

Talibani pripravljeni na pogovore z vlado

KANDAHAR - Talibani v Afganistanu so izrazili pripravljenost na pogovore z afganistansko vlado, dan potem, ko jim je pogajanja za končanje krvavega upora ponudil predsednik Hamid Karzaj. »V dobro nacionalnih interesov smo polno pripravljeni na pogajanja z vladom,« je povedal tiskovni predstavnik talibanov Jusuf Ahmadi. Kot je dodal, bi se lahko talibani z afganistansko vlado pogovarjali tako, kot so se z južnokorejskimi predstavniki pogovarjali o sodi 21 talcev. Slednji so bili nedavno po več srečanjih obeh strani izpuščeni. Sicer pa je v majnem mestu Geheršk na jugu države včeraj prišlo do samomorilskega atentata, v katerem je bilo ubitih najmanj 28 ljudi, 60 pa ranjenih. Napad je bil eden najbolj smrtonosnih v Afganistanu, ki ga v zadnjem času pretresa vse več atentatov v okviru okrepljene dejavnosti talibanskih upornikov. Med smrtnimi žrtvami je 13 policirov in 15 civilistov, je povedal guverner okrožja Abdul Manaf. Med ranjenimi so večinoma civilisti. (STA)

PAPEŽ - Trajal je tri dni, svoj vrh pa je dosegel v soboto v Marijinem Celju

Benedikt XVI. s svojim obiskom v Avstriji skušal obuditi krščansko vero na Stari celini

DUNAJ - Papež Benedikt XVI. je v nedeljo zvezcer sklenil tridnevni obisk v Avstriji, med katerim je želel obuditi krščansko vero v Evropi, z izjavami o splavu pa je znova dvignil prah. Pred vrnitvijo v Vatikan je papež obiskal opatijo Svetega križa, kjer je izpostavil pomen svete maše kot Božje službe, v dunajski koncertni hiši pa se je srečal s prostovoljci, ki delujejo na socialno-karitativnem področju. »Kjer koli se pri osmišljaju liturgije razmišlja le o tem, kako bi liturgijo napravili zanimivo, lepo, je liturgija že spodeljena,« je v baziliki opatije pri Dunaju dejal Benedikt XVI. Bogoslužje je potrebenopraviti predvsem z misljijo na Boga, je dodal.

Polurni obisk v opatiji je bil namenjen predvsem filozofsko-teološki visoki šoli v samostanu, ki je bila v začetku leta sprejeta v vrste papeških visokih šol. Ob tem pa je papež posvaril pred premočno racionalizacijo vere v današnjem času.

Na srečanju z več sto prostovoljci v dunajski koncertni hiši pa je papež izpostavil, da ljubezen do drugega ne more biti preložena na pleča države. Podpora pomoči potrebnim je seveda zadeva države, kar pa ne more biti zamenjava za prostovoljnega osebnega prizadevanja, je dodal. Prostovoljci dajejo družbi humani obraz, je še dejal Benedikt XVI. in poudaril, da »vrednoti človeških bitij ni mogoče soditi z golj z eko-

nomskimi kriteriji.«

Pred tem je papež v nedeljo maševal v dunajski katedrali sv. Štefana. Med mašo je izpostavil verski pomen nedelje kot dneva počitka v zahodnih družbah, ki jim grozi plitkost. Benedikt XVI. je med mašo obžaloval, da je prosti čas vedno bolj »čas praznine«, ki ljudem ne daje moči in sposobnosti, ki jih potrebujejo. Ob tem je ocenil, da je nedeljska maša za kristjane »notranja nuja«.

V soboto je papež v bogoslužju ob 850. obletnici Marijinega svetišča v Marijinem Celju na avstrijskem Štajerskem opozoril pred izgubo resnice. V tem je po njegovem mnenju »jedro krize zahoda, Evrope.« Če za ljudi ni resnice, konec concev tudi ne morejo razlikovati med dobrim in slabim,« je pred več kot 30.000 verniki, ki so se kljub močnemu dežju zbrali, pridigal poglavar rimskokatoliške cerkve.

Že v petek pa se je v nagovoru pred avstrijskimi politiki in predstavniki diplomatskega zborja v avstrijski prestolnici izrekel proti pravici do splava. Pravica do življenja je »temeljna človekova pravica«, ki velja od spočetja do naravnega konca. Pravica do splava »zato ne more biti človekova pravica, je njen nasprotek,« je opozoril Benedikt XVI. Papež je pred politiki in diplomati opozoril tudi na krščanske korenine Evrope. (STA)

Papež je v soboto v Marijinem Celju posebej pozdravil slovenske vernike iz Avstrije in iz Slovenije ter slovenske škofe. V pozdrav mu je tu zapel pevski zbor Anton Martin Slomšek iz Podjune pod vodstvom Jožeta Ropitza

GORICA-DOBERDOB - Glavnina slovenskih šolarjev na Goriškem se je včeraj vrnila v klopi

Posebna pozornost za prvošolce, s socializacijo proti »šoku« zaradi vrnitve

Na višješolskem polu bodo priredili športno tekmovanje med novinci - Jutri bo na vrsti šola Trinko

Vecji del slovenskih šolarjev na Goriškem se je včeraj ponovno vrnil v klopi. Začetek nikakor ni bil šokanten. Skoraj vsi so startali z omiljenim urnikom, dopoldanski čas pa je bil namenjen predvsem medsebojnemu spoznavanju in navodilom za novo šolsko leto. Najtoplejšega sprejema so bili seveda deležni »novinci« vseh učnih stopenj, ki se bodo morali s pospeškom praviti na novo okolje.

Solski prag je včeraj skupno prestopilo 283 učencev osnovnih šol slovenskega didaktičnega ravnateljstva v ulici Brolo v Gorici. Najbolj množičen prvi razred bodo imeli na šoli Župančič, kjer je v šolske klopi prvič sedlo kar 27 otrok. Šola Erjavec premore letos osemnajst prvošolčkov, šola Abram v Pevmi devet, števerjanska šola Gradnik tri, šola Zorzut na Plešivem pa štiri. »Učence prvih razredov so sprejeli razredniki, ki so jim povedali, kako bo potekalo delo v šoli. Kot vsako leto so učitelji organizirali tudi kratki sestanek s starši prvošolcev,« je povedala ravnateljica Miroslava Braini. Na temo prostorske stiske na šoli Zorzut, kjer se zbirajo otroci s širšega krminskega območja, je Brainijeva omenila obisk tamkajšnjega župana Luciana Patata, ki si je v prejšnjih dneh ogledal poslopje na Plešivem. »Župan in funkcionar sta prišla, da bi preverila možnost širitve stavbe. O odločitvi bomo izvedeli v prihodnjih tednih,« je dodala Brainijeva.

Če so goriški osnovnošolci že včeraj startali z običajnim urnikom, bodo malčki vrtcev lahko računali na daljše obdobje uvažanja. Četa 243 otrok, ki so jih včeraj sprejeli vzgojiteljice vrtcev v ulici Brolo in Max Fabiani ter v Pevmi, Štandrežu, Števerjanu in v Krminu, bodo s polnim urnikom, ki predvideva tudi dejavnosti v popoldanskih urah, začeli 1. oktobra. Včeraj je zvonec zabrenil tudi na treh šolah doberdobskega ravnateljstva. V klopi so se s polnim nahrbtnikom energije vrnili učenci šole Prežihov Voranc v Doberdobu, Peter Butkovič v Sovodnjah in doberdobski nižješolci. Omeniti velja, da bodo letos zaradi visokega števila novih vpisov imeli na nižji srednji šoli v Doberdobu kar dva prva razreda po petnajst učencev. »Prvi dan pouka smo namenili predvsem spoznavanju med otroki in učnim osebjem. Poudarjena je bila potreba po ustvarjanju dobrih odnosov in pozitivnega počutja v razredu,« je podčrtala ravnateljica Večstopenjske šole Doberdob Sonja Klanjšček.

Kar nekaj pozornosti bodo socializaci med dijaki prvih razredov posvetili tudi na slovenskih višjih srednjih šolah v ulici Puccini, kjer se je redni pouk ravno tako začel včeraj. Novih dijakov bo na obeh polih skupno 59. Številčno najmočnejši je prvi razred poklicnega zavoda Cankar, v katerem je osemnajst dijakov, drugi na lestvici pa so dijaki četrte gimnazije, ki jih je šestnajst. Prvošolci vseh smeri se bodo srečali v soboto v telovadnicni šolskega centra, kjer se bodo pomerili v športnem tekmovanju. »To bo dobra priložnost za medsebojno spoznavanje,« je ocenila podravnateljica na tehničnem polu Flavija Bezeljak in doda: »Za prvošolce zavodov Cankar, Vega in Zois smo organizirali tudi poseben projekt uvajanja v novo okolje. Predvidena sta sprejava v parku na korzu Coronini.« Cilj navezovanja stikov in prijateljskih odnosov med novimi sošolci bodo imele tudi delavnice pod vodstvom Centra za ne-nasilno komunikacijo iz Ljubljane, ki se jih bodo dijaki družboslovne in znanstveno-tehnološke smeri liceja Gregorčič udeležili v teku meseca. »Namen delavnic, v katerih bodo dijaki obravnavali vsakdanje probleme in medosebne odnose, je oblikovanje uigrane skupine,« je povedala ravnateljica licejskega pola Mihaela Pirih.

Vse ostale slovenske osnovne šole in vrtci Večstopenjske šole Doberdob bodo pouk začeli jutri, ko bodo v klopi sedli tudi dijaki nižje srednje šole Ivan Trinko v Gorici. (Ale)

Prvi šolski dan za skupino otrok iz ulice Brolo v Gorici (zgoraj); oživelova sta tudi osnovna šola Ludvik Zorzut na Plešivem (levo) in višješolsko središče v ulici Puccini (desno)

BUMBACA

GORICA - V priredbi občine

September 1947, Italija

»Bogat in razčlenjen program je dokaz velikega pomena, ki ga pripisujemo proslavljanju 60. obljetnice dokončne vrnitve Goricu Italiji.« Tako je župan Ettore Romoli uvedel v včerajšnjo predstavitev dogajanja ob koncu tedna. V petek in soboto bodo potekale spremjevalne pobude v sodelovanju z goriškimi društvi, vrhunc pa bo nedeljska uradna ceremonija v priredbi občine. Začela se bo ob 10.30 s polaganjem vence na trgu Divisione Mantova, nakar se bo selila v spominski park na korzu Italia. Tam bo ob 11. uri svečanost ob spomeniku padlim ob udeležbi vojaških združenj, veteranov, častnega polka in fanfare konjeniške brigade Pozzuolo; sledilo bo polaganje vence k spomeniku deportiranem. »Dolžni smo se pokloniti spominu teh, ki so z življenjem plačali samo zato, ker so hoteli ostati Italijani,« je povedal župan. Nedeljsko proslavljanje bo ob 21. uri sklenil koncert godbenega orkestra italijanske vojske v Verdijevem gledališču; polovico mest bo namejenih povabljenim gostom.

V petek, 14. septembra, ob 12.30 bodo v deželnem avditoriju odprli fotografsko razstavo z naslovom »Arrivano! Settembre 1947: ritorno l'Italia« v priredbi goriškega Krožka svobode; ob 18. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi konferenca na isto temo. V soboto, 15. septembra, pa bo celodnevni program oblikovala Skupina za zgodovinsko raziskovanje Isonzo; med drugimi napovedujejo sprevod kakih petnajstih starih vojaških vozil z uniformirano posadko in prihod šestih ameriških veteranov, ki so pripadali ameriški brigadi Blue Devil in so bili septembra 1947 v Goricu.

GORICA - V petek in soboto

Natečaj Mittelmoda delavnica izvirnosti

Mednarodni modni natečaj za mlade kreatörje Mittelmoda praznuje letos svojo 15. izvedbo. Izvirne stvaritve 28 mladih kreatörjev iz 19 držav bodo na ogled 14. in 15. septembra na goriškem sejmskem razstavišču, novost letos je izvedbe pa bosta ob mnogih uglednih gostih tudi gala večer na goriškem gradu, ki ga je omogočilo sodelovanje z goriško občino, in predavanje slavnega modnega izvedenca Jana Van Mola v Gradišču. Predsednik ustanove Udine e Gorizia Fieri Sergio Zanirato se je na včerajšnji predstaviti pobude zahvalil vsem sodelujočim in poudaril, da se goriški Mittelmoda lahko ponaša s samim svetovnim vrhom modne ustvarjalnosti. Goriški župan Ettore Romoli in odbornik Antonio Devetag sta pri tem podčrtala, da je goriški občinski upravi manifestacija pri srcu, saj postavlja Gorici pod medijske reflektorje. »Ob priložnosti gala večera na goriškem gradu bomo ustanoviteljem natečaja Mittelmoda poklonili srednjevški pečat mesta,« je povedal Romoli, direktor sejmske družbe Maurizio Tripa, pa je podčrtal potrebo po vsakoletnem uvajaju novosti in elana v tradicionalno pobudo. Skupina ustvarjalcev, ki jih je strokovna žirija prepustila v finale, bo v Gorico prišla v četrtek, 13. septembra. Dan kasneje je predviden prihod predstnikov pomembnih modnih hiš, mednarodnega tiska in modnih šol, ki se bodo udeležili gala večera na goriškem gradu. V soboto bo ob 11. uri v vinoteki Serenissima v Gradišču predaval Van Mol, ob 21. uri pa se bo na sejmskem razstavišču začela tekmovanje in modni defile, ki ga bo vodil priljubljeni radijski in televizijski voditelj ter komik Andrea Pellizzari. Strokovna žirija bo dodelila 15 nagrad, ki jih poklanjajo pomembne modne hiše in strokovne revije. (Ale)

KRAJE AVTOV

Gorica na dnu lestvice

Po številu kraj avtomobilov je dežela FJK med najbolj varnimi v Italiji, Gorica pa je na dnu deželne lestvice, kar pomeni, da tu dosegla število tovrstnih kaznivih dejanj najnižjo stopnjo v državi. To so ugotovite agencije ASAPS, ki je preučila podatke rimskega notranjnega ministrstva.

Dežela FJK zaseda šestnajsto stopničko po številu avtomobilskih kraj; na prvem mestu je Kampanija, ki ji sledita Lazio in Lombardija, na zadnjem mestu pa je Dolina Aosta. V deželi FJK letno izgine en avto na 2.112 prebivalcev, navaja Giordani Biserni iz agencije ASAPS, medtem ko se v Kampaniji to dogaja na 188 prebivalcev. Goriško razmerje je med najvišjimi v Italiji: en ukraden avto na 2.824 prebivalcev. Na prvem mestu po kraju je Videm (lani 259, od tega 180 najdenih avtov), za njim Pordenon (160 ukradenih, 100 najdenih) in Trst (105 ukradenih, 66 najdenih). Zadnja je Gorica s 50 krajami in 35 vrnitvami avtomobilov lastnikom.

GORICA-NOVA GORICA - S 319 udeleženci je bila letošnja dvaindvajseta Soška regata rekordna

Še zadnjič z osebnim dokumentom po Soči od Solkana do Podgore

Ena tretjina »zamejcev«, številne delegacije iz Slovenije, goriška občina tokrat brez lastnega plovila

Oče in sinček pogumno skozi brzice (levo); na Soči je letos mrgolelo kajakašev, kanuistov in rafterjev, prvem planu gumenjak ZSŠDI-ja z odbornikom Ceretto (slika desno)

BUMBACA

Tudi po dvaindvajsetih letih ohranja Soška regata svoj čar in pravčnost. Rekli bi celo, da pridobiva na popularnosti, o čemer pričata udeležba ter odmevnost v javnosti. Res je tudi, da je udeležba odvisna od različnih dejavnikov, v prvi vrsti od vremena. In ti so bili v nedeljo več kot idealni, saj ob razmeroma visokem vodostaju ni bilo na nebu niti enega samega oblačka, pa tudi prevoče ni bilo. Ob zaključku vpisovanja pri čolnarni v Solkanu se je na vpisni poli nabralo 319 imen, zaradi česar je bila letošnja regata rekordna. Zgodilo se je celo, da je zmanjkalo gumenjakov, tako da so si morali veslanja željni najti prostor na drugih plovilih, ki so bila nabito polna, tako da ni nihče ostal na suhem.

Pred startom so srečno pot kajakašem, kanuistom in rafterjem zazeli novgoriški župan Mirko Brulc, odbornik za mladino, varnost in manjšine pri goriški občini Stefano Ceretta ter predstavnika organizatorjev - KK Soške elektrarne in KK Šilec - Albin Špacal in Robert Makuc. Poudarjena je bila predvsem misel, da je bil za prehod meje tokrat zadnjič potreben osebni dokument. Brulc se je nato vkrcal na novgoriški gumenjak, Ceretta pa se je pridružil veslačem ZSŠDI-ja, saj po dolgih letih goriška občina ni premogla lastne posadke in plovila. Goriško pokrajino je zastopal odbornik Marko Marinčič, ki si je zadnjič trenutek zagotovil mesto in veslo na gumenjaku Klanjščkovih ter je imel za soveslača bivšega slovenskega poslanca Iva Hvalico. Po znaku za start se je slikovita množica pognala po Soči navzdol, proti osem kilometrov oddaljenem cilju v Podgori. Vzdružje je bilo kot vselej enkratno, s petjem, vzklikni in veselim razpoloženjem, pa tudi vodnih bitk med čolni ni manjkal. Med potjo so veslači poganjali plovila pod šestimi mostovi, premagovali so rahle brzice, svoje čolne so na rokah odnašali čez jezove, najdrznejši pa so se preizkusili na strah vzbujajočih valovih na tekmovalnem poligonu v Solkanu. Na vseh mostovih - predvsem še na pevmskem - je dolgo kolono pozdravilo veliko ljudi, gasilska enota in

enota civilne zaštite pa sta poskrbeli, da je športno-rekreacijska prireditve nemoteno potekala.

Na plavajočem pomolu pri pevmskem mostu je krajevni svet za Pevmo, Oslavje in Štavner postavil okrepčevalnico, harmonika Joško pa je skrbel, da so udeleženci regate pozabili na utrujenost in so z novim zanosom zaveslali na drugi del poti. Na cilju v Podgori so s čajem postregli člani tamkajšnjega krajevnega sveta. Zaključna prireditve je bila kot po navadi na dvorišču doma Andrej Paglavec v Podgori, kjer so udeležence pogostili člani kulturnega društva Briski gric iz Števerjanja (skuhali so kar 40 kilogramov testenin). Sledilo je nagrajevanje najbolj številnih skupin; s 63 udeleženci so sodelovali člani KK Soške elektrarne, KK Šilec in KD Sabotin (vsak po 28), mestna občina Nova Gorica (18), ZSŠDI in družina Klanjšček (vsak po 9) itd. Nagrajeni so bili najmlajši in najstarejši udeleženci, posebno nagrado pa je prejela Evgenija Skhodtseva iz Moskve, ki je na goriški regati bila prisotna že četrtič. Izžrebalci so tudi okrog 60 praktičnih nagrad z darovi, ki so jih poklonili razni sponzori. Ker je letošnja Soška regata predstavljala zaključni spust pri vesloškem pobudi »Voda za vedno - slovenske reke 2007«, so prreditelji podelili posebne nagrade veslačem, ki so sodelovali na vseh letošnjih prireditvah.

Za konec naj še zabeležimo, da je bila med vsemi veslači približno tretjina (99) Goričanov z italijanske strani meje, kot vsako leto pa so med udeleženci iz Slovenije izstopale občinske delegacije, in sicer iz Maribora, Slovenj Gradca, Novega mesta, Celja in s Ptuj, vsaka je prišla s svojim gumenjakom in posadko. Razveseljujoč je tudi podatek, da je letos krepko poraslo število kajakov, ki so resno ogrozili prevlado gumenjakov, tako da se prireditve vraca k izviru, med kajakaši pa so bili številni tudi otroci in mladi.

Vili Prinčič

GORICA - Marinčič solidaren z Del Sordijem »Zvoniti po toči je vselej prepozno«

Občinski svetnik Forum za Goriško Marko Marinčič je v sporocilu za tisk ironično izrazil solidarnost odborniku za okolje Francescu Del Sordiju. Slednji je te dni omenil možnost omejitve v prometu na jesen, da bi tako zmanjšali število dni v letu, ko se v mestu preseže opozorilna vrednost zdravju nevarnih prašnih delcev PM10. Župan Ettore Romoli je zaradi tega javno pokaral odbornika, rekoč, da občina ne bo uvedla nikakršnih omejitev, dokler ne bo k temu primorana po zakonu.

Marinčič pravi, da ga sicer Del Sordijevi nameni ne navdušujejo. Uvedba izmeničnih tablic dvakrat tedensko (vendar z izjemo prometnih konic, ko beležimo 80-90% vsega prometa) ne more nadomestiti trajnejših, strukturalnih posegov. Del Sordi pa je vsaj poka-zal, da se zaveda problema, ki ga je prav Marinčič predočil upravi na seji občinskega sveta 25. julija. Od takrat sicer še ni prejel odgovorja na to in druga štiri svetniška vprašanja, ki jih je postavil od-

borniku in županu, čeprav veleva pravilnik 30-dnevni rok za pisni odgovor.

Problem onesnaženja z delci PM10, za katero je po znanstveni literaturi glavni krivec avtomobilski promet, je v tem - tako Marinčič -, da bomo v Gorici že kmalu našeli 35 presežkov opozorilne vrednosti v tem letu, ne da bi bil na obzorju kak učinkovit ukrep. Občani, še posebej otroci, so zato izpostavljeni nevarnosti za zdravje, zaradi katere evropski in državni predpisi na-rekujejo urejanje. »Toda župan se obnaša, kot da se ne bi zavedal problema in plačuje volilni dolg tistim, ki nočejo otokov za pesčo in enosmernega korza, pa še tistim, ki želijo več parkirišč in avtomobilov v goriškem centru,« pravi Marinčič in spodbuja Del Sordija, »naj župana pozove k pravcočasnemu ukrepom. Zdravje občanov je moč zaščititi s preventivnim omejevanjem onesnaževanja, ne pa čakati, da se problem zaostri do skrajnosti. Zvoniti po toči je vselej prepozno.«

GABRJE - Mladinski turnir v nogometu prireja KD Skala

Na igrišče 250 igralcev

Sodelovali bodo nogometniki med 6. in 12. letom - Sambo: »Prihodnja izvedba bo mednarodna«

Arhivski posnetek s cicibani na gabrskem nogometnem igrišču leta 2005

BUMBACA

Gabrie se bodo med vikendom spet spremenile v deželno središče mladinskega nogometa. Na igrišču KD Skala bo namreč med 14. in 16. septembrom zaigralo 250 nogometniki med 6. in 12. letom, ki se bodo udeležili tretje izvedbe turnirja za cicibane Igrajmo nogomet, prvega turnirja kategorije začetnikov in nogometne šole za najmlajše Inter Campus. Letošnja izvedba pobude, s katero so leta 2005 predali namenu obnovljeno gabrsko igrišče, bo startala s turnirjem začetnikov, v katerem se bodo pomerile ekipe Juventina, Krmin, Turja-

ka in Tržič. V soboto, ko bo na sporednu nogometno šolo, bodo za črno-belo žogo tekali malčki ekip Sovodnje, Mladost, Juventina, Pieris, Turjak, Krmin, Tržič in Fiumicello. V nedeljo se bo turnir cicibanov, v katerem se bosta za pokal KD Skala potegovali tudi ekipi Juventine in Mladosti, začel že v jutrijnih urah; po finalnih tekmah bo zvečer na vrsti nagrajevanje. »Prihodnje leto nameravamo turnir razširiti. Z deželne ravni bi radi prešli na mednarodno z vključitvijo ekip iz Slovenije,« je povedal predsednik društva Edoardo Sambo. (Ale)

KRMIN - Ključ uspeha v sinergijah

Naval na praznik

Nedeljski sprevod vozov vrhunec prireditve

Ob mimohodu vozov je bila na ulicah gneča
BUMBACA

V slogi je moč... in tudi uspeh. Tridnevni praznik grozja v Krminu je letos potekal v znamenju sodelovanja občinske uprave z več kot dvajsetimi krajevnimi združenji in organizacijami, ki so s skupnimi močmi prispevali k dobremu rezultatu pobjede. Briski kraj je namreč med petkom in nedeljo obiskalo več kot deset tisoč ljudi, ki jih je na ulice in trge privabilo tudi naklonjeno vreme.

V petek sta potekali tradicionalna predstavitev Vina miru in podelitev nagrad Zlata Jagoda. Steklencine vina Miru letine 2006 krasijo etikete z risbami italijanskih umetnikov Valerija Adamija, Concetta Pozzatija in kubanskega slikarja Alfreda Sabrava. Vino Miru je pravi zadetek v polno Zadružne kleti v Krminu, ki bo kmalu praznovala štirideset let plodnega delovanja. Kot je spomnil njen predsednik Adriano Drius, gre za dolgo obdobje, v katerem so dosegli pomembne uspehe. Vse dosežke krona še z dodatnim ponosom sporočilo miru in prijateljstvu, ki ga posredujejo predsednikom in voditeljem držav po celem svetu tako, da jim vsako leto dostavijo to posebno vino. Poleg rib krasijo steklenice Vina miru namenoma napisani verzi, ki so jih letos prispevali Franco Loi, Giuliano Mura in Francesco Guccini.

Krminski župan Luciano Patat se je v svojem pozdravu dotaknil devetih perečih problemov: prisotne politike je zaprosil za rešitev problema začasnega zaposlovanja delavcev ob trgovci, pozval pa je tudi k potrebi po dodatni pomoči v še neizgubljeni bitki za ohranili vsa znografij državnih meja in tako ovrednotili bodisi vinško soto k teritorij, »je zaključil Patat in takoj povzel bitko, ki jo z veliko vнемo že dalj časa vodi direktor zadružne krmske kleti Luigi Soini. Nagrade Zlata Jagoda so dodelili članici krmske kleti Martini Cantarut, državnemu predsedniku zvezne Federagri-Confcooperative Paolu Bruniju, tržaškemu podjetniku-vodilnemu v proizvodnji zamaškov iz plutovine Brunu Colombinu ter krmskemu kuhrskeemu mojstru Paolu Zoppolatiu, ki je v tv oddaji druge nagradjenke Antonelle Clerici »La prova del Cuoco« dal pomemben doprinos za razpoznavnost Krmina.

Pravi naval ljudi je Krmin preplavljal v nedeljo popoldne, ko je potekal sprevod vinskih vozov. Nagrada za najboljši voz sta z enakim številom točk dobila domača skupina Cormons doc-doc z vozom Kraljica mize in voz iz Villanove dello Judrio Blach Furlan: pravi cirkus; na tretje mesto se je uvrstila krmska skupina Chei dal tajut z vozom Tokaj, zakaj ste me zapustili? (aw)

Doma z mrtvimi bratom

V Gorici je včeraj objeknila vest o smrti 42-letnega Cira Giustizerija, s sestro lastnika prodajalne časopisov v ulici IX Agosto, ob križišču s korzom Italia. V nedeljo zvečer ga je našla mrtvega sestra Delia na njunem domu v ulici Duca D'Aosta 50; brat naj bi umrl že v noči s sobote na nedeljo v svoji sobi, v katero pa je sestra pogledala šele v nedeljo, ker jo je njegova odstotnost vznenamirila. Giustizeri je namreč imel navado, da je odhajal z doma ob sobotah zvečer in se vračal ob nedeljah. Ko je sostenovalka stopila v sobo, ga je našla mrtvega na postelji; sodni zdravnik je presodil, da je šlo za naravno smrt. Giustizeri je bil poznan kot prodajalec časopisov in ljubitelj glasbe.

Marušič o sožitju

Ob tretji obletnici ustanovitve Raziskovalne postaje Znanstveno-raziskovalnega centra SAZU v Novi Gorici bo jutri ob 11. uri predstavitev dveh knjižnih novosti sodelavcev Raziskovalne postaje ZRC SAZU. Branko Marušič bo predstavljal knjigo »Il vicino come amico - realta o utopia: La convivenza lungo il confine italo-sloveno«, ki je v italijansčini izšla pri GMD, Danila Zuljan Kumar pa knjigo z naslovom Narečni diskurz: Diskurzivna analiza briških pogovorov, ki jo je izdala Založba ZRC. Srečanje z avtorjema bo na sedežu Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici, Delpinova 12.

Peli bodo za Jeričja

Na pobudo zborovske zveze USCI bo nocoj ob 21. uri v baziliki v Gradežu koncert cerkvene glasbe v spomin na goriškega skladatelja in duhovnika Stanka Jeričja; peli bodo mladinska vokalna skupina Aesontium iz kraja San Pier d'Isonzo s spremljavo vokalne in instrumentalne skupine La Fojarola iz Zdravščine.

Glasba za spomin

Ob obletnici napada na New York 11. septembra 2001 bo nocoj ob 20. uri v pokrajinski sejni dvorani v Gorici koncert skupine Le pleiadi s spremljavo pianista Andrea Del Zotta in sopranom Ondino Altran; na sporednu gospel in črnska duhovna glasba.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO (Alesani), ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, ul. Manlio 14/B, tel. 0481-480405.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Premonition«.

Dvorana 2: 17.50 - 20.00 - 22.00 »L'ora di punta«.

Dvorana 3: 17.50 - 20.00 »4 mesi, 3 settimane e 2 giorni«; 22.10 »Captivity«, prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO Rdeča dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Shrek Terzo«, risani film. Modra dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Il dolce e l'amaro«, / Rumena dvorana: 17.30 - 20.00 - 20.20 »Io non sono qui«.

KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 20.00 - 22.00 »Shrek Terzo«, risani film. Dvorana 2: 16.00 - 18.10 »Shrek Terzo«; 20.00 - 22.15 »Captivity«, prepovedan mladini pod 14. letom. Dvorana 3: 18.00 - 20.15 - 22.15 »Premonition«, / Dvorana 4: 17.40 - 20.10 - 22.10 »L'ora di punta«. Dvorana 5: Niz avtorskega filma, 17.40 - 20.00 - 22.10 »Transylvania«.

Šolske vesti

DIJAŠKI DOM vabi vse udeležence poletnega središča, poletne športne šole in kolonije na zaključno predstavitev vseh poletnih pobud, ki bo v četrtek, 13. septembra, ob 17.30 v Dijaškem domu.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA IVAN TRINKO obvešča, da se bo pouk pričel v sredo, 12. septembra, ob 8.15 (do 13.45).

RAVNATELJSTVO VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB sporoča, da se bo pouk v vseh vrtcih pričel v sredo, 12. septembra: Doberdob - prihod od 7.45 do 9.00, zaključek ob 12.45; Sovodnje - prihod od 7.30 do 8.30, zaključek ob 12.30; Rupa - prihod od 7.40 do 9.00, zaključek ob 12.40; Romjan in Ronke - prihod od 7.45 do 8.45, zaključek ob 12.00. Prvi teden v vrtcih ne bo kosila.

Izleti

SPDG vabi v soboto, 15. septembra, na 36. srečanje zamejskih planincev pri koči pod Golico. Uradni del srečanja bo ob 14. uri. Predviden je avtobusni prevoz do Planine pod Golico; do kraja prireditve bližno dve uri hoje. Informacije nudi Vlado (tel. 0481-882079).

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV organizira v nedeljo, 30. septembra, izlet v Škofjo Loko »Po poteh naših pesnikov in pisateljev - ogled Tavčarjeve domovine«. Za prijave in informacije poklicite na tržaški (040-635626) oziroma gorški urad ZSKD (0481-531495).

Čestitke

V Doberdobu praznjujeta srebrno poroko IGOR in RENATA. Še mnogo skupnih srečnih dni jima želijo Anica, Slavko in vsi, ki ju imajo radi.

Obvestila

DRUŽBA ITALIJANSKIH POŠT sporoča, da s septembrom dalje velja zimski urnik poštih uradov. Na krovu Verdi v Gorici je odprt od ponedeljka do sobote med 8.30 in 19. uro; z istim urnikom so od ponedeljka do petka odprtih uradov v Krminu, Tržiču in Ronkah, ki so na razpolago strankam tudi ob sobotah med 8.30 in 13. uro. Zimski urnik (8.30-13.45) velja tudi v Podgori, Koprivnem in Medejci.

KD SOVODNJE vabi v četrtek, 13. septembra, ob 20. uri v Kulturni dom v Sovodnjah vse starše, ki bi želeli vpisati otroke v novonastali sovodenjski otroški zborček. Za informacije tel. št. 328-3717497 (Katja). **KNJIŽNICA FEIGEL** bo do 14. septembra odprta po poletnem urniku vsak dan razen sobote od 8. do 16. ure.

MLADINSKI CENTER NOVA GORICA prireja za italijanske osnovnošolce in dijake brezplačni tečaj slovenskega jezika, ki se bo začel 2. oktobra in bo trajal 70 šolskih ur, dvakrat na teden po dve šolski uri v prostorih Mladinskega centra Nova Gorica; prijave do 28. septembra preko elektronske pošte info@mc-nga.org ali na tel. 003865-3333020.

MLADINSKI DOM GORICA sporoča, da se bo pošolski pouk začel v ponedeljek 17. septembra. Starši gojencev so vabljeni na informativno srečanje v četrtek, 13. septembra, ob 18. uri, v prostorih doma, v ulici Don Bosco 60. Informacije na tel. št. 0481-546549, 0481-536455 ali 328-3155040.

MLADINSKI ODSEK KD SOVODNJE prireja začetni tečaj plesa za mlade. Prvo srečanje bo v četrtek, 20. septembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah. Za informacije tel. št. 328-2580904 (Maja).

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH je zaprta zaradi dopusta do 14. septembra.

ODDELEK BALETA SCVG EMIL KOMEL deluje v baletni sobi Kulturnega doma v Gorici. Začetek dejavnosti - tečaj klasičnega in sodobnega baleta - bo 19. septembra; lekcije potekajo dvakrat tedensko, ob sredah in petkih, med 17. in 19. uro. Vpisujejo ves mesec september; podrobnejše informacije na SCGV Emil Komel (tel. 0481-532163) in v pisarni Kulturnega doma (tel. 0481-33288).

SEKCija VZPI-ANPI DOL JAMLJE IN DOBERDOBSKA OBČINSKA UPRAVA prirejata proslavo ob 30. obletnici odkritja spomenika padlim v NOB iz Dola. Prireditev bo v nedeljo, 16. septembra, ob 15.30 pred spomenikom na Palkišču. Govorila bosta Milan Pahor in Silvino Poletto, nastopili bodo TPPZ Pinko Tomažič, godba na pihala Kras iz Doberdoba ter recitatorji in OPZ Kremenjak iz Jamelj.

ZSKD GORICA obvešča, da bodo uradni do 14. septembra poslovali po poletnem urniku: od od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure.

Prireditve

GORIŠKI MUZEJ prireja v Mušičevi galeriji Gradu Dobrovo razstavo akvarelov goriškega slikarja Andreja Kosiča. Odprtje bo v petek, 21. septembra, ob 19. uri; umetnika in njegova dela bo predstavila kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, zapel bo zbor Venika iz Goriških Brd pod vodstvom Franke Žgavec. Okrog 50 akvarelov iz zadnjih petih let Ko-

Daruje za Sklad Albina Bubniča

sičevega likovnega ustvarjanja bo tokrat prvič razstavljenih.

V DRŽAVNI KNJIŽNICI V Državnih knjižnicah v ul. Mameli v Gorici je do sobote, 29. septembra, na ogled razstava C. Piemontija »Fotogrammi«. Urnik: od ponedeljka do petka od 10.30 do 18.30, v soboto od 10.30 do 13.30.

V PARKU CORONINI četrtek, 13. septembra, ob 21. uri koncert »Vestaglio d'Arpe«, dir. Patrizia Tassini.

V PROSTORIH RAZISKOVALNE POSTAJE ZRC SAZU v Novi Gorici, Delpinova 12, bo v sredo, 12. septembra, ob 11. uri predstavitev dveh knjižnih novosti: Branko Marušič bo predstavil knjigo »Il vicino come amico - realta o utopia: La convivenza lungo il confine italo-sloveno«, ki je v italijanskem jeziku pravkar izšla pri Goriški Mohorjevi družbi; Danila Zuljan Kumar pa bo predstavila knjigo z naslovom Narečni diskurz: Diskurzivna analiza briških pogovorov, ki je izdala Založba ZRC.

Prispevki

Ob smrti Jožeta Gergoleta namesto cvetja na grob darujejo Zora, Ida, Andrej, Janko, Karlo in Mario z družinami 600 evrov za moški pevski zbor Jezero iz Doberdoba.

Tiho je odšel naš dragi

Jožef Gergolet Juvanežev

Zalostno vest sporočajo

žena Marija, hčeri Mirella in Kristina z družino ter sorodnik

Pogreb bo danes, 11. septembra ob 14.00 v cerkvi Sv. Martina v Doberdobi

Doberdob, 11. septembra 2007

Ob smrti Jožeta Gergoleta - Juvaneževega iz Doberdoba izreka

Upravni svet Zadružne banke Doberdob in Sovodnje

iskreno sožalje bratu Mariotu in ostalim sorodnikom

Ob boleči izgubi dragega očeta Jožeta izrekamo iskreno sožalje Mirelli in družini.

Ravnateljica, profesorji in neučno osebje šol Cankar Vega Zois

Šola klasičnega in modernega baleta

“TERSICORE Città di Gorizia”

Zavod deluje z vednostjo Ministrstva za javno vzgojo

Že 51 let v službi plesne vzgoje

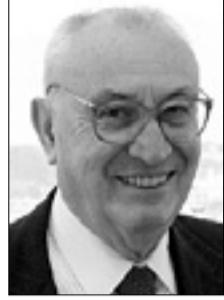
Umetniška vodja: prof. Corina Mary Brandolin Prandi de Ulmhort
ZAČETNI

POLITIKA - Predstavnik vlade Fabiano Fabiani na mestu odstavljenega Angela Petronija

Zamenjava v upravnem svetu RAI zaostriila odnose med poloma

Gasparri: »Pokopana je možnost dialoga o reformah« - Minister Gentiloni: »Vlada se drži zakona«

FABIANO FABIANI

RIM - Javni menedžer Fabiano Fabiani je od včeraj član upravnega sveta državne radiotelevizije RAI. Na to mesto ga je imenoval gospodarski minister Tommaso Padoa Schioppa. Zamenjal je profesorja Angela Maria Petronija, ki ga je imenovala prejšnja Berlusconijeva vlada. Zamenjava se je že dalj časa vleka, saj je postala jabolko hudega spora med vladno večino in opozicijo.

Padoa Schioppa je že pred časom odstavil Petronija, češ da ne uživa njegovega zavajanja, Petroni pa je vztrajal na svojem mestu, češ da odstavitev ni utemeljena. Seveda ga je pri tem takoj podprla desnosredinska opozicija. Včeraj pa se je zbrala skupščina RAI ter Petronija dokončno odslovila, na njegovo mesto pa postavila Fabianija. Odločilno besedoje pri tem imelo gospodarsko ministrstvo, ki nadzoruje 99,5% delnic.

Fabiani ima za seboj kar bogato kariero: bil je generalni direktor družbe IRI, pooblaščeni upravitelj družb Cinecittà in Autostrade, zdaj pa je predsednik rimskega komunalnega podjetja Acea in svetovalec družbe Suez. Tako po imenovanju je dejal, da se odpoveduje honorarju, ki ga prejemajo člani upravnega sveta RAI. Odstavljeni Petroni pa je napovedal, da bo sodno postopal proti odstavitev.

Zamenjava je takoj izvzela ogorčene reakcije iz opozicijskih vrst. Predsednik parlamentarne komisije za nadziranje RAI Mario Landolfi, sicer predstavnik NZ, je dejal, da smo priča pravemu napadu na demokracijo. Po njegovih besedah zamenjava krši črko in duh zakona. Njegov strankarski kolega Maurizio Gasparri je bil še ostrejši. »Bandit Padoa Schioppa je spet udaril. Njegovo sistematično teptanje zakonov dokončno popojuje možnost dialoga med vladno večino in opozicijo o volilni in drugih reformah,« je dejal.

S podobnimi toni so se oglasili predstavniki FI Sandro Bondi, Renato Schifani in Fabrizio Cicchitto. Vsem je odgovoril minister za komunikacije Paolo Gentiloni. »Zakon pravi, da je en član upravnega sveta RAI predstavnik glavnega delničarja. Kdor se s tem ne strinja, se mora zavzeti za spremembo zakona,« je dejal.

UNIVERZA - Na medicinskih fakultetah Goljufije okrog vstopnega izpita

BARI - Novo akademsko leto se začenja s škandalom okrog vstopnega izpita za študij na medicinskih fakultetih. Vse kaže, da so na nekaterih vseučiliščih te vstopne izpite dobesedno prodajali, na drugih pa so predčasno odprli ministrske ovojnice z izpitnimi vprašanji, zaradi česar bodo po vsej verjetnosti moralni izpit razveljaviti.

Vstopne izpiste je prodajala hudočelska združba, ki je delovala na univerzah v Bariju, Anconi in Chietiju. Kdor je hotel izpit odkupiti, je moral najprej obiskovati pripravljalni tečaj in zanj odšteti do 8 tisoč evrov. S tem si je zagotovil pomoč pri reševanju izpitne naloga.

ge, po uspešno opravljenem izpitu pa je moral doplačati »saldo« do 30 tisoč evrov. Finančna straža je prišla na sled združbi, v kateri je sodeloval univerzitetni profesor. Kaže, da je le-ta pomagala najmanj 50 kandidatom brucem. Preiskavo vodijo finančni stražniki.

Na univerzi v Catanzaru pa so v teku preiskave zaradi suma, da je bila ovojnica z izpitnimi vprašanji predčasno odprta. Sum je nastal tudi zaradi dejstva, ker so tu opravili izpit z najvišjo oceno kar štirje kandidati od skupnih sedem v vseh Italiji. Minister Fabio Mussi je dejal, da bodo moralni izpit verjetno razveljaviti.

Stavka »pašašute«

RIM - V četrtek bo po vsej Italiji celodnevna stavka »pašašute«. Oklicala so jo združenja potrošnikov Adoc, Adusbef, Codacons in Federconsumatori v znak protesta proti pretiranemu naraščanju cen osnovnih potrebščin, še zlasti prehrabnenih izdelkov. »Podražilo se je vse, razen združil v komunikaciji. V tem letu bo vsaka družina porabila 1.098 evrov več za osnovne potrebščine kot v minulem letu,« je na včerajšnji tiskovni konferenci dejal predsednik Adusbef Elio Lannutti. Po mnenju protestnikov se s poviški okoristijo izključno trgovci, zato vabijo vlado, naj ustrezno poseže.

Mlaadoletni tatovi morajo v zapor

RIM - Mlaadoletni obsojeni zaradi nasilne kraje na ulici (it. scippo) in zarađi tatvine v stanovanju morajo v zapor. Tako je razsodilo kasacijsko sodišče, ki je na tak način razveljavilo odredbo sodišča za mlaadoletne v Rimu. Pravstviti velja, da se je najvišje italijansko sodišče nekoč že izreklo na nasproten način.

Karabinjerji preprečili ugrabitev dekleta

REGGIO EMILIA - Karabinjerji so preprečili ugrabitev 28-letne hčere bogatega podjetnika iz kraja Gustalla pri Reggiu Emili. Kakor hitro so ugotovili, da hudočelska združba načrtuje ugrabitev, so dekle skrili na varno, na njeno mesto pa poslali eno svojih agentk. Ko so zlikovci stopili v akcijo, so se ujeli v mrežo: v zaporu so se tako znašli 26-letni Alberto Schettino iz Avellina in trije njegovi pojedaši.

Dva mrtva in več ranjenih v predoru pod Leccom

LECCO - Včeraj ob 13.05 je avtomobil trčil v obcestno ograjo v predoru, po katerem teče hitra cesta pod Leccom. Avtomobil se je vnel in njegov voznik je zgorel. Zaradi zastrupitve z dimom je umrl tudi kamionist, kakih 150 drugih vozovnik in potnikov pa je utrpelo poškodbe. Predor so ponovno odprli šele zvečer.

PROTEST - Pobuda komika Beppa Grilla naletela na nepričakovano velik odziv

Vaffa-Day resno opozorilo za vso italijansko politiko, še zlasti za nastajajočo Demokratsko stranko

Odziv sobotnega Vaffa-Daya, ki so si ga zamisliili komik Beppe Grillo in njegovi somišljeniki, je najbrž krepko presegel tudi najbolj optimistične napovedi pobudnikov. Predlog, da v parlamentu ne bi več sedeli dokončno obsojeni, da bi vsak volivec lahko svobodno izbiral svojega predstavnika in ne glasoval samo za kandidate, ki so jih določili vrhovi strank in da bi v parlamentu vsak parlamentarec lahko odsedel največ dva mandata, je s svojimi podpisi podprlo več kot 300.000 ljudi, pov sod, kjer so zbirali podpise, je odziv ljudi znatno presegel pričakovanja.

Po petih letih smo bili v Italiji - vsaj za en dan - zopet priča sponzoratu, samoorganiziranemu protestu ljudi, na las podobnemu tistim "ringarajem", ki so pred petimi leti takoj po porazu leve sredine na političnih volitvah 2001, več mesecov poleti ulice in trge. Čeprav je tisti val spontanih protestov, ki je združil ti-

ste, ki jim ni bilo vseeno, ali v parlamentu sedi poštenjak ali pa človek, ki je kršil zakone, pomagal levi sredini, da je zajela sapo in je že na prvih upravnih volitvah dosegla pomemljiv uspeh, so si voditelji Levih demokratov in Marjetice zelo prizadevali, da bi gibanje zamrlo in da bi postopno utihnil glas glas tistih, ki so zahtevali vključitev civilne družbe v politiko, večjo doslednost v izbirah, spoštovanje obljub in bolj pokončno držo. Morda ni naključje, če je bil eden od novinarjev, ki so namenili ringarajem - takratni odgovorni urednik dnevnika L'Unità Furio Colombo, nekaj mesecov potem prisilen, da je odstopil z mesta odgovorne urednika in da mu ni bilo omogočeno, da bi sedaj kandidiral za sekretarja nastajajoče Demokratske stranke.

V nekaj letih so politiki dosegli svoj cilj, odzivnost ljudi se je zmanjšala, krmilo oblasti in

odločitev so zopet prevzeli trdno v svoje roke profesionalni politiki.

Morda je bilo tudi zaradi tega presenečenje nad odzivom na Grillov Vaffa-Day tako veliko, skušjava, da bi protest ljudi ožigali kot antipolitiko, pa zelo velika. Nedvonomno je v Grillovem nastopanju (že samo ime Vaffa-Day ima v sebi veliko goliardičnega) veliko poenostavljanja in črno-belega slikanja, nekaj populističnih potez in odpora do strankarstva in politikantstva, ki so ena od rak ran italijanske družbe in države, toda zgrešeno bi bilo, če bi nastope Grilla in somišljenikov, angažiranost stotin prostovoljev, odziv ljudi, odpravili kot antipolitiko. Dogajanje je bilo zelo politično: šlo je predvsem za ostro kritiko sedanje slabe politike, bilo je tudi opozorilo za nastajajočo Demokratsko stranko in kandidate, ki se potegujejo za njeno vodstvo: ljudje želijo sodelovati, želijo, da je njihov glas upoštevan, želijo predv-

sem, da jih zastopajo pošteni predstavniki.

Poštenost v Italiji ni zelo cenejno blago in ni eno od glavnih meril, po katerih volivci izbirajo kandidate, sicer bi Silvio Berlusconi in nekateri njegovi somišljeniki ne bili nikoli izvoljeni. Kljub temu pa ostaja poštenost vrednota za veliko večino volivcev leve sredine, za njeno temeljno osnovo. Ta del volilnega telegrafa je leta 2001 povzročil poraz leve sredine, ker ni šel na volišča, pred nekaj meseci je na spomladanskih upravnih volitvah naslovil levi sredini in nastajajoči Demokratski stranki podobno, zelo jasno sporočilo. Voditelji nastajajoče Demokratske stranke bi naredili hudo napako, če bi to sporočilo prezrli in bi pri oblikovanju novega osebka nadaljevali po starih kolesnicah, čeprav z besedami zagotavlja, da želijo ubrati novo pot.

Vojmir Tavčar

Evropska centralna banka

10. septembra 2007

valute	evro
povprečni tečaj	
10.09	7,09
ameriški dolar	1,3795 1,3696
japonski jen	156,64 157,79
kitajski juan	10,3758 10,3261
russki rubel	35,2230 35,1120
danska krona	7,4470 7,4467
britanski funt	0,67945 0,67730
švedska krona	9,3725 9,3260
norveška krona	7,8960 7,9085
češka koruna	27,600 27,631
švicarski frank	1,6377 1,6437
estonska koruna	15,6466 15,6466
madžarski forint	256,86 254,47
poljski zlot	3,8113 3,8081
kanadski dolar	1,4569 1,4398
avstralski dolar	1,6757 1,6564
bolgarski lev	1,9558 1,9558
romunski lev	3,3130 3,3032
slovaška koruna	33,737 33,726
litovski litas	3,4528 3,4528
latvijski lats	0,6985 0,6984
malteška lira	0,4293 0,4293
islandska koruna	89,87 88,02
turška lira	1,7955 1,7697
hrvaška kuna	7,3252 7,3209

Zadružna Kraška banka

10. septembra 2007

valute	evro
nakup	prodaja
ameriški dolar	1,3979 1,3692
britanski funt	0,6885 0,6726
švicarski frank	1,6604 1,6199
japonski jen	160,4125 152,5875
švedska krona	9,6200 9,1599
avstralski dolar	1,7203 1,6477
kanadski dolar	1,4880 1,4313
danska krona	7,5896 7,3037
norveška krona	8,0975 7,7025
madžarski forint	260,8317 248,1082
češka koruna	28,32177 26,94022
slovaška koruna	34,5691 32,8828
hrvaška kuna	7,50392 7,13787

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

10. septembra 2007

valute	evro
nakup	prodaja
ameriški dolar	1,3982 1,3637
britanski funt	0,6899 0,6729
danska krona	7,559 7,372
kanadski dolar	1,4804 1,4439
japonski jen	158,24 154,34
švicarski frank	1,6600 1,6191
norveška krona	8,051 7,853
švedska krona	9,532 9,297
avstralski dolar	1,7035 1,6615
hrvaška kuna	7,57 7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

10. septembra 2007

Indeks MIB 30:	-0,32

</tbl

TEATER ROSSETTI - Sezona 2007/08

Angleška ikona vabi v gledališče

Blešeče rdeča angleška ikona, dvo-nadstropni londonski avtobus »double-decker« je včeraj dopoldne privozil na tržaški Veliki trg. Zgodovinski avtobus, ki je še do pred kratkim vozil po znamenitem londonskem Trafalgar Square, je vodstvo stalnega gledališča FJK Rossetti izbralo za »premičnega oglaševalca« letošnje abonmajske sezone in bogate izven abonmajske ponudbe. Njegovo zunanjost krasijo napis »mi gremo v Rossetti« in pa fotografije igralcev, ki so v teatru pustili neizbrisno sled. Zamisel je prav gotovo originalna in posrečena, saj rdeči avtobus nikakor ne gre mimo neopazno; že včeraj je na osrednjem tržaški trgu priklical številne mimoidoče, med katerimi tudi tržaškega podzupana oz. predsednika gledališča Parisa Lippija ter župana Roberta Dipiazza.

Od včerajnjega dne in vse do konca meseca se bo rdeči promocijski avtobus vozil po tržaških ulicah in trgih, mudil se bo po tržaški pokrajini in dosegel tudi več središč ter predelov v deželi FJK. Med postanki bo radovednežem in interesentom na razpolago vsakovrstni material o delovanju teatra, o programu v sezoni 2007/2008 in o pestri vzporedni gle-

dališki ponudbi. Na avtobusu se bodo vozile tudi hostese, ki bodo odgovarjale na morebitna vprašanja obiskovalcev in jim nudile seveda katerokoli dodatno informacijo. Na avtobusu, ki je bil v svoji notranjosti za to priložnost popolnoma preurejen, tako da sta v prvem in drugem nadstropju urejeni pravi mini dvorani, bo mogoče prisluhniti glasbi in si ogledati celo video posnetke nekaterih izmed najbolj pričakovanih gledaliških predstav, musicalov in plesov v letosnjem programu.

Naj omenimo nekatere izmed tržaških postankov promocijskega »double-deckerja«: danes bo dopoldne na Borzem trgu, popoldne pa na Drevoredu XX. septembra, jutri popoldne na Trgu Sv. Antona, v četrtek dopoldne pri Stari Mitnici, popoldne in zvečer pa na Borzem trgu, v petek in soboto popoldne oziroma zvečer bo spet na Borzem trgu, v nedeljo popoldne pa na Drevoredu XX. septembra. S tovrstno promocijsko pobudo želi teater FJK obenem privabiti med svoje abonentne tudi dijake, zato vodstvo gledališča poziva šolnike, naj se zglašijo na tel. št. 040/3593511 in se domenijo za šolski obisk rdečega avtobusa. (sas)

PIRAN - Tartini festival

Danes koncert Tria Appassionato

Po nastopu Akadémia Quarteta se obeta še zadnji festivalski teden z dvema koncertoma. Danes bodo mladi slovenski glasbeniki preigravali melodije Hayda in Bacha. Lokacija koncerta pod zvezdami izjemoma prestavljenja.

Šesti koncert Tartini festivala je v petek, 7. septembra, navdušil občinstvo v Križnem hodniku Minoritskega samostana v Piranu. Nastopili so Akadémia Quartet iz Budimpešte v sestavi: Zsófia Környei (I. violina), Antónia Bodó (II. violina), László Mór (viola) in Bálint Maróth (violončelo). Publiku so ponudili odličen repertoar - Schubertov Stavek za kvartet v c-molu D 703 in dramatični Godalni kvartet v d-molu D 810, ki po pesmi nemškega pesnika Matthiasa Claudiusa nosi naslov Deklica in smrt. Prisluhnili pa smo lahko še Godalnemu kvartetu v B-Duru KV:458 (Jagdquartett) W.A. Mozart.

Danes se bo žlahtni izbor programa Zlatega Tartini festivala za hip usta-

vil in predstavili bodo že tradicionalni Open-air program. Ta del festivala je namenjen mladim slovenskim glasbenikom, ki so še na začetku svoje glasbeni kariere. Open-air se imenuje, ker navadno poteka na prostem, do sedaj je bil to trg 1. maja v Piranu. Letos so se zradi prenovitvenem del, ki potekajo na trgu in zaradi nekoliko hladnejših večerov, izjemoma preselili v cerkev sv. Petra na Tartinijevem trgu. Tam se bo ob 19. uri predstavil Tria Appassionato. Člani tria so Vita Benko (flavta), Matej Haas (violina) in Zoran Bičanin (violončelo), vsi obiskujejo Srednjo glasbeno šolo v Ljubljani. Na spored so uvrstili delna Haydna in Bacha. Vstopnine ni.

Pričel se je torej zadnji festivalski teden. Zaključni koncert bo v soboto, 15. septembra, ko bodo na Tartini festivalu prvič gostili tudi glasbenika iz Romunije. V Križnem hodniku Minoritskega samostana se bosta predstavila pianistka Ilinca Dumitrescu in fagotist Vasile Macovei - fagot.

Letno gledališče Križank

GLEDALIŠČE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

V soboto, 15. septembra ob 19.30 / Henrik Ibsen: »Strahovi«.

Mala drama

V soboto, 15. septembra ob 20.00 / Vasilij Vladimirovič Sigarev: »Ahasver«.

V četrtek, 20. septembra ob 20.00 / Ingmar Villquist: »Halvarjeva noč«.

Stara mestna elektrarna

Danes, 11. in jutri, 12. septembra ob 21.00 / Ivan Peterlen: »Oblivijon«, gledališka predstava.

Mestno Gledališče Ljubljansko

Veliki oder

Jutri, 12., v četrtek, 13., v petek, 14., v soboto, 15., v sredo, 19. in v četrtek, 20. septembra ob 20.00 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick »Gosla na strehi«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Jutri, 12. septembra ob 11.00 v malih dvoranih / Predstavitev sezone in uvodni koncert za publiko.

G. Mahler: »Resurrezione« / Prvi sezonski koncert, ki ga vodi Dan Ettinger. Urnik: v petek, 14. septembra ob 20.30 in v nedeljo, 16. septembra ob 17.30.

GORICA

Park Coronini

V četrtek, 13. septembra ob 21.00 / Koncert »Ventaglio d'Arpe«, dir. Patrizia Tassini.

30. MEDNARODNI ORGEŠSKI FESTIVAL

V nedeljo, 16. septembra ob 17.00, cerkev sv. Ermakore in Fortunata (Rojan) / Manuel Tomadin - orgle.

V pondeljek, 17. septembra ob 20.30, katedrala sv. Justa / Mauro Maur - trobenta in Françoise Gadbois - orgle.

KOGOJEVI DNEVI 2007

V petek, 14. septembra ob 20.30, Kanal ob Soči, cerkev sv. Marije Vnebovzete / APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani. Zborovodkinja: Urša Lah.

V soboto, 22. septembra ob 20.30, Kanal ob Soči, cerkev sv. Marije Vnebovzete / Juvavum Brass Quintet - Salzburg.

V sredo, 26. septembra ob 10.00, Dežele, Kulturni dom / Koncert za mladino.

V petek, 28. septembra ob 20.30, Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž / Dubravka Tomšič Srebotnjak - klavir.

V petek, 5. oktobra ob 20.30, Kanal ob Soči, cerkev sv. Marije Vnebovzete / David Hall Johnson - violina in Nina Prešiček - klavir.

V nedeljo, 14. oktobra ob 16.00, Gorjeni Tarbij (Srednje), cerkev sv. Ivana / Trobilni ansambel Slovenske filharmonije. Dirigentka: Andreja Šolar.

V pondeljek, 22. oktobra ob 20.15, Nova Gorica, Kulturni dom / Simfonični orkester RTV Slovenija. Dirigent: Anton Nanut. Vuk Jovanović - klavir.

V petek, 26. oktobra ob 20.00, Vipava, dvorec Zemono / Portretni koncert skladatelja Uroša Rojka.

V sredo, 31. oktobra ob 20.30, Trst, Kulturni dom / Ob osemdesetletnici skladatelja Pavla Merkuja. Orchestra di Padova e del Veneto. Dir: Anton Nanut.

SLOVENIJA

POSTOJNA

Jamski dvorec

V četrtek, 20. septembra / V okviru »Postojne blues festivala« bo nastopil britanski vokalist Ian Siegal.

LJUBLJANA

Festival Ljubljana

V petek, 14. septembra ob 20.00, Križanke / Borut Bučar & Big Band RTV Slovenija.

V soboto, 15. septembra ob 21.00, Križanke / Terrafolk.

Tartini festival

V torek, 11. septembra, Trg 1. maja, Piran / Koncert pod zvezdami. Vstop prost.

V soboto, 15. septembra ob 20.00, samostan sv. Frančiška Asiškega, Piran / Ilinca Dumitrescu - klavir, Vasile Macovei - fagot.

Letno gledališče Križank

V četrtek, 27. septembra / Nastop hrvaške pevke Severine.

RAZSTAVE

RAZSTAVE OB 100-LETNICI ROJSTVA LOJZETA SPACALA

ŠTANJEL

Grafike - do decembra 2007 - Galerija Lojzeta Spacala. Urnik: v tednu od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto. Za najavljenje skupine po dogovoru. Info.: tel. +38657690197 ali mobi ++38641337422 Štefan.

Grafične miniature - do 15. oktobra - Galerija pri Valetovih

KOPER - Prodajna razstava - do 15. septembra - Galerija Meduza

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Dvorana deželnega sveta: antološka razstava posvečena Maestru Guidu Tavagnaccu. Možnost ogleda do 12. oktobra od ponedeljka do petka od 9.30 do 18.00.

Muzej judovske skupnosti: do 16. oktobra razstavlja Herbert Pagani »Apunti di una vita«.

Prenovljena ribarnica: do 14. oktobra od 10.00 do 23.00 so na ogled Mašcerinijeve skulpture.

Gledališče Miela: do 16. septembra na ogled antološka razstava ruskega fotografa Evgenija Kaldeja. Urnik: odprt do 18.30 do 22.30. Vstop prost.

Poštni in telegrafski muzej: do 14. oktobra je odprta razstava »Zgodovina in filatelija: pregled vrednot in kulture«. V tednu je odprt od 9.00 do 13.00 ob nedeljah od 10.00 do 12.00.

Kavarna Stella Polare (Trg sv. Antonia 6): do 1. novembra bo razstavljal tržaški slikar Boris Zuljan.

Muzej Revoltella (Ul. Diaz 27): »Cassorati. Naslikati tišino«. V tednu je možen ogled od 9.00 do 18.00, ob praznikih od 10.00 do 18.00, ob torkih zaprto.

Kulturni dom: v okviru festivala Triestefotografija, bodo do 30. septembra na ogled dela 15 slovenskih fotografov.

Galerija Tržaške knjigarne: do 29. septembra razstavlja pod naslovom Srce - Cuore tržaška slikarka Anna Maria Ducaton.

Razstava dvorana palače Costanzi (Mali trg 2): do 30. septembra bodo na ogled slikarska dela Ramira Menga. Odprt vsak dan od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00. Vstop prost.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPĆINE

Prosvetni dom: od četrtega, 13. septembra (otvoritev ob 20.30), do 29. septembra bo odprta fotografksa razstava Lojze Spacal, Marijan Pfaifer »Kras, Istra, Posoče: podobe, krajine, vtisi«. Ogleđ ob delavnikih od 17.00 do 20.00.

Bambičeva galerija: keramične izdelke razstavlja Gabrijela Osbich Pison.

REPEN

Kraška hiša: na ogled je fotografksa razstava Sergija Ferraria »Ljudje-Gente«. Muzej Kraška hiša je odprt ob nedeljah in praznikih v urniku od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je ogled možen tudi v drugih terminih po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040327240 ali Hyppelink mailto:info@kraskahisa.com info@kraskahisa.com

DEVIN

Devinski grad: do 21. oktobra je odprt razstava z naslovom: »Rainer Maria Rilke: pesnik in njegovi angeli«. Ogleđ je možen vsak dan razen ob torkih od 9.30 do 17.30.

GORICA

Na goriškem gradu bo do 28. oktobra od torka do nedelje od 9.30 do 13.00 ter od 15.00 do 19.30, na ogled umetniška razstava z naslovom »Passaggi«.

V Državnih knjižnicah je na ogled razstava Carla Piemontija z naslovom »Fotogrammi«, odprta bo do 29. septembra.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Torek, 11. septembra 2007

19

Primorski
dnevnik

MADRID - Slovenija je dosegla še peto zaporedno zmago na 35. evropskem prvenstvu in je ob Litvi edina neporažena reprezentanca. Zmaga bo šla v zgodovino, saj so si z njo varovanci selektorja Aleša Pipana zagotovili vsaj drugo mestu v skupini F in odlično izhodišče pred četrtfinalom. V zadnji tekmi drugega dela, jutri ob 21.30, bosta takmo Litva in Slovenija odločali o prvem mestu v skupini.

Prva četrtina bo šla v analne slovenske košarke. Predstava za sladokusce, a samo za tiste, ki navajajo za Slovenijo. Deset minut brez napake. »Nekoč so risanke predvajali ob 7. uri, zdaj so na sporedu ob 21.30,« je bil eden od mnogih spo-

Stanje

Skupina E

Nedeljski izidi: Portugalska - Izrael 94:85, Grčija - Hrvaška 81:78, Španija - Rusija 81:69. **Vrstni red:** Rusija in Španija 6, Hrvaška in Grčija 4, Izrael in Portugalska 2. **Danes:** Hrvaška - Rusija, Grčija - Portugalska, Španija - Izrael.

Skupina F

Včerajšnji izidi: Italija - Turčija 84:75, Litva - Francija 88:73, Nemčija - Slovenija. **Vrstni red:** Litva, Slovenija 8, Francija 6, Nemčija, Italija 5, Turčija 4. **Jutri:** Italija - Nemčija (ob 16.30), Francija - Turčija, Slovenija - Litva (ob 21.30).

LEGENDA: V četrtfinale se uvrstijo prve štiri ekipe iz vsake skupine.

KOŠARKA - Drugi del evropskega prvenstva v Španiji

Slovenija rekordno proti Nemčiji »Azzurri« še v boju za četrtnfinale

Slovenski košarkarji so »potolkli« Nowitzkija in tovariše - Italijani po podaljšku boljši od Turkov

ročil SMS, ki so priomali na mobilne telefone slovenskih novinarjev v Madrid. Slovenija je bila na nogah, Nemčija pa potopljena 21 milj pod morjem. Dirk Nowitzki je dosegel 6 točk, ostali igralci Nemčije tri. Slovenija je iz igre metala 9:12, fantje so blesteli od prevega do zadnjega, na parket bi lahko prišli celo rezervisti. Po minutah se je rezultat gibal: 5. minuta 13:5, 24:9 v osmi minutni in konec prve četrtine 30:9. Slovenija je ob polčasu vodila s 23 točkami razlike, že pred tem pa se je v 16. minutni približala meji 30 točk (39:11).

Drugi polčas je bil tako zgolj formalnost. Košarkarji pa so na parketu nadaljevali zastavljeno delo. Niso popustili niti za milimeter, tako v obrambi kot napadu so bili nekaj razredov boljši od srebrnih iz zadnjega evropskega prvenstva v Beogradu. V 27. minutni je »padla« tudi magična meja 30 točk - 58:28.

Dvoboj "za biti ali ne biti" obeh ekip je po podaljšku pripadel Italiji, ki je tako ohranila možnosti za preboj med osem najboljših reprezentanc Evrope. Na drugi strani so Turki že pred zadnjim dvobojem s Francijo izven vseh kombinacij za četrtfinale.

Italijani, ki se bodo jutri ob 16.30 porimeri z Nemčijo, so imeli tokrat več sreče kot proti Sloveniji v predtekmovanju. Zelo podobno kot Jaka Lakovič jih bi lahko tudi Ibrahim Kutluay v zadnji sekundi rednega dela potopil s trojko, vendar je povsem neoviran met s strani zgrešil cilj. V zadnjih minutah sta se ekipi izmenjavalni v vodstvu, ker pa je Kutluay zgrešil trojko ob zvoku sirene, je sledil petiminutni podaljšek. Turki so v štartu povedli s 75:72, a nato do konca niso več dosegli točke. Italija je najprej naredila delni izid 7:0, ko pa je Turkom začela teči "voda v grlo", so Belinelli, Bargnani in Bulleri ohranili mirno roko s črte prostih metov.

Slovenija - Nemčija 77:47 (30:9, 45:22, 63:34)

SLOVENIJA: Čebular 2 (2:2), La-

Marco Belinelli je bil včeraj najboljši strelec italijanske reprezentance (17 točk)

ANSA

kovič 12 (4:6), Dragič 5 (1:3), Nesterovič 13 (1:1), Smodiš 22 (7:9), Slokar 9, Jagodnik 4 (2:2), D. Lorbek 6 (4:4), E. Lorbek 4.

NEMČIJA: Demirel 2 (2:4), Okulačja 5 (0:2), Arigbabu 2, Garrett 3 (3:3), Herber (0:2), Hamann 2, Greene 3, Roller 2, Gruenheid 3 (1:2), Femerling 2, Nowitzki 16 (1:1), Jagla 7 (3:4). **PROSTI METI:** Slovenija 21:27, Nemčija 10:18. **MET ZA DVE TOČKI:** Slovenija 19:39, Nemčija 14:41. **MET ZA TRI TOČKE:** Slovenija

6:13 (Smodiš 3, Lakovič 2, Slokar), Nemčija 3:19 (Nowitzki, Okulaja, Greene). **SKOKI:** Slovenija 42 (34 + 8), Nemčija 33 (20 + 13).

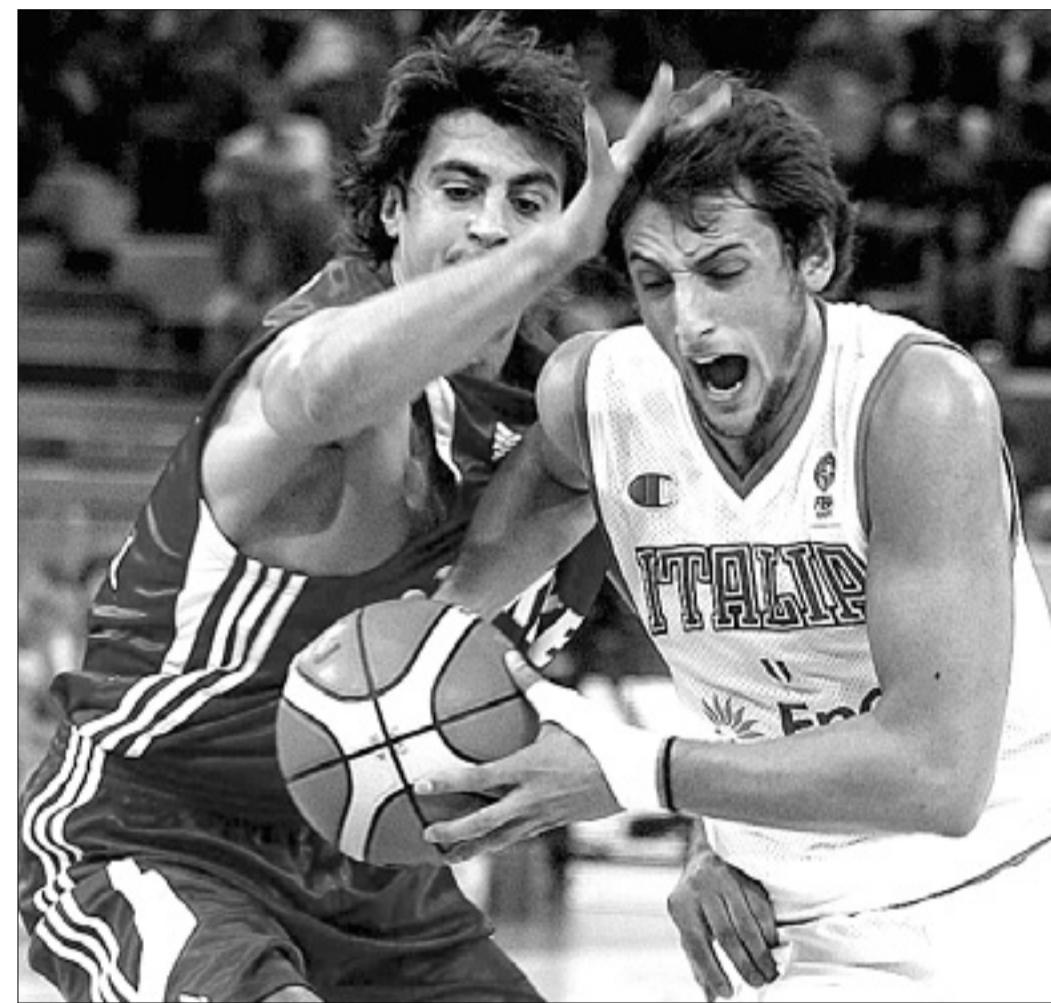
Italija - Turčija 84:75 (15:29, 34:43, 58:54, 70:70)

ITALIJA: Belinelli 17 (4:4), Mancinelli 9 (3:3), Soragna 10, Mordente 4 (2:2), Bargnani 12 (2:2), Crosariol 4, Bulleri 9 (4:6), Di Bella 2 (2:2), Gigli 17 (3:4).

TURČIJA: Arslan 3, Atsur 8, Akyol

1 (1:2), Kutluay 3 (0:2), Gonlum 5 (1:2), Okur 10 (3:6), Peker 11 (2:2), Turkoglu 34 (9:15).

PROSTI METI: Italija 20:24, Turčija 16:29. **MET ZA DVE TOČKI:** Italija 20:43, Turčija 13:28. **MET ZA TRI TOČKE:** Italija 8:26 (Gigli 2, Bargnani 2, Soragna 2, Belinelli, Bulleri), Turčija 11:29 (Turkoglu 5, Atsur 2, Arslan, Kutluay, Okur, Peker). **SKOKI:** Italija 37 (30 + 7), Turčija 45 (37 + 8).

ODOBJKA - Na EP v Rusiji od danes tekme drugega dela

»italija brez pravih menjav«

Nekdanji selektor »azzurrov« Carmelo Pittera klub temu upa, da bodo Italijani vsaj srebrni - »Černic je pravi bojevnik«

Italijanska reprezentanca je v nedeljo doživel prvi poraz na evropskem prvenstvu. Z gladkim 3:0 je izgubila proti Bolgariji in se je tako v drugi del prvenstva uvrstila kot tretja v skupini D. Tekma je bila vseskozi v rokah Bolgarov, ki so z agresivnimi servisi Kostantinova popolnoma pokopali italijanski sprejem, kar je onemogočalo nadaljnjo gradnjo igre in protinapadov.

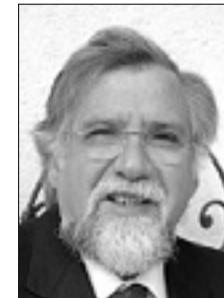
Reprezentanca Finske je z nepričakovano sobotno zmago proti Bolgariji (3:1) bila druga v skupini, prvo mesto pa je pripadlo Bolgariji.

Cerničeva Italija bo sedaj nadaljevala svoje nastope v skupini F z Rusijo, Poljsko in Belgijo, s katero se bo pomerila že danes (15.30).

Z komentarjem po zaključenem prvem delu prvenstva smo povprašali oddobjkarskega strokovnjaka Carmela Pittera, začetnika sodobne italijanske oddbjkarske šole in obenem tisti, ki je italijansko reprezentanco popeljal do prve, srebrne medalje na svetovnem prvenstvu leta 1978.

»Čeprav smo si predstavljal in napovedovali, da bo v kvalifikacijski skupini najnevarnejša le Bolgarija, se je izkazalo, da so bile vse tekme na visokem nivoju in tudi zelo izenačene,« je podal splošno oceno profesor Pittera.

Kaj je bilo odločilno za poraz proti Bolgariji?

Misljam, da je bil servis Bolgarov nerešljiva uganka za italijanski sprejem, kar je potem pogojevalo vse ostale elemente.

Italijanska reprezentanca nastopa v enaki sestavi kot pred dvema letoma, ko je stopila na vrh Evrope, njegova predstava pa je neprimerljiva ...

Tako. V vseh dosedanjih nastopih smo lahko opazili, da je Italija drugačna. Težave na tekmi s Finsko so pokazale, da ji nekaj manjka. Ne vem, kaj se je zgodilo. Razloge lahko iščemo predvsem v tem, da v ekipo ni bilo tiste prenovitve, ki smo jo pričakovali: Paparoni na primer je bil šibek v sprejemu, obrambi in tudi v servisu, zato ga je Montali na zadnjih dveh tekmaj nato zamenjal s Černicem. Trener je v ekipo moral spet vključiti »stare mačke«, ki pa niso opravili celotnega pripravljalnega obdobja,

kar se je v teh prvih tekmacah poznaло. **Kaj torej primanjkuje Černičevi Italiji?**

Misljam, da sta servis in sprejem najslabši točki letošnje Italije. Tudi v napadu ni kontinuitete: najboljši ko-rektor na svetu, Alessandro Fei na primer ni dal še tistega doprinosa, ki smo ga vsi pričakovali. Obenem pa mislim, da Montali na klopi nima enakovrednih menjav, kar lahko postane problem. Kot že vrsto let pa je Italija najboljša v bloku, kjer ni drugih konkurentk.

Ali je na sprejem mogoče vplivala ravno zamenjava libera, saj je Farina zamenjal Corsana?

Ne. Farina je odličen libero in tuje najboljši med razpoložljivimi v Italiji. To je dokazal v tekmi proti Hrvaški.

V zadnjih dveh tekmajah je v igrišče stopil tudi Matej Černic, ki je okrepil predvsem obrambo. Kako bi ocenil njegovo predstavo?

Matej je zaigral prvič po hujši poškodbì, tako da je bil njegov doprinos pogojen s tem. Sicer pa je Matej zelo pomemba psihološka opora celotni ekipi, on je pravi bojevnik. Upam, da bo že v drugem delu spet zaigral kot zna.

Katere pa so vaše favoritke za zmago?

V prvi vrsti je to Rusija, veliko pa je takih ekip, ki lahko presejetijo. Že v prvem delu smo videli kar nekaj zani-

Stanje

Skupina E

Vrstni red: Španija 4, Srbija, Nizozemska, Nemčija in Francija 2, Slovaška 0. **Danes:** Španija - Nizozemska, Francija - Srbija, Slovaška - Nemčija. **Jutri:** Francija - Nizozemska, Španija - Nemčija, Slovaška - Srbija. **V četrtek:** Francija - Nemčija, Španija - Srbija, Slovaška - Nizozemska

Skupina F

Vrstni red: Rusija 4, Finska, Bolgarija, Italija in Belgija 2, Poljska 0. **Danes:** Finska - Poljska, Italija - Belgija (ob 15.30), Bolgarija - Rusija. **Jutri:** Finska - Belgija, Bolgarija - Poljska, Italija - Rusija (ob 18.00). **V četrtek:** Bolgarija - Belgija, Italija - Poljska (ob 15.30), Finska - Rusija.

LEGENDA: Prvi dve ekipi iz vsake skupine se uvrstita v polfinale

Visješolci pozor!

NAGRADA ŠPORT IN ŠOLA

prijave na razpis sprejemamo do 22.09.2007

Podrobnejše informacije na www.zssdi.it

ali v uradih

Združenja slovenskih športnih društev v Italiji
v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 040 635527
in Gorici, C.so Verdi 51/int, tel. 0481 33029

NOGOMET - Triestina do točke proti kakovostnejšemu nasprotniku

Maurizio Costantini kritičen nad prvim polčasom Tržačanov

Nespodobna igra Pesaresija - Za Triestino znova uspešen urugvajski napadalec Granoche

Triestina se je v nedeljo morala znotrjati z domaćim remijem, toda v Trstu smo znova videli na delu ekipo, ki je bila boljša od tržačke. Zlasti v prvem polčasu je Lecce igral suvereno in ob golu še nekajkrat spravil v težave Limo in soigralce, medtem ko je drugi polčas bolj pripadal Triestini.

Po tekmi je bil nad končnim izidom celo bolj zadovoljen domaći trener Maran, kot pa izključeni strateg gostov Papadopulo, ki je menil, da bi Lecce zaslužil več kot točko. Trener Triestine Rolando Maran je pozitivno ocenil drugi polčas in reakcijo po prejetem golu. Ni pa želel posebej komentirati napake posameznikov, saj je delo trenerja bolj posvečeno kolektivni igri.

Marsikoga na tribuni ni prepričala Maranova izbira, da vključi Pesaresija v začetno postavo (potek tekme je te dvome le še okreplil, saj je bil Pesaresi najslabši mož na igrišču, s svojo napako je zakrivil gol Lecceja, na splošno pa je njegov nadut prisot res spravil ob živce navijače) ter pošljte mladega Peano celo na tribuno.

Za mnenje o tekmi smo vprašali tudi dolgoletnega igralca, kapetana in nato trenerja Triestine Maurizija Costantinija, ki redno sledi tekmmam tržačkega kluba, ko ni službeno zaposten:

»Nedvomno je Lecce zelo solidna ekipa. Zgradili so jo z namenom, da bi si izborila napredovanje v A ligo, kar tudi jasno pride do izraza. Sicer bolj v prvem polčasu, ker so se nato varovanci trenerja Papadopula nekoliko "umirili". Obratno je bila Triestina v prvem polčasu v prečejšnjih težavah. Le v drugem polčasu so se igral-

Na sliki zgoraj:
trener Maurizio
Costantini

Pablo Granoche
(pred njim kapetan
Lecceja,
temnopoliti
Diamoutene) se je
trudil vseh 90
minut, drugi
prvenstveni gol pa
je bila zanj
pravična nagrada

KROMA

ci organizirali, zmanjšali razdaljo med vrs-tami in se le dokopali do gola, kar proti takemu Lecceju ni od muh. Vsekakor se je jasno videlo, da sta cilja ekip različna. Po-zna se razliko v kakovosti.

Res je, da je prišlo do nekaterih napak posameznikov - Pesaresi ni ravno naletel na pozitiven dan - vendar gre iskati razloge slabega nastopa v prvem delu prav pri pomanjkljivi koheziji med obrambo, sredino in napadom. In kvalitetna vezna

vrsta Lecceja je te pomanjkljivosti takoj izkoristila. Po mojem pa je treba pohvaliti igralce Triestine, ker so uspeli nadoknadi-ti gol zaostanka proti ekipi, ki se bo do zadnjega borila za napredovanje v A ligo.«

Nazadnje pa še vaše mnenje o urugvajskem napadalcu Paablu Granocheju, ki je proti Lecceju bil še drugič uspešen.

»Granoche je mlad in bo moral še veliko garati in se izboljšati. Nedvomno pa so goli za napadalca izrednega pomena, ker se še bolj marljivo in umirjeno posveti delu in z navdušenjem trenira in se izpopolnjuje. Dokazal je, da je v kazenskem prostoru vedno neveren, vendar se mora bolje vključiti v skupinsko igro, mora se naučiti še določenih gibov in premikov, ki morajo biti bolj sinhronizirani s premiki soigralcev. Ima pa na razpolago še veliko časa, da se izboljša.«

Triestina - Lecce 1:1 (0:1)

STRELCA: Abbruscato v 8.; Granoche v 12.dp.

TRIESTINA (4-4-2): Rossi 6,5; Miliani 5,5, Lima 6, Kyriazis 6, Pesaresi 4 (1.dp Mezzano 6); Sgrigna 6, Allegretti 6 (31.dp Gorgone), Piangerelli 6,5, Testini 6; Graf-fiedi 5,5 (23.dp Šedivec 6), Granoche 6,5. Trener: Maran.

LECCE (3-5-2): Rosati; Polenghi (6.dp Schiavi), Diamoutene, Cottafava; An-gelo (20.dp Valdes), Munari, Vives, Ardito (36. Mihoubi), Ariatti; Tiribocchi, Ab-bruscato. Trener: Papadopulo.

SODNIK: Velotto iz Grosseta 5,5;

OPOMINI: Ardito, Cottafava, Polenghi, Mihoubi, Diamoutene, Lima, Tiribocchi, Vives, Testini, Schiavi; IZKLJUČITEV: tre-ner Papadopulo v 44.dp; GLEDALCEV: 6.800. (Iztok Furlanič)

B LIGA

Ascoli - Rimini 0:0, Albinoleffe - Grosseto 2:1, Bari - Vicenza 2:0, Brescia - Piacenza 18:9, Cesena - Pisa 1:2, Frosinone - Avellino 2:1, Mantova - Messina 4:0, Modena - Spezia 2:2, Treviso - Chievo 0:1, Triestina - Lecce 1:1, Bologna - Ravenna 2:1

Mantova	3	2	1	0	6:1	7
Modena	3	2	1	0	7:3	7
Chievo	3	2	1	0	5:1	7
Bologna	3	2	1	0	4:1	7
Albinoleffe	3	2	1	0	6:4	7
Lecce	3	2	1	0	4:2	7
Brescia	2	2	0	0	3:0	6
Pisa	3	2	0	1	4:3	6
Frosinone	3	2	0	1	4:3	6
Rimini	3	1	2	0	2:1	5
Ascoli	3	1	1	1	5:3	4
Ravenna	3	1	1	1	4:4	4
Messina	3	1	1	1	2:5	4
Bari	3	1	0	2	4:4	3
Treviso	3	1	0	2	1:2	3
Triestina	3	0	2	1	2:5	2
Cesena	3	0	1	2	2:4	1
Spezia	3	0	1	2	4:7	1
Vicenza	3	0	1	2	1:5	1
Avellino	3	0	0	3	1:4	0
Piacenza	2	0	0	2	2:6	0
Grosseto	3	0	0	3	1:6	0

PRIHODNJI KROG: 15.9. ob 16.00 Avellino - Bologna, Chievo - Modena, Grosseto - Cesena, Lecce - Ascoli, Messina - Frosinone, Piacenza - Bari, Pisa - Brescia, Ravenna - Albinoleffe, Rimini - Treviso, Spezia - Triestina, Vicenza - Mantova

FORMULA 1

Ferrari lahko morda upa le še na »Veliko nagrado Pariza«

PRIMOŽ STURMAN

Menčov obdržal vodstvo

ARCALIS - Rus Denis Menčov (Rabobank) je zmagovalec desete etape kolesarske dirke po Španiji. Na 214 kilometrov dolgi preizkušnji od Benasqueja do Andore sta drugo in tretje mesto z istim časom osvojila Avstralec Cadel Evans in domaćin Samuel Sanchez. Menčov je z zmago tudi obdržal skupno vodstvo, kjer sta njegova najbližja nasprotniki rojak Vladimir Jefimkin (+ 2:01) in Evans (+ 2:27). Nedeljsko etapo, na kateri je Menčov oblekel »zlatu majico« je osvojil Italijan Piepoli.

Daneu v dvorani slavnih

MADRID - Mednarodna košarkarska zveza (FIBA) bo jutri v Madridu na posebni slovesnosti v dvorano slavnih sprejela 12 košarkarjev. Med novincimi je tudi nekdanji slovenski košarkarski zvezdnik Ivo Daneu, starejši ljubitelji slovenske in jugoslovanske košarke pa se bodo spomnili tudi odličnega srbskega košarkarja Dražena Dalipagića. Novinci v dvorani slavnih 2007: - igralci: Sergej Belov (Rusija), Dražen Dalipagić (Srbija), Ivo Daneu (Slovenija), Oscar Furlong (Argentina), Nikos Galis (Grčija), Hortencia Marcari (Brazilija), Pierluigi Marzorati (Italija), Ann Mayers (ZDA), Amaury Pasos (Brazilija), Emiliano Rodriguez (Španija), Bill Russell (ZDA), Ujana Semjonova (Latvija). Trenerji: Lidija Aleksejeva (Rusija), Dean Smith (ZDA), Togo Renan Soares (Brazilija), Ranko Žeravica (Srbija).

Kozmus zmagal v Gorici

GORICA - Brežičan Primož Kozmus, srebrni s svetovnega prvenstva v Osaki, je na atletskem mitingu v Gorici zmagal v metu kladiva (77,55 metra). Jan Žumer (Mass) je zmagal z 21,19 sekunde na 200 metrov, Damjan Zlatnar (Mass) pa je bil s 13,97 sekunde drugi na 110 m ovire.

Olimpija ugnala »orle«

TRBIŽ - Hokejisti ljubljanske Zavarovalnice Maribor Olimpije so v Tabljah odigrali prvo tekmo turnirja Euroregione Ice Hockey Challenge. Zmaji so domača orle, moštvo Aquile Pontebba premagali s 4:1 (0:0, 3:0, 1:1).

»Azzurre« naprej

ANKARA - Z zmago proti Rusiji se je italijanska ženska odbojkarska reprezentanca že uvrstila v Grand prix 2008. Poleg »azzurr«, ki so na kvalifikacijah v Turčiji nastopile z rezervno postavo, sta napredovali tudi Nemčija in Turčija.

gleškim debitantom, ki trenutno vodi na skupnem seštevku, je letos prišlo samo enkrat, in sicer v Indianapolisu.

Sanje Ferrarija in njegovih privržencev, da bi po dveh letih suše letos znova osvojili prvenstvo, se torej vse bolj razblinjajo. McLaren na skupnem seštevku namreč vodi že za triindvajset točk pred Ferrarijem, na lestvici pilotov pa znaša razlika med drugouvrščenim Alonsoom in tretjeuvrščenim Raikonom petnajst točk. Je pa letos moč zaznati velikanska nihanja med eno in drugo dirko. V Istanbulu je namreč Ferrari gladko povedel in zmagal pred McLarnom, v Monzi pa so se le dva tedna kasneje stvari obrnile na glavo. McLaren se letos ponaša z boljšo vzdržljivostjo, saj sta Ferrariju že večkrat zgodili elektronika in mehanika. Ron Dennis je prav gotovo dobro vnovčil preizkušnje iz lanske sezone, ko so

nenehne okvare Raikonnenu odvzle zmagov svetovnega pokala.

Pred dirkači in njihovimi moštvi je vsekakor naporen teden. Že naslednjo nedeljo bo na sporednu prihodnjo dirko, in sicer v belgijskem SPA-Franorchampsu. Še pred tem pa bo v četrtek beseda sla mednarodnemu priznemu sodišču mednarodne avtomobilistične zveze FIA v Parizu, ki bo sodilo v zvezi z nevadno vohunsko afero, v katero so vpleteni vodilni angleško-nemškega moštva McLaren. Za dodatno presenečenje je v soboto poskrbelo italijansko sodstvo, ki je McLarnovim menedžerjem izročilo jamstvena obvestila.

Italijanski časnik Corriere della Sera je po dirki v Monzi v včerajšnji spletini izdajal zapisal, da ostaja edino upanje za moštvo iz Maranella McLarnov poraz na dirki za »veliko nagrado Pariza«.

RIETI - Jamajčan Asafa Powell je bil na mitingu v Rietiju prepozen za dva tedna. S časom 9,74 sekunde (veter +1,7 metra na sekundo) je Powell, 190 cm visoki ter 88 kilogramov težki sin pastorja s Karibov, že v predteku izboljšal svoj prejšnji svetovni rekord (9,77), ki ga je dosegel 14. junija leta 2005 v Atenah, tak dosežek pa bi mu na SP v Osaki kajpak navrgel zlato medaljo. V finalu v Rietiju je Powell edini tekel pod 10 sekundami in je zmagal le s stotinko počasnejšim časom od prejšnjega rekorda.

»Tako se zgodi, če poslušaš trenerja. Pred tem sem napravil precej napak, sedaj pa sem navijače znova opozoril, da z mano še ni konec,« je pojasnil Powell, ki si je za naslednji cilj postavil olimpijsko zlato v Pekingu prihodnje leto. Svoj prejšnji svetovni rekord iz leta 2005 je izenačil še junija in avgusta 2006. Tudi Američan Justin Gatlin je 9,77 tekel maja 2006, vendar pa se sooča z možno osemletno prepovedjo nastopanja zaradi jemanja prepovednih poživil.

ATLETIKA - SP

Veterani: Ruzzier »zlat« na 10 km

Na svetovnem atletskem prvenstvu za veterane je Lonjerc v dresu reprezentance Slovenije Fabio Ruzzier osvojil naslov prvaka v hitri hoji na razdalji 10 km. V izenačeni tekmi je bil s svojim letos najboljšim časom 48 minut 32 sekund za devet sekund hitrejši od Američana Marka Greena, tretji pa je bil zmagovalec četrtoke tekmne na 5 km Rus Anatoli Ovčinikov, zaostal pa je za 19 sekund. Na nabrežju v kraju Misano Adriatico je Ruzzier predvsem postregel s taktično zelo dobrimi nastopom. Zaradi velike vročine (31 stopinj) in vlage je začel previdnejše in dovolil nekatere teme, da so diktirali tempo. Vodilni Rus Kiseljev je odstopil po petih kilometrih, popustila pa sta tudi Čilenec Barrera in Nemec Prieler, ki sta ravno tako začela hitreje od Lonjerca. Green in Ovčinikov - oba sta štiri leta mlajša od Ruzziera - sta bila stalno za petami našega atleta, a njegove zmage nikoli nista ogrozila.

»Bila je to ena mojih najlepših zmag. Pred dvema letoma sem v San Sebastianu zmagal s poldružno minuto prednosti, tokrat pa je bila tekma zelo težka. Ovčinikov, ki je bil nazadnje na tej razdalji svetovni prvak v kategoriji M45, se je na prvenstvu predstavil kot favorit, saj je imel najboljši čas, vendar pa sem ga vseeno premagal«, se je veselil uspeha Ruzzier, ki je tekmo dokončal brez opomina. Skupno je v kategoriji M50 nastopilo 37 tekmovalcev iz 14 držav. Ruzzier bo v petek tekmoval še na razdalji 20 km, ki je pravzaprav njegova paradna, tako da lahko od njega, po četrtkovem srebru na 5 km in včerajšnji zmagi, pričakujamo še eno odličje.

ROLKANJE - Državno prvenstvo

Tekma v reber na 2000 m naporna za kriške rokarje

Dvet medalj na državnem prvenstvu v rolkovanju je odličen izkupiček kriškega društva in obenem potrditev, da se v Križu res kvalitetno dela tako v članskih kot mladinskih kategorijah. Po sobotnih odličnih rezultatih v šprintu so Mladini rokarji v nedeljo tekmovali v rebru od Cesana do Sestriera na nadmorski višini 2000 metrov, ki je bil za vse zelo naporen, predvsem za naše rokarje, ki so navajeni trenirati v Križu.

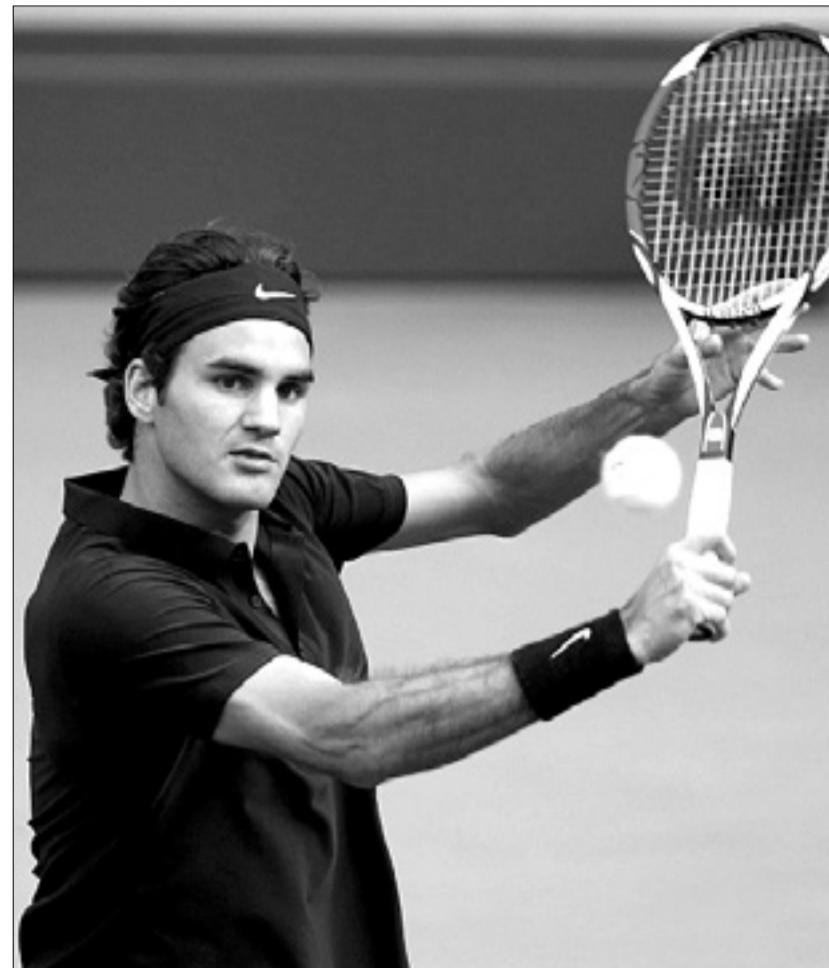
V članski konkurenči je bila tokrat na 9,5 km Mateja Bogatec peta. Vse do konca je bila v boju za tretje mesto, a ji je pred ciljem zmanjšalo moči. Čeprav reber ni njena paradna disciplina, je Mateja dokazala, da je konkurenčna tudi tam. Zmagala je Vivana Druidi (Forestate).

David Bogatec je pri članilih bil 16.

TENIS - Po 4. zaporedni zmagi na odprttem prvenstvu ZDA

Roger Federer vse bližji Peteju Samprasu

Osvojil je že 12 turnirjev za veliki slam, legendarni Američan pa štirinajst

Roger Federer je v petih letih petkrat zmagal v Wimbledonu, štirikrat na US opnu, trikrat v Avstraliji, še nikoli pa na Roland Garrosu in Pariz, kjer je dvakrat izgubil v finalu

ANSA

NEW YORK - Švicar Roger Federer je še četrtič zapored zmagal na odprttem teniškem prvenstvu ZDA v New Yorku. V finalu je najboljši igralec na svetu in prvi nosilec turnirja premagal tretjepostavljenega Srba Novaka Djokovića s 7:6 (4), 7:6 (2) in 6:4. Šestindvajsetletni Švicar je prvi tenisač, ki mu je po letu 1925 štirikrat zapored uspel slaviti v New Yorku, z 12. naslovom na turnirjih za grand slam pa se je na drugem mestu večne lestvice izenačil z Avstralcem Royom Emersonom, zaostaja pa le še za slovitim Američanom Petrom Samprasom, ki je osvojil 14 naslovov.

Federer, ki je že 188 tednov ali debebla tri leta na vrhu lestvice ATP, je vlogo prvega favorita z Djokovićem, prvim srbskim igralcem v finalu US Opna, potrdil vedno takrat, kadar je bilo to v dvoboju najbolj potrebno in zanesljivo dobiti obe podaljšani igri. V prvem nizu je Djokoviću ubrani kar pet žogic za izgubo servisa, vendar je imel tudi 20-letni srbski igralec morda malce preveč spoštovanja do slovitega Švicarja in tudi zato izgubil uvodni niz.

Podobna je bila zgodba v drugem nizu, ko je Djokoviću uspelo odvzeti servis Federerju in povesti celo s 4:1, a prednosti ni obdržal, prav tako pa je imel ob koncu niza pri vodstvu s 6:5 dve žogici za izenačenje na 1:1 v nizih. Srbski igralec, ki je od 9. julija na tretjem mestu lestvice ATP in je nedvomno največje presenečenje v letu 2007, v odločilnih treh skupnih enostavno ni zbral hladnokrvnosti, s katero bi poskrbel za preobrat. Manjkal mu je tudi vedno potreben kanček športne sreče. Nenazadnje je Djoković na turnirju v Montrealu že dokazal, da je trenutno eden redkih v teniški karavani, ki ob dobrem dnevu lahko užene 26-letnega Švicarja.

Napet je bil tudi tretji niz, saj tudi Federer ni igral brez napak, ponovila pa se je zgodba iz prvega in drugega niza. Odločilne točke je spet dobil prvi igralec sveta, petkratni zmagovalec Wimbledona.

ŽENSKI FINALE: Justine Henin (Bel/1) - Svetlana Kuznetcová (Rus/4) 6:1, 6:3

GIMNASTIKA - Velik uspeh na 40. svetovnem prvenstvu v Stuttgartu

»Zlati« Petkovšek in »srebrni« Pegan priborila Sloveniji ekipno 4. mesto med 81 državami

Kitajci pobrali pet zlatih, dve srebrni in eno bronasto kolajno - Prispevek tržaškega kluba Artistica '81 k uspehu Italijank

Mlada Italijanka Vanessa Ferrari je Italiji priborila edino medaljo v mnogoboru, kjer je bila tretja, na parterju pa se je moralna zadovoljiti s šestim mestom

ANSA

nastop v Pekingu zaslusi,« je povedal trener Edi Kolar.

Sicer je kvalifikacijsko prvenstvo za olimpijske igre leta 2008 v Pekingu, največji gimnastični dogodek vse od OI v Atenah leta 2004, minilo v znamenju kitajskih telovadcev, ki so v Stuttgartu pobrali pet zlatih, dve srebrni in eno bronasto kolajno. Na drugem mestu so, zgolj po zaslugu odlične ženske vrste, pristali Američani (štiri zlate, dve srebrni in bronasta kolajna), tretji pa so bili domačini Nemci (zlato, srebro in bron). Uspeh Petkovške in Pegane ima še toliko večjo težo, saj sta Sloveniji na lestvici najuspešnejših držav prvenstva - leto dni pred Pekingom je nastopilo rekordnih 299 telovadcev in 252 telovadk - z uspehom pritelovadila celo četrto mesto med 81 reprezentancami sveta.

Italiji so največ zadoščenja prinesla dekleta, čeprav se je morala Vanessa Ferrari tokrat zadovoljiti s tretjim mestom v mnogoboru, v parterju pa je bila še sesta. Odlično četrto mesto v ekipni konkurenči pa »azzurram« odpira pot na olimpijske igre, pri čemer sta svoj delež k uspehu prispevali tudi Tržačanki Francesca Benolli in Federica Macri, kot rezerva v postavi pa je nastopila tudi Sara Bradaschia. To je vsekakor nov dokaz o kvaliteti šole tržaškega društva Artistica 81.

Nemci so se, vsaj po marketinški plati, izkazali kot odlični prireditelji prvenstva, saj so že nekaj dni pred začetkom povsem razprodali dvorano Hanns-Martin-Schleyer. Dvorana je namreč vse dni pokala po šivih in se tresla od glasnega navijanja v slogu nogometnih obračunov, prireditelji pa so izračunali, da si je prvenstvo ogledalo več kot 80.000 ljubiteljev gimnastike. Ob tem so prvič na gimnastičnih prvenstvih uvedli novost - najboljšim so odličja podeljevali kar sredi mesta in tudi tam se je dan za dnem odvijalo pravo praznovanje. V nedeljo se je na ulicah Stuttgart ob podelitvi zbralo več kot 80.000 ljubiteljev gimnastike.

Naslednje prvenstvo bo leta 2009 v Birminghamu.

STUTTGART - Slovenska telovadca Mitja Petkovšek in Aljaž Pegan sta tudi na jubilejnem 40. svetovnem prvenstvu v moški in ženski športni gimnastiki v Stuttgartu poskrbela za nov izjemen uspeh slovenske gimnastike. Najprej je Petkovšek na bradljivosti osvojil naslov svetovnega prvaka, po letu 2005 drugega v karieri, ki mu je za nameček prinesel tudi nastop na olimpijskih igrach 2008 v Pekingu. Le malo je do enakega uspeha zmanjkal Peganu na drogu, saj ga je še z zadnjim nastopom dneva prehitel domačin Fabian Hambüchen. Pegan je tako po zlatu iz leta 2005 in dveh srebrnih kolajnah (2002, 2006) osvojil še četrto odličje na SP, a vsaj za zdaj ostal brez tako želenega nastopa na OI. Petkovšek je v finalu na bradljivosti poskrbel za pravo drame. Sestava mu ni najbolje uspela, a k sreči se je izkazalo, da so imeli teme s svojimi težkimi vajami še več težav kot slovenski as, končna odločitev o zlatu pa je padla, ko je »padel« tudi zadnji nastopajoči telovadec na bradljivosti, branilec naslova Kitajec Yang Wei. »Tako, ko sem opravil sesavo, mi je bilo grozno pri srcu. Zavedal sem se, da sem naredil premalo, da

bi lahko konkuriral Azijcem, sploh pa s takšno vajo. Če bi mi uspela 'idealka', res lepa vaja, potem se že lahko vremšam v boj, a da se je na koncu vse skušaj tako razpletlo, še kar ne morem verjeti ... Lahko rečem le: noro, noro!« se je po drugem naslovu svetovnega prvaka v karieri prešernov veselil Petkovšek.

Medtem pa je Pegan svojo nalogo opravil odlično, uspela mu je dobra sestava in vse je šlo kot po maslu, a le do nastopa zadnjega telovadca, domačina Fabiana Hambüchna. Ta je prikazal novo dobro predstavo in preprečil naravnost idealen slovenski razplet letosnjega prvenstva. Pegan je sicer osvojil še četrto kolajno na svetovnih prvenstvih, a kljub izjemnemu dosežku na zmagovalnem odru ni mogel skrity razočaranja, čeprav ima še eno možnost, da bi dolgoletno uspešno kariero v svetovnem vrhu le kronal tudi z nastopom na olimpijskih igrah. Odločili smo se, da bomo Mednarodno gimnastično zvezo zaprosili za posebno povabilo, t. i. wild card za nastop na olimpijskih igrah. Aljaž je namreč edini med telovadci na drogu na zadnjih treh prvenstvih stal na odru za zmagovalce in si brez dvoma

NOGOMET - V ospredju derbi v državnem pokalu

Repenski Kras Koimpex presenetil kriško Vesno

Alejnikova ekipa je bila taktično zelo dobro postavljena - Vesna je do gola igrala dobro

Tako je Krasov
napadalec Daniele
Botta premagal
vratarja Vesne
Stefana Maganjo

KROMA

NOGOMET - Državni in deželni pokal

Izpadli vsi naši »prvoligaši« Solidna nastopa Brega in Zarje Gaje

Juventina stopnjuje formo - Primorec s poskusno postavo - Mladost še ni v pravi formi

Nogometničar Zarje
Gaje Danijel Franco
na prekrasni
travnati površini
v novem športnem
centru Zarje v
Bazovici

KROMA

JUVENTINA - V zadnjem krogu prvega dela državnega pokala je štandarska Juventina z 1:0 premagala Capriovo. Edini zadetek je šele v podaljšku dosegel odlični Raffaele Contin. Juventina, ki je že pred zadnjim krogom pokala izpadla, je igrala nekoliko bolje in počasi prihaja v pravo formo (trener Dante Portelli je pred kratkim povedal, da bomo pravo Juventino videli šele oktobra). Trener Portelli je tokrat v napadu preizkusil Manuela Peteanija, Kovic in Devetak pa sta počivala.

Ostali izid: Pro Gorizia - San Lorenzo 0:1. **Vrstni red:** San Lorenzo 9, Pro Gorizia, Juventina, Capriovo 3.

DEŽELNI POKAL ZA 1. AL - Vse tri ekipe naših društev, Primorec, Primorje Interland in Sovodnje, so po zadnjem krogu deželnega pokala izpadle. Primoško Primorje, ki je nastopilo v zelo okrnjeni postavi, je že v soboto izgubilo proti solidnemu San Sergiu. Trebenški Primorec je proti San Giovanniju igral neodločeno 2:2. Trener Sorrentino je tokrat preizkusil številne variante bodisi v napadu kot tudi v obrambni vrsti. Za moštvo iz Trebča sta nasprotnikovo mrežo zatresla Micor in Krevatin. Vsekakor je bila tekma dopadljiva in pestra. Nekoliko bolj dolgočasno je bilo na tekmah v Sovodnjah. Belo-modri so tokrat gostili Gallery in slavili šele v podaljšku z golom Mateja Ferletiča. Obe ekipe sta delovali precej utrujeno in malo je bilo lepih za omembo vrednih akcij.

Vrstni red skupine N: San Sergio 7, San Giovanni 5, Primorec 4, Primorje 0. **Ostali izid v skupini M:** Azzurra - Ponziana 1:2. **Vrstni red:** Ponziana 7, Azzurra 6, Sovodnje 4, Gallery 0.

DEŽELNI POKAL ZA 2. AL - Na dobri poti za uvrstitev v drugi del deželnega pokala je vzhodno-kraška Zarja Gaja, ki je na domaćem igrišču v Bazovici nadigrala ekipo iz Žavelj. Varovanci trenerja Morena Nonisa so igrali preprčljivo, oba zadetka pa je dosegel napadalec David Fratnik, ki je lani igral pri Ponziani. Zarja Gaja bo v nedeljo, v zadnjem krogu prvega dela pokala, v Bazovici gostila Esperio, ki ima tri točke na lestvici (v nedeljo je kar s 5:1 premagala Muglio). Prvo letosnjo uradno tekmo je v nedeljo odigral tudi Breg. Na tržaškem Ferriniju so »plavivi« igrali neodločeno proti Chiaribili. Bregov nastop je bil pozitiven. Varovanci trenerja Davorja Vitulica bi lahko v zadnjih minutah kar dvakrat zadeli v polno, toda izkazal se je domači vratar. Breg bo v nedeljo v gosteh igral proti Costalungi.

Vrstni red skupine R: Zarja Gaja, Esperia 6, Zaule, Muglia 0. **Vrstni red skupine Q:** Chiaribola 2, Breg, Costalunga 1.

DEŽELNI POKAL ZA 3. AL - Dobrodoška Mladost je igrala neodločeno 2:2 (oba gola je dal Gagliano) proti Romani in tako izpadla iz boja za uvrstitev v drugi del. V nedeljo bo Mladost igrala proti Terzu.

Vrstni red skupine P: Fiumicello 6, Romana 2, Mladost, Terzo 1.

LOKOSTRELSTVO - Državno prvenstvo Katja Ražem (Zarja) potrdila 24. mesto

Katja Ražem je na državnem lokostrelskem prvenstvu (v olimpijski disciplini 70 m round) v Castenasu pri Bologni potrdila 24. mesto. »Pred začetkom DP sem bila na skupni ranking lestvici 24. in zdaj sem to mesto tudi potrdila. Sem še kar zadovoljna, čeprav bi se lahko uvrstila tudi kakšno mesto višje,« je dejala 28-letna tekmovalka bazovske Zarje. »Malo me je izdala trema, malo pa me je motil veter, tako da pogoj za strelenje niso bili najboljši. Lokostrelka iz Bazovice je zbrala 548 točk. Pri ženskah je naslov državne prvakinje osvojila Natalija Valejeva (Carpri), ki je pred kratkim osvojila tudi naslov svetovne prvakinje. Valejeva je zbrala 677 točk. Najboljša tekmovalka iz naše dežele je bila Fabiana Patriarca, ki se je uvrstila na 13. mesto (585 točk), Goričanka Monica Iacumin pa je bila 17. (573 točk).«

Pri moških je novi državni prvak Amedeo Tonelli (Rovereto). Presenetil pa je Tržačan Paolo Sloperto (Ascat), ki se je uvrstil na solidno 11. mesto. Pri Bologni je nastopilo 232 tekmovalcev različnih kategorij (mladinci, člani in veterani). Katja Ražem bo konec meseca (29. in 30. 9.) nastopila tudi na državnem prvenstvu v poljskem lokostrelstvu (hunter field) pri Modeni. V nedeljo pa bo nastopila še na tekmovanju »900 round« v Gorici. (jng)

V MILJAH

Predstavili so koprsko-miljski »EuroMarathon«

Čez slaba dva tedna (v nedeljo, 23. septembra) bo v Kopru startal »1. EuroMarathon Koper - Milje« (sicer gre za polmaraton, 21.098 m), ki ga organizira tržaško društvo Evinrude (v sodelovanju Občin Milje, Koper, Pokrajine Trst, Dežele FJK, CONI-ja, ter pod pokroviteljstvom Zadružne kraške banke). Športno manifestacijo so včeraj dopoldne predstavili v miljskem kulturnem centru »Giorgio Millio«. Vsi gostje (med predstavniki miljske in koprske občine, pokrajine in CONI-ja) sta bila tudi predsednik ZSSDI Jure Kuferšin in Poletova kotkalica, svetovna prvakinja Tanja Romano) so poudarili pomen padca meje s Slovenijo in njen skorajšnji (1. januarja 2008) vstop v Schengen.

Ob polmaratonu se bodo odvijale še številne športne in kulturne prireditve. Isti dan (23.9.) bo na programu tudi tekmovalni tek na razdalji 9 kilometrov, iz Ankaranja do Milje. Že v nedeljo bo miljska sekcija Cai organizirala sprehod od Oreha do Lazareta. Potem bodo sledili turnirji v strelnjanju, tenisu, nogometu, boksu, jadranju ter kotsalkarska ekshibicija.

Celotni program, ostale informacije in tudi vpisovanje za polmaraton lahko dobite na spletni strani www.euromarathon-koper-muggia.it.

Obvestila

JADRALNI KLUB CUPA vabi člane na društveno regato v nedeljo, 16. septembra, s pričetkom ob 12. uri. Prijave v tajništvu v soboto, 15. septembra ob 16. do 18. ure in v nedeljo, 16. septembra ob 8. ure do 10.30.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR obvešča, da bo danes, 11. septembra, ob 17.30 v Lonjerju prvi trening za deklince letnikov 95 in 96. Urniki treningov: torek v Lonjerju 17.30-19.00, četrtek na Stadionu 1.maj 18.30-20.00 in petek na Stadionu 1.maj 15.00-16.30. V ponedeljek, 17. septembra, pa bo ob 17.30 na Stadionu 1.maj prvi trening miniodbojke za deklince letnikov 97 in 98. Urniki treningov: ponedeljek 17.30-19.00, petek 17.00-18.30. Vabljeni stare in nove odbojkarice. Vpis neposredno pred začetkom treningov, lahko pa nam tudi pišete na e-mail naslov info@od-bor.com ali pokličete na 3497923007 (Tjaša).

KK BOR obvešča, da se danes, 11. septembra, prične vadba minibasketa za letnike 1997, 1998 in 1999. Treninji bodo ob torkih in petkih od 16.15 do 17.30 v telovadnicu v Lonjerju. Za informacije Stojan 339 1788940. Več info na spletni strani www.borbasket.com.

ZSŠDI obvešča, da bo seja smučarske komisije v četrtek 13. t.m. ob 20.30 v Križu.

ŠD POLET - HOKEJSKA SEKCIJA sporoča, da potekajo treningi za začetnike ob torkih in četrtkih od 18. do 19. ure. Informacije in prijave neposredno na kotalkališču v Repentaborški ulici.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični stezi v Nabrežini z društvenimi učitelji od septembra do decembra, vsako soboto po dve ure. Prva izmena: 15.-22.-29.9, 6./10. Informacije: tel. 040-209873 ali 338 8621592 (Janja)

ŠD BREG, košarkarska sekcija, sporoča, da se bodo treningi za letnike 97 in mlajše začeli v petek, 14. septembra, ob 16.30. Za informacije 347-3591855 (Boris Salvi).

ŠD KONTOVEL - RITMIČNA SEKCIJA obvešča, da bo prvi trening ritmične telovadbe deklic letnikov 1999 do 2002 jutri, 12. t.m. ob 17.30, v malih telovadnicah na Kontovelu. Za informacije pokličite na 3498020952 (Deborah) ali 3385000643 (Martina).

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40
(Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 18.40** Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Prvi aplavz: flavtisti Ivana Milič, Lucia Jankovski, fagotist Jan Zobec in pianist Matjaž Zobec
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

- 6.05** Aktualno: Anima Good News
6.10 Nad.: Sottocasa
6.30 Dnevnik, vreme, prometne informacije
6.45 Jutranja oddaja Unomattina (vodi Duilio Giannaria in Veronica Maya), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik, vreme, pregled tiska Tg Glasba
10.40 Gremo in kino
10.45 Nan.: Ciklon v samostanu (i. Jutta Speidel, Fritz Wepper)
11.30 Dnevnik in vremenska napoved
11.40 Nan.: Gospa v rumenem - Bela vrtnica za mrljača (i. A. Lansbury)
13.30 Dnevnik
14.00 Gospodarstvo
14.10 Nad.: Julia (i. Susanne Gartner, Roman Rossa, Isa Jank)
14.50 Nad.: Incantesimo (i. Massimo Bulla, Maura Leone)
15.20 TV film: Regina di fiori (It., '04, i. Manuela Arcuri, 1., del)
16.50 Tg parlament
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
17.15 Nan.: Sestre McLeod (i. Bridie Carter, S. Mackinnon)
18.00 Nan.: Komisar Rex - Nina opolnoci (i. Alexander Pschill)
18.50 Kviz: L' eredita'
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Soliti ignoti - Identita' nasoste (vodi Fabrizio Frizzi)
21.20 TV film: La signora in giallo: vagone letto con omicidio (krim., ZDA, '97, i. Angela Lansbury, Mel Harris)
23.00 Dnevnik
23.05 Glasbena odd.: Ennio Morricone - Note miru

Rai Due

- 6.15** Replay Show
6.40 Tg2 Medicina 33
6.55 Skoraj ob 7-ih
7.00 Variete: Random
10.00 Svet v barvah
10.15 Dnevnik/Medicina 33/Eat Parade
11.00 Variete: Piazza Grande
13.00 Dnevnik
13.30 TG2 Poletne navade, 13.50 Tg2 Medicina 33
14.00 Aktualno: Italija na 2.
15.50 Aktualna odd.: Ricomincio da qui (vodi Alda D' Eusonio)
17.15 Nan.: One Tree Hill (i. Chad Michael Murray, Michael Capon)
18.05 Dnevnik flash, šport/Vremenska napoved, 18.30 Dnevnik, Meteo 2
19.00 Dok.: Voyager narava
19.55 Risanke
20.25 Loto ob osmih
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Posebna enota Cobra 11 (i. Rene Steinke, Erdogan Atalay)
22.50 Dnevnik Tg2
23.00 Film: Hurricane (dram., ZDA, '99, i. N. Jewison, i. Denzel Washington)

Rai Tre

- 6.00** Rai News, 6.30 Il caffè
8.05 Mi smo zgodovina
9.05 Film: ... scusi, ma lei le paga le tasse? (kom., It., '71, i. F. Franchi)
10.45 Cominciamo bene
12.00 Tg3 - Šport - Meteo
13.00 Nikoli ni prezgodaj
13.10 Nan.: Saranno famosi
14.00 Deželni dnevnik, vreme
14.50 Variete: Trebisonda
15.30 Mladinski dnevnik Gt Ragazzi
15.55 EP v nogometu Under 21: Albanijska - Italija (kvalifikacije)
18.00 Dok.: Geo magazine
18.10 Vremenska napoved
19.00 Dnevnik, deželne vesti
20.00 Rai Tg Šport

- 20.10** Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Aktualno: W l' Italia
23.10 Dnevnik, deželne vesti
23.25 Tg3 Primo Piano
23.45 Dok.: Viziati 2 - Televizija bo preživelva (vodi Italio Moscati)

Rete 4

- 6.05** Pregled tiska
6.25 Nad.: Quincy, 7.40 Hunter - Rus (1. del), 8.40 Pacific Blue
9.40 Nad.: Saint Tropez, 10.40 Ljubljanska vročica
11.30 Dnevnik, promet
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik, vreme
14.00 Aktualno: Forum
15.00 Nan.: Wolff, policij v Berlinu (i. Jurgen Heinrich, Klaus Ponitz)
16.00 Nad.: Steze
16.35 Film: La frustata - Backlash (western, ZDA, '65, r. J. Sturges, i. Richard Widmark, Donna Read)
17.50 Tg com, promet
18.55 Dnevnik, vreme
19.35 Dok.: Solaris
20.10 Nad.: Vihar ljubezni (i. Henriette Richter-Roehl, Gregory B. Waldis)
21.10 Film: Due nel mirino (pust., ZDA, '90, r. John Badham, i. Mel Gibson)
23.30 Film: Lo squalo 3 (pust., ZDA, '83, r. J. Alves, i. Dennis Quaid)

Canale 5

- 6.00** Na prvi strani
7.55 Aktualno: Promet, vreme, Tg5 Borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.35 Film: 4 fantazmi per un sogno (fant., ZDA, '93, i. R. Downey jr.)
9.40 Tg5 com/Meteo5
11.00 Nan.: Supermarket, 11.30 Detektiv v bolnici
12.25 Nad.: Vivere
13.00 Dnevnik TG 5, vreme
13.40 Nad.: Beautiful (i. Jack Wagner, William de Vry, S. Flannery)
14.10 Nad.: Centovetrine
14.45 Nan.: Carabinieri 6 (It., '06, i. Walter Nudo, M. Colombari)
15.45 Nad.: Cuori tra le nuvole
16.15 Nan.: 5 zvezdic (i. Susanna Knetchl, Ralf Bauer)
16.55 Tg5 minut
17.05 TV film: L' abito da sposa (kom., ZDA, '01, i. Neil Patrick Harris)
18.50 Kviz: 1 proti 100
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Variete: Moderna kultura
21.20 TV film: Il generale Dalla Chiesa (It., '07, i. Giorgio Capitani, i. Giancarlo Giannini, Francesca Cavallini)
23.30 Nan.: Invasion (i. Michael Mitchell, Elizabeth Moss, Eddie Cibrian)

Italia 1

- 6.00** Odprt studio
6.10 Nan.: Zanzibar
6.35 Variete za najmlajše
9.05 Nan.: MacGyver - Ciganka iz Budimpešte, 10.10 Magnum P. I. - Sneg na Hawajih (i. Tom Selleck)
11.10 Nan.: A-Team
12.25 Odprt studio, šport
13.40 Risanke
15.00 Nan.: Veronica Mars (i. Kirsten Bell, Francis Capra)
15.55 Nan.: Sleepover Club
16.50 Risanke
17.30 Risanke: Spongebob
18.00 Mushiking, čuvaj gozd
18.30 Odprt studio, vreme
19.05 Nan.: Camera cafe'
20.10 Nan.: Walker Texas Ranger
21.00 Nan.: Ugly Betty (i. America Ferrera, Eric Mabius, Michael Urie)
22.55 Film: Scary Movie (kom., ZDA, '00, i. Jon Abrahams)

Tele 4

- 9.20** 12.45, 13.45, 16.40, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik
9.40 Dokumentarec o naravi
11.05 Nad.: Marina
11.30 Dokumentarec o naravi
13.10 Nan.: Don Matteo 4 (i. Terence Hill, Nino Frassica)
15.15 TV film: Ostržkove pustolovščine (i. Nino Manfredi)
16.05 Nan.: Don Matteo 4
17.00 Risanke
19.10 Vprašanja Illyju
19.55 Športna oddaja

- 20.50** Aktualno: Včeraj in danes
20.55 Film: Il gatto (kom., It., '77, i. Ugo Tognazzi; D. Di Lazzaro)
23.40 Srečanja v kavarni "La Versiliana"

La 7

- 6.00** 12.30, 20.00, 1.00 Dnevnik
7.00 Poletni omnibus
9.20 Aktualno: 2 minuti za knjigo
10.25 Nan.: Mai dire si, 11.30 Angelski dotik, 13.00 Matlock
14.00 Film: Grandi manovre (dram., Fr. It., '56, i. Gerard Philipe)
16.00 Nan.: Jeff & Leo - Policaja dvojčka (i. Oliver Sitrick, E. Colberti)
18.00 Nan.: Star Trek Voyager
19.00 Nan.: JAG
20.30 Nan.: The Practice (i. Steve Harris, Camryn Manheim, M. Monks)
21.30 Dok.: 11. september, dan, ki spreminjal zgodovino (VB)
23.30 Dok.: 11. september

Slovenija 1

- 6.10** Kultura/Odmevi
7.00 8.00 Poročila
7.10 8.10 Dobro jutro
9.00 Poročila
9.05 Radovedni Taček: Ključ
9.20 Martina in ptičje strašilo: Kaj bom?
9.30 Mozart: Rodil se je genij
9.40 Besedi na sledi: Oton Župančič
10.10 Sprehodi v naravo: Štorklja
10.30 Zgodbe iz školke
11.00 Planet Zemlja
11.55 Večerni gost: dr. Marko Terseglav
13.00 Poročila, vreme, šport
13.25 Vroči stol
14.20 Obzorja duha
15.00 Poročila, promet
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Ris.: Trojčice
16.10 Lutkovna nan.: Kljukčeve dogodivščine - Kljukec kot pestunja
16.35 Dok.: Koža, dlaka, perje
16.40 Ris. nan.: Hotel Obmorček
17.00 Novice, kronika, šport, vreme
17.30 Dok.: Živiljenje je cesta
18.00 Modro
18.30 Žrebanje Astra
18.40 Risanke
18.55 Vreme, dnevnik, šport
19.55 Informativno-razvedrilna odd.: Piramida (vodi Erika Žnidaršič)
20.55 Dokumentarec meseca: Mesto na travniku
22.10 Odmevi, kultura, vreme, šport
23.15 Znanstvena odd.: Adijo, planet Pluton (VB)
0.05 Nad.: Medeja (Nizoz., '05, r. Theo van Gogh, i. Katja Schurman, Thijs Romer, Cas Enklaar, zadnji del)

Slovenija 2

- 6.30** Zabavni infokanal
9.00 13.05 TV prodaja
9.30 Zabavni infokanal
11.00 Otroški infokanal
13.35 Dober dan, Koroška!
14.05 Glasni večeri na drugem: Faraoni skupaj 40 let
15.00 Studio City
16.00 Prisluhnimo tišini
16.30 Mozaik
17.25 Mostovi - hidak
18.00 Poročila
18.05 Kalejdoskop
18.30 Aktualno
19.00 Dok. portret: Mož brez posebnosti - z opombami Janeza Gradišnika
20.00 Igrano-izobraž. mlad. nan.: Muži

SLOVENIJA 2

- 20.35** Globus
21.05 Dedičina Evrope - Nan.: Glasba ljubezni - Robert in Clara Schumann (Fr.-Nem., 2. del)
22.40 Nan.: Van Veeteren - Primer G.

Koper

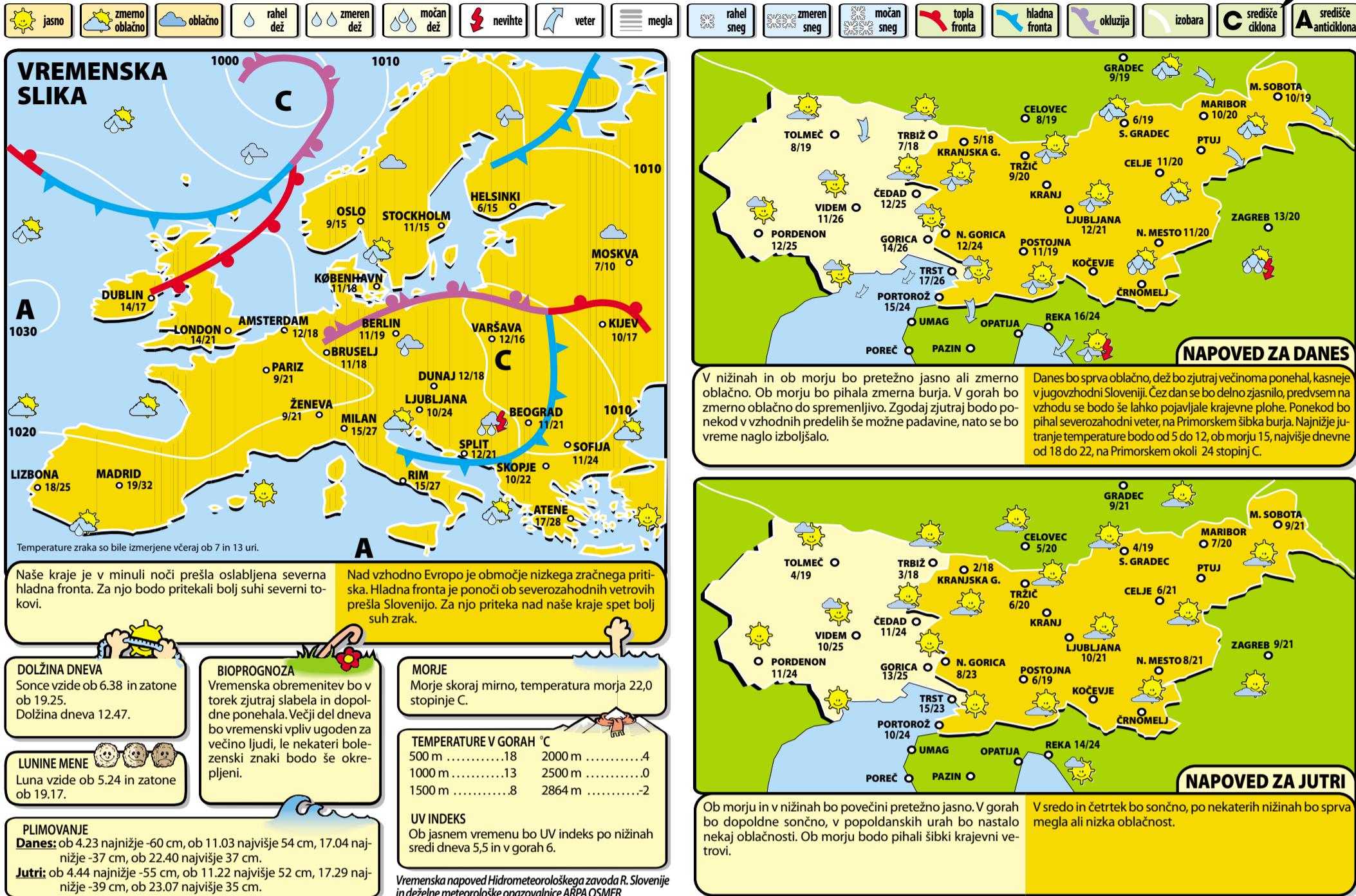
- 14.00** Čezmejna TV - TGR FJK - Deželne vesti
14.20 Euronews
14.50 Nan.: Reilly, največji vohun (r. Jim Goddard, i. Sam Neil)
15.40 Sredozemlje
16.20 EP v košarki
17.30 Mladinska oddaja
18.00 Program v slovenskem jeziku: Na obisku
18.35 Vreme
18.40 Primorska kronika
19.00 TV Dnevnik, vreme, šport
19.25 Alpe Jadran
19.55 Potopis
20.25 Dok. oddaja
20.55 Srečanje z... (vodi Rebeka Legović)
21.25 Q - trednovska oddaja
22.10 Vsesedan - TV Dnevnik
22.25 Folkest
23.15 Arhivski posnetki

Tv Primorka

- 10.30** Dnevnik, vreme
11.00 Videostrani
17.00 Praznik občine Sežana
18.00 Mladi o mladih
18.40 Napoved dnevnika
18.45 Avto za vas
18.50 Spoznajmo jih
19.40 Kulturni utriček
20.00 Dnevnik, vreme
20.30 Goriška in Vipavska
21.30 Asova gibanica
22.00 Na Primorskem
22.30 Med Sočo in Nadižo
23.00 Dnevnik, vreme
23.30 Videostrani

RADIO

- RADIO TRST A**
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po našem, vmes Koledar; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena (1. del); 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena (2. del); 11.00 Pogovori sredi dneva; 11.15 Mi in zdravje - Franko Drasič: Pomembnost telesne aktivnosti; 12.00 Za smeh in dobro voljo; Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Odprta knjiga: Marie von Thurn und Taxis: Spomini na Rainerja M. Rilkeja - pripr. M. Sardoč, prevod in r. Borut Treklman, 7. nad.); 18.00 250 let z Mozartom; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba, nato Zaključek
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.00 Jutranjek; 6.00-9.00 Jutro na RK, krovni, OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska, vreme; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 9.10 Prireditve; 10.00 Poletno delo in pol; 11.00 Poletna pesem in pol; 12.30 Opoldnevin; 13.00-15.00 Aktualnosti; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Pregled prireditev; 20.00 Glasbeni razglasniki; 20.30 Iz kulturnega sveta; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Jazz in jaz, Mojca Maljevac; 0.00 Nočni pr.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 17.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o; 9.00 Stekljeni grad; 9.33 Nasveti;

ILIRIKA TURIZEM

PARIZ 21.9., 12.10. **342€**
Izlet po programu Hotel 3*, 3 dni, letalo iz Ljubljane

AMSTERDAM 26.9., 27.10. **215€**
Izlet po programu Hotel 3*, 5 dni, avtobus iz Ljubljane

JORDANIJA 24.10. **690€**
Potovanje po programu Hotel 3*, 6 dni, letalo iz Ljubljane

EGIPT 23.9., 30.9. **666€**
Križarjenje po Nilu Hotel 5* 8 dni po programu, letalo iz Ljubljane

NOVA GORICA Kidričeva 20 tel: +386 5 333 42 43

SEŽANA Partizanska 37a tel: +386 5 734 14 10

KOPER Pristaniška 2 tel: +386 5 627 84 10

www.lastminutecenter.si

DOPIS IZ PARIZA - Razstava v Inštitutu arabskega sveta (IMA)

Furusija ali o raznolikosti umetnosti islamske konjenice

V « Institut du monde arabe » (Inštitut arabskega sveta) poteka razstava » Furusiyya » ali umetnost islamske konjenice, ki nas opozarja na raznolikost muslimanskega sveta in nam odkriva njegove nepoznane plati.

Muslimanski svet se je od 8. st. dalje širil proti vzhodu in zahodu, v teku stoletij je zanj območje od Indije do Španije ter vključeval je več narodnosti. Seveda se je tudi umetnost konjenice spreminja glede na kraj in čas. Sicer pa Furusiya ni le umetnost orožja oziroma bojevanja: gre predvsem za vrednote in načela. Muslimanskega vojščka bi lahko primerjali s srednjeveškimi vitezi ali japonskimi samuraji, ki so sledili določenemu etičnemu kodeksu in so skrbeli tudi za duhovno plat, eni z molitvo, drugi z meditacijo.

Vrednote islamskega bojevnika bi lahko strnili v izrazu »džihad«, ki še zdaleč ni omenjen na sveto vojno proti nevernikom. Vsak vojak je moral seveda obvarovati svojo državo in ljudstvo pred sovražniki, toda to je tisto, kar muslimani imenujejo mala džihad. Pomembnejša je velika džihad oziroma tisti boj, ki ga vsakdo vodi v sebi z namenom, da bi se izboljšal, da bi dosegel višjo duhovno raven. Vojna ni bila le boj proti sovražniku, ampak tudi osebna preizkušnja in in kot tako je prinašala duhovno oplemenitev. Na primer, Ali, Mohamedov zet, ni obglavljal sovražnika, ki mu je pljunil v obraz, ker bi to naredil iz jeze in ker pravi vojščak nikoli ne uporabi orožja za maščevanje.

Vsak bojevnik je doseženi položaj razkazoval z opremo in njenim okrasjem, ki sta se razlikovala glede na kraj in čas. Bodal, na primer, je bilo neštetno vrst: afganski oziroma perzijski kards, ki je spominjal na kuhiški nož, indijski šilanums, ki je lahko prebodel oklep itd. Prav tako so se razlikovali loki, meči, sablje... Sicer umetnost v islamu ni in ne obstaja kot sama sebi namen, ampak ima vedno določeno funkcijo; okras, na primer, je lahko varoval pred zli silami. V ta namen so bili vgrajeni stihy ljubezenskih ali bojnih poezij, podobe živali itd. (Kot na primer, glasba jančarjev ni bila omejena le na vojaške koračnice, ampak je vključevala tudi nežne poezije.) Nekateri menijo, da je bilo Furusiye konec z uveljavljivijo strelnega orožja, drugi, da se nadaljuje še danes. Namreč v nekaterih arabskih deželah, na primer v Magrebu, še obstaja kultura konja, le da se večine konjenikov ne kažejo več v boju, ampak v tekmovanjih.

Razstava »Furusiya« nam prikazuje bogastvo islamskega sveta. V tem smislu je pomembno delovanje »Instituta de monde arabe« (IMA), ki je bil ustanovljen leta 1977 z namenom, da bi nudil možnost spoznavanja arabskega sveta in je rezultat sodelovanja med Francijo in 22 arabskimi državami (Alžirijo,

Del oklepa islamskega konjenika

Saudsko Arabijo, Bahreinom, Džibutijem, Egiptom, Arabskimi emirati, Irakom, Jordanijo, Kuvajtom, Libanonom, Libijo, Marokom, Mauritanijo, Omanom, Palestino, Katarjem, Somalijo, Sudanom, Sirijo, Tunizijo in Jemnom). IMA organizira razstave, koncerte, predavanja itd. Od leta 1996 deluje tudi jezikoslovn inštитut, ki nudi tečaje in različne publikacije. V IMA delujejo tudi knjigarna, kavarna in restavracija, tako da po kulturni plati lahko poskrbimo še za želodček oziroma spoznavanje kulinarčnih specialitet. Glede na današnja dogajanja je delovanje Inštituta še posebno dragoceno, saj je raznoliki islamski oziroma arabski svet praviloma vržen v en sam koš, s kupom stereotipov.

Jana Radovič

Sedež Inštituta arabskega sveta

FRANCIJA - Dnevni tisk

Brezplačnik prvič najbolj bran list

PARIZ - Brezplačni dnevnik 20 minut je prvič postal najbolj bran dnevnik v Franciji. Glede na včeraj objavljeno javnomenijsko raziskavo ima brezplačni dnevnik 2,4 milijona bralcev in je tako prvič prehitel športni časnik L'Equipe z 2,36 milijona bralci. Na tretje mesto se je prav tako uvrstil brezplačni časopis Metro z 2,04 milijona bralci, sledi pa Le Parisien z dverema milijonoma bralcev. Sledijo Le Monde z 1,89 milijona bralcev (povečanje števila bralcev za 2,4 odstotka), Le Figaro z 1,19 milijona bralcev (povečanje za 0,3 odstotka), Liberation z 806.000 (plus 0,6 odstotka), Les Echos s 608.000 (minus 11,2 odstotka), La Tribune z 383.000 (minus 6,8 odstotka), La Croix s 356.000 (minus 6,6 odstotka), L'Humanité s 313.000 (minus 5,3 odstotka) in France Soir s 188.000 bralci (minus 25,7 odstotka).

Število bralcev brezplačnih časnikov se je v Franciji v obdobju od junija lani do junija letos povečalo za 14,3 odstotka, in sicer na 3,49 milijona bralcev, plačljivi časopisi pa so v enakem obdobju lani zabeležili upad bralcev za štiri odstotke, in sicer na 7,76 milijona bralcev.

Britanski milijonar zadel na lotu

LONDON - Na britanski loteriji se je sreča tokrat na smehnila anonimnemu dobitniku, za katerega pa se je izvedelo, da je že takoj ali tako milijonar. Srečnež, ki bo svojemu bogastvu dodal še 26,5 milijona funtov (39 milijonov evrov), je lastnik nekega podjetniškega imperija. Dobitnik že sedaj prebiva v milijon funtov vredni hiši in je lastnik flote dragih avtomobilov, med drugim tudi rolls roycea. »Neverjetno je, da je glavni dobitek dobil prav milijonar.«

Odločen pa je, da ostane anonimen,« je še povedal anonimni vir. Poslovnež je konec avgusta zadel drugi največji dobitek na loteriji v Veliki Britaniji. Ker se je oglasil pet dni prepozno, je sicer na račun obresti izgubil 23.000 funtov.

Tudi Kitajci imajo svojo Nessie

PEKING - Nek kitajski televizijski novinar je zatrdiril, da je posnel kitajsko različico počasti Nessie iz škotskega Loch Nessa. Kot je poročala kitajska tiskovna agencija Xinhua, naj bi počast po navedbah novinara strašila v jezeru Tianchi na severovzhodu države. Da na blatnem dnu tega vulkanskega jezera živi počast, sicer že stoletje govoril legenda. (STA)